

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA

PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI DAN
PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI

NEGERI PAHANG

TAHUN 2014

JABATAN AUDIT NEGARA MALAYSIA

LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA TAHUN 2014

**PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI DAN
PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI
NEGERI PAHANG**

**Jabatan Audit Negara
Malaysia**

KANDUNGAN

KANDUNGAN

PERKARA	MUKA SURAT
KATA PENDAHULUAN	vii
INTISARI LAPORAN	xi
BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PAHANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2014	
Pendahuluan	3
Objektif Dan Metodologi Pengauditan	4
Pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2014	4
BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI	
Latar Belakang	7
Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri	7
Kumpulan Wang Disatukan	7
Wang Awam	8
Akaun Hasil Disatukan	9
Akaun Pinjaman Disatukan	16
Akaun Amanah Disatukan	17
Penyata Prestasi Kewangan	24
Penyata Akaun Memorandum	25
Nota Kepada Penyata Kewangan	30
Rumusan Dan Syor Audit	33
BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI	
Pencapaian Pelaksanaan Projek Pembangunan RMKe-10	37
Rumusan	39
BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI	
Pendahuluan	43
Penambahbaikan/Pembaharuan Terhadap Pengurusan Kewangan Oleh Jabatan/Agensi Negeri	43

PERKARA**MUKA SURAT**

Pelaksanaan Indeks Akauntabiliti	44
Objektif Pengauditan	44
Skop Dan Metodologi Pengauditan	45
Kawalan Utama	45
Penemuan Audit	57
Pemeriksaan Audit Mengejut	62
Rumusan Dan Syor Audit	67

**BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN
DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI**

Pendahuluan	71
Pengauditan Penyata Kewangan	71
Kedudukan Penyerahan Penyata Kewangan	71
Pengesahan Penyata Kewangan	72
Pembentangan Penyata Kewangan	72
Prestasi Kewangan	72
Rumusan Dan Syor Audit	82

**BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA
DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG
AWAM NEGERI**

Pembentangan Laporan Ketua Audit Negara Mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri; Dan Aktiviti Jabatan/Agensi Dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri	85
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-kira Wang Awam Negeri	85

PENUTUP	89
----------------	-----------

LAMPIRAN

I Sijil Ketua Audit Negara	93
II Pernyataan Pegawai Kewangan Negeri Dan Akauntan Negeri	94
III Penyata Kedudukan Kewangan	95
IV Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai	96
V Penyata Prestasi Kewangan	97
VI Penyata Akaun Memorandum	98
VII Nota Kepada Penyata Kewangan	99

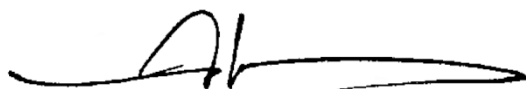

KATA PENDAHULUAN

KATA PENDAHULUAN

1. Perkara 106 dan 107 Perlembagaan Persekutuan dan Akta Audit 1957 menghendaki Ketua Audit Negara mengaudit Penyata Kewangan Kerajaan Persekutuan/Negeri/Agensi dan mengemukakan Laporan mengenainya kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang. Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong akan menitahkan supaya Laporan itu dibentangkan di Parlimen manakala Kebawah Duli Yang Maha Mulia Sultan Pahang memperkenankan untuk dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Pahang.
2. Laporan saya ini adalah mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Dan Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri Pahang Tahun 2014 disediakan hasil daripada pengauditan yang dijalankan di Pejabat Perbendaharaan Negeri dan beberapa Jabatan/Agensi Negeri sepanjang tahun 2014. Bagi tujuan pengesahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang Tahun 2014, pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen yang berkaitan dengan terimaan dan bayaran telah dijalankan di Pejabat Perbendaharaan Negeri.
3. Pengauditan terhadap penyata kewangan adalah dibuat dengan berpandukan kepada Piawaian Perakaunan Kerajaan dan bertujuan untuk memberi pendapat sama ada Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun berkenaan menggambarkan kedudukan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan mengenainya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini. Manakala pengauditan terhadap pengurusan kewangan adalah bertujuan untuk menilai sama ada pengurusan kewangan di Jabatan/Agensi Negeri dilaksanakan mengikut undang-undang dan peraturan kewangan khususnya berhubung dengan kawalan pengurusan, bajet, terimaan, perbelanjaan, kumpulan wang amanah/akaun amanah/deposit, aset dan stor, pinjaman, pelaburan dan penyediaan Penyata Kewangan.
4. Di samping memenuhi kehendak perundangan, saya berharap Laporan ini dapat dijadikan sebagai salah satu asas untuk memperbaiki segala kelemahan dan meningkatkan lagi tahap pengurusan wang awam. Ini penting untuk menjamin setiap Ringgit Malaysia yang dipungut dan dibelanjakan akan dapat menyumbang kepada pembangunan dan kesejahteraan hidup rakyat.

5. Saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada semua pegawai di Jabatan/Agensi Negeri Pahang yang telah memberikan kerjasama kepada pegawai saya sepanjang pengauditan dijalankan. Saya juga ingin melahirkan penghargaan dan terima kasih kepada pegawai saya yang telah berusaha gigih serta memberikan sepenuh komitmen untuk menyiapkan Laporan ini.

(TAN SRI HAJI AMBRIN BIN BUANG)
Ketua Audit Negara
Malaysia

Putrajaya
12 Julai 2015

INTISARI LAPORAN

INTISARI LAPORAN

BAHAGIAN I - PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PAHANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2014

1. Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang menunjukkan gambaran yang benar dan saksama terhadap kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun berakhir 31 Disember 2014. Semua butiran dalam Penyata Kedudukan Kewangan dan Penyata Memorandum telah disertakan dengan dokumen sokongan yang mencukupi.

BAHAGIAN II - ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

2. Baki Kumpulan Wang Disatukan Kerajaan Negeri adalah berjumlah RM259.20 juta pada akhir tahun 2014 berbanding RM334.03 juta pada tahun 2013. Baki terkumpul Akaun Hasil Disatukan menurun dengan ketaranya sejumlah RM139.82 juta atau 72.5% menjadi RM53.07 juta pada tahun 2014 berbanding RM192.89 juta pada tahun 2013. Manakala perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri pada tahun 2014 mencatat peningkatan sejumlah RM64.20 juta atau 10.5% menjadi RM674.52 juta berbanding RM610.32 juta pada tahun 2013. Pelaburan menurun RM101.92 juta menjadi RM994.73 juta. Kutipan hasil menurun sejumlah RM76.35 juta atau 12.5%, manakala tunggakan bayaran balik pinjaman boleh dituntut Agensi Negeri menurun sejumlah RM4.71 juta atau 3.2%. Kerajaan Negeri disyorkan terus mengamalkan perbelanjaan berhemat, berusaha mengutip tunggakan berjumlah RM232.64 juta bagi memperkukuhkan kewangan Kerajaan Negeri.

BAHAGIAN III - RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

3. Bagi menjayakan RMKe-10, pada tahun 2014 sejumlah RM206.98 juta peruntukan telah diluluskan oleh Kerajaan Negeri kepada 11 Jabatan. Prestasi perbelanjaan bagi projek pembangunan adalah sangat baik kerana sejumlah RM195.50 juta iaitu 94.5% daripada peruntukan yang diluluskan telah dibelanjakan. Bagaimanapun pelaksanaan projek adalah memuaskan kerana sebanyak 127 projek atau 72.2% telah berjaya disiapkan daripada 176 projek yang dirancang manakala 13 projek atau 7.4% dalam pelaksanaan dan 36 projek atau 20.4% masih belum dimulakan.

BAHAGIAN IV - PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

4. Pada tahun 2014, Jabatan Audit Negara Negeri Pahang telah melaksanakan pengauditan pengurusan kewangan berdasarkan Indeks Akauntabiliti di 12 Jabatan/Agensi Negeri. Pencapaian pengurusan kewangan bagi 12 Jabatan/Agensi Negeri yang diaudit menunjukkan 6 Jabatan/Agensi Negeri mencapai tahap sangat baik iaitu penarafan 4 bintang dan 6 Jabatan/Agensi Negeri mencapai tahap baik iaitu penarafan 3 bintang. Pada amnya prestasi pengurusan kewangan adalah baik. Pencapaian tersebut boleh dipertingkatkan lagi sekiranya Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan mengambil inisiatif untuk menambah baik tahap pengurusan kewangan dengan mengambil tindakan bagi mengatasi kelemahan yang dibangkitkan selain mengambil tindakan pencegahan bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang.

BAHAGIAN V - PENYERAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

5. Pada keseluruhannya, prestasi penyerahan dan penyediaan Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2014 bagi Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan adalah baik. Dua Badan Berkanun Negeri dan satu Pihak Berkuasa Tempatan telah memohon lanjutan tempoh penyerahan Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2014 daripada Setiausaha Kerajaan Negeri Pahang. Sebanyak 21 Penyata Kewangan bagi tahun 2013 telah diaudit dan diberi Sijil Tanpa Teguran manakala 2 lagi telah memperoleh Sijil Audit Berteguran.

6. Pada keseluruhannya, kedudukan kewangan tahun 2014 bagi Badan Berkanun Negeri adalah memuaskan berbanding tahun 2013. Pada akhir tahun 2014, lebih pendapatan terkumpul atau keuntungan terkumpul meningkat sejumlah RM118.10 juta atau 8.8%, lebih jumlah aset meningkat sejumlah RM116.41 juta atau 8.7% dan aset semasa bersih pula menurun sejumlah RM23.88 juta atau 7.3% berbanding tahun 2013. Manakala bagi Pihak Berkuasa Tempatan, defisit sejumlah RM2.80 juta telah dicatatkan pada tahun 2014 berbanding defisit sejumlah RM10.59 juta yang dicatatkan pada tahun 2013. Sejumlah RM112.46 juta hasil cukai taksiran telah dikutip oleh Pihak Berkuasa Tempatan iaitu peningkatan sejumlah RM7.45 juta atau 7.1% berbanding kutipan hasil cukai taksiran pada tahun 2013. Tunggakan cukai taksiran yang dicatatkan oleh Pihak Berkuasa Tempatan pada 31 Disember 2014 adalah berjumlah RM47.68 juta iaitu peningkatan sejumlah RM1.91 juta atau 4.2% berbanding tahun 2013.

BAHAGIAN VI - PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

7. Laporan Ketua Audit Negara mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi Dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Pahang Tahun 2013 Siri 1 dan Siri 2 telah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri Pahang pada 18 Ogos 2014. Manakala Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang Tahun 2013 dan Laporan Ketua Audit Negara mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi Dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Tahun 2013 Siri 3 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Pahang pada 19 Disember 2014. Seterusnya, Laporan Ketua Audit Negara mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi Dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Tahun 2014 Siri 1 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Pahang pada 29 Mei 2015. Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri Pahang telah selesai membincangkan Laporan Ketua Audit mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi Dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Tahun 2012. Jawatankuasa perlu lebih kerap bermesyuarat supaya Laporan Audit yang dibincangkan adalah yang terkini.

BAHAGIAN I
PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI PAHANG
BAGI TAHUN BERAKHIR
31 DISEMBER 2014

BAHAGIAN I

PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PAHANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2014

1. PENDAHULUAN

1.1. Seksyen 16(1), Akta Tatacara Kewangan 1957 menghendaki Pihak Berkuasa Kewangan Negeri menyediakan Penyata Kewangan secepat mungkin selepas penutupan akaun bagi tahun berkenaan. Penyata tersebut hendaklah dikemukakan kepada Ketua Audit Negara dalam tempoh 7 bulan selepas berakhirnya tahun kewangan berkenaan untuk diaudit seperti diperuntukkan di bawah Seksyen 9 Akta Audit, 1957. Bagaimanapun mengikut keputusan Mesyuarat Jawatankuasa Perhubungan Antara Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri Bil. 1 Tahun 2009, menghendaki semua Penyata Kewangan Kerajaan Negeri/Agensi Negeri hendaklah dikemukakan untuk diaudit sebelum 30 April setiap tahun.

1.2. Selaras dengan peruntukan undang-undang tersebut, Pegawai Kewangan Negeri telah mengemukakan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun berakhir 31 Disember 2014 kepada Jabatan Audit Negara pada **27 Februari 2015**. Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang melaporkan semua urusan kewangan asas tunai pada tahun 2014 yang berkaitan dengan sumber dan penggunaan wang awam. Ia mengandungi Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan.

1.3. Penyata Kedudukan Kewangan menunjukkan jumlah wang tunai dan pelaburan yang dipegang bagi ketiga-tiga Akaun Kumpulan Wang Disatukan iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan. Selaras dengan asas perakaunan tunai ubahsuai yang diguna pakai oleh Kerajaan Negeri, hanya pelaburan yang dibuat daripada lebihan Kumpulan Wang Disatukan dan Deposit Dalam Bank melebihi tempoh 3 bulan sahaja dilaporkan di Penyata Kedudukan Kewangan. Manakala pelaburan lain dilaporkan di Penyata Akaun Memorandum.

1.4. Penyata Prestasi Kewangan menunjukkan secara ringkas lebihan atau kurangan hasil keseluruhan berbanding dengan jumlah perbelanjaan mengurus dan pembangunan, amaun anggaran dan sebenar hasil, perbelanjaan mengurus dan perbelanjaan pembangunan. Penyata ini juga menunjukkan pembiayaan sekiranya terdapat kurangan keseluruhan dan penggunaan dana sekiranya terdapat lebihan keseluruhan.

1.5. Penyata Akaun Memorandum adalah akaun yang menunjukkan aset dan liabiliti Kerajaan Negeri. Aset Kerajaan Negeri merangkumi Pinjaman Boleh Dituntut dan Pelaburan. Manakala liabiliti Kerajaan Negeri pula terdiri daripada Hutang Awam.

2. OBJEKTIF DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

2.1. Pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun berakhir 31 Disember 2014 adalah untuk memberi pendapat sama ada penyata itu menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

2.2. Pengauditan terhadap sistem perakaunan dan dokumen dijalankan secara berterusan sepanjang tahun 2014. Teguran Audit mengenainya telah dibangkitkan dengan pihak Perbendaharaan Negeri Pahang dan Jabatan/Pejabat Negeri melalui surat Pemerhatian Audit sebaik sahaja pengauditan selesai dijalankan.

2.3. Selain itu, satu *Exit Conference* telah diadakan bersama YB Dato' Pegawai Kewangan Negeri dan Ketua-ketua Jabatan pada 4 Jun 2015.

3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PAHANG BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2014

3.1. Pengauditan penyata kewangan Kerajaan Negeri telah dilaksanakan mengikut Akta Audit 1957 dan berasaskan kepada piawaian pengauditan yang diluluskan serta *International Standards of Supreme Audit Institutions (ISSAI) 1000*. Akta dan Piawaian tersebut menghendaki pengauditan dirancang dan dilaksanakan bagi mendapat kepastian yang munasabah sama ada Penyata Kewangan adalah bebas daripada kesilapan dan ketinggalan yang ketara. Pengauditan itu termasuk memeriksa rekod secara semak uji, menyemak bukti yang menyokong angka dan memastikan penzahiran yang mencukupi dalam penyampaian Penyata Kewangan.

3.2. Persembahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang pada tahun 2014 adalah selaras dengan Piawaian Perakaunan Kerajaan. **Pada pendapat Audit, Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang pada keseluruhannya menunjukkan gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun berakhir 31 Disember 2014 dan rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.** Sijil Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang disertakan bersama dengan Pernyataan Pegawai Kewangan Negeri Dan Akauntan Negeri, Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Akaun Memorandum dan Nota Kepada Penyata Kewangan adalah seperti di **Lampiran I** hingga **Lampiran VII**.

BAHAGIAN II

ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN II

ANALISIS KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

4. LATAR BELAKANG

Jabatan Audit Negara di samping mengesahkan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Tahun 2014, juga membuat analisis mengikut prinsip asas perakaunan tunai ubah suai terhadap data kewangan bagi menentukan tahap prestasi kewangan Kerajaan Negeri. Hasil analisis yang dijalankan adalah berdasarkan Penyata Kedudukan Kewangan; Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai; Penyata Prestasi Kewangan; dan Penyata Akaun Memorandum serta maklumat kewangan yang berkaitan. Penyata kewangan ini telah disediakan mengikut format yang ditetapkan dalam Piawaian Perakaunan Kerajaan 2 (Disemak 2010) mengenai Persembahan Penyata Kewangan Kerajaan yang dikeluarkan oleh Jabatan Akauntan Negara Malaysia.

4.1. KEDUDUKAN KEWANGAN KERAJAAN NEGERI

Penyata Kedudukan Kewangan Kerajaan Negeri ini menunjukkan pegangan Wang Awam di bawah Kumpulan Wang Disatukan. Wang Awam terdiri daripada Wang Tunai dan Pelaburan yang dipegang bagi Kumpulan Wang Disatukan melalui Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan.

4.2. KUMPULAN WANG DISATUKAN

4.2.1. Kumpulan Wang Disatukan terdiri daripada 3 akaun iaitu Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan. Mengikut Penyata Kedudukan Kewangan, baki Kumpulan Wang Disatukan pada akhir tahun 2014 berjumlah RM259.20 juta. Jumlah tersebut terdiri daripada aset berbentuk wang tunai berjumlah RM96.52 juta dan pelaburan berjumlah RM162.68 juta. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan pada tahun 2014 berbanding tahun 2013 adalah seperti di **Jadual 4.1**.

Jadual 4.1
Kumpulan Wang Disatukan Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Bil.	Butiran	Tahun		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Akaun Hasil Disatukan	192.89	53.07	-139.82	-72.5
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	141.14	206.13	64.99	46.0
	<i>a) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>				
	<i>i) Kumpulan Wang Pembangunan</i>	-225.86	-244.54	-18.68	8.3
	<i>ii) Kumpulan Wang Bekalan Air</i>	-211.99	-223.95	-11.96	5.6
	<i>iii) Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	325.82	419.94	94.12	28.9
	<i>b) Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	129.27	136.86	7.59	5.9
	<i>c) Akaun Wang Deposit</i>	123.90	117.82	-6.08	-4.9
	Jumlah	334.03	259.20	-74.83	-22.4

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.2.2. Analisis Audit mendapati kedudukan Kumpulan Wang Disatukan pada akhir tahun 2014 adalah menurun berbanding tahun sebelumnya. Pada tahun 2014, Kumpulan Wang Disatukan menurun dengan agak ketara sejumlah RM74.83 juta atau 22.4% menjadi RM259.20 juta berbanding RM334.03 juta pada tahun 2013. Penurunan ini antara lain disebabkan oleh penurunan Akaun Hasil Disatukan berjumlah RM139.82 juta atau 72.5%.

4.2.3. Kedudukan Kumpulan Wang Disatukan bagi tahun 2010 hingga 2014 adalah seperti di **Jadual 4.2**. Prestasi bagi tahun 2014 adalah yang terendah bagi tempoh lima tahun.

Jadual 4.2
Kumpulan Wang Disatukan Pada Tahun 2010 Hingga 2014

Bil.	Butiran	Tahun				
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
1.	Akaun Hasil Disatukan	137.58	125.90	192.16	192.89	53.07
2.	Akaun Pinjaman Disatukan	0.00	0.00	0.00	0.00	0.0
3.	Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:	218.53	327.30	138.34	141.14	206.13
	<i>a) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>					
	<i>i) Kumpulan Wang Pembangunan</i>	-172.70	-188.03	-203.06	-225.86	-244.54
	<i>ii) Kumpulan Wang Bekalan Air</i>	-200.40	-217.32	-217.68	-211.99	-223.95
	<i>iii) Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	192.68	268.60	214.21	325.82	419.94
	<i>b) Kumpulan Wang Amanah Awam</i>	268.34	305.27	183.94	129.27	136.86
	<i>c) Akaun Wang Deposit</i>	130.61	158.78	160.93	123.90	117.82
	Jumlah	356.11	453.20	330.50	334.03	259.20

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.3. WANG AWAM

4.3.1. Pelaburan

4.3.1.1. Mengikut Seksyen 8(3)(b), Akta Tatacara Kewangan 1957, Kerajaan Negeri dibenarkan melabur dalam deposit di Institusi Kewangan dan pelaburan saham sekiranya mempunyai lebih wang. Pelaburan terdiri daripada Pelaburan Kumpulan Wang Amanah dan Pelaburan Am. Pelaburan Kumpulan Wang Amanah terdiri daripada pelaburan-pelaburan yang dibuat dari Kumpulan Wang Amanah selaras dengan Suratcara Amanah Seksyen 10 dan Arahan Amanah Seksyen 9, Akta Tatacara Kewangan 1957 serta peraturan yang berkuat kuasa. Manakala, Pelaburan Am adalah semua pelaburan yang dibuat daripada lebih Kumpulan Wang Disatukan selain daripada pelaburan Kumpulan Wang Amanah. Pada akhir tahun 2014, baki Pelaburan Am berjumlah RM162.68 juta berbanding RM222.68 juta pada tahun 2013 iaitu menurun sejumlah RM60 juta atau 26.9% kerana pencairan simpanan tetap yang telah matang dan juga penstrukturan semula simpanan tetap dalam negeri melebihi tiga (3) bulan kepada simpanan tetap bagi tempoh kurang tiga (3) bulan seperti di **Jadual 4.3**.

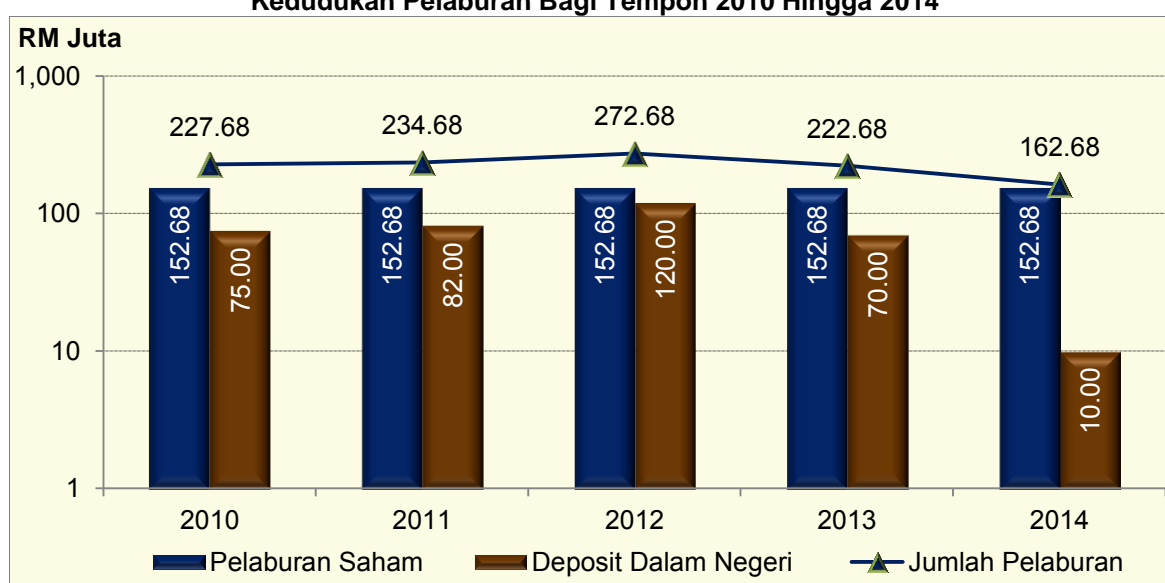
Jadual 4.3
Pelaburan Am Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Bil.	Pelaburan	Tahun		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Saham	152.68	152.68	0.00	0.0
2.	Deposit Dalam Negeri	70.00	10.00	-60.00	-85.7
Jumlah		222.68	162.68	-60.00	-26.9

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.3.1.2. Kedudukan baki Pelaburan Am bagi tempoh 2010 hingga 2014 menunjukkan peningkatan pada tahun 2011 dan 2012 dan penurunan pada tahun 2013 dan 2014 seperti di **Carta 4.1**. Baki pada tahun 2014 adalah baki yang terendah dalam tempoh 5 tahun.

Carta 4.1
Kedudukan Pelaburan Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.3.1.3. Pada tahun 2014, dividen yang diterima daripada pelaburan Kerajaan Negeri berjumlah RM17.10 juta iaitu meningkat sejumlah RM9.53 juta atau 125.9% berbanding RM7.57 juta pada tahun 2013. Peningkatan ini disebabkan sejumlah RM10.72 juta dividen saham YTL Corporation Berhad diterima pada tahun 2014 berbanding RM2.23 juta pada tahun 2013 dan terimaan dividen saham MISC Berhad berjumlah RM1.85 juta pada tahun 2014 berbanding tiada dividen diterima pada tahun 2013.

4.4. AKAUN HASIL DISATUKAN

4.4.1. Akaun Hasil Disatukan merupakan penyata yang menunjukkan jumlah hasil dan perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri bagi satu tahun kewangan. Akaun ini ditubuhkan mengikut Perkara 97 dan Perkara 98, Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7(a), Akta Tatacara Kewangan 1957.

4.4.2. Kerajaan Negeri mengakhiri tahun kewangan 2014 dengan baki Akaun Hasil Disatukan berjumlah RM53.07 juta yang mencatatkan defisit berjumlah RM139.82 juta, menurun dengan ketaranya iaitu sejumlah RM140.55 juta berbanding surplus RM0.73 juta pada tahun 2013. Punca defisit ini adalah disebabkan oleh hasil yang diperolehi hanya berjumlah RM534.70 juta berbanding perbelanjaan berjumlah RM674.52 juta. Kedudukan Akaun Hasil Disatukan pada tahun 2014 berbanding tahun 2013 adalah seperti di **Jadual 4.4**.

Jadual 4.4
Akaun Hasil Disatukan Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Perkara	Tahun		Perubahan	
	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	192.16	192.89	0.73	0.4
Hasil	611.05	534.70	-76.35	-12.5
Perbelanjaan Mengurus	610.32	674.52	64.20	10.5
Surplus/Defisit	0.73	-139.82	-140.55	-19,253.4
Baki Pada 31 Disember	192.89	53.07	-139.82	-72.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

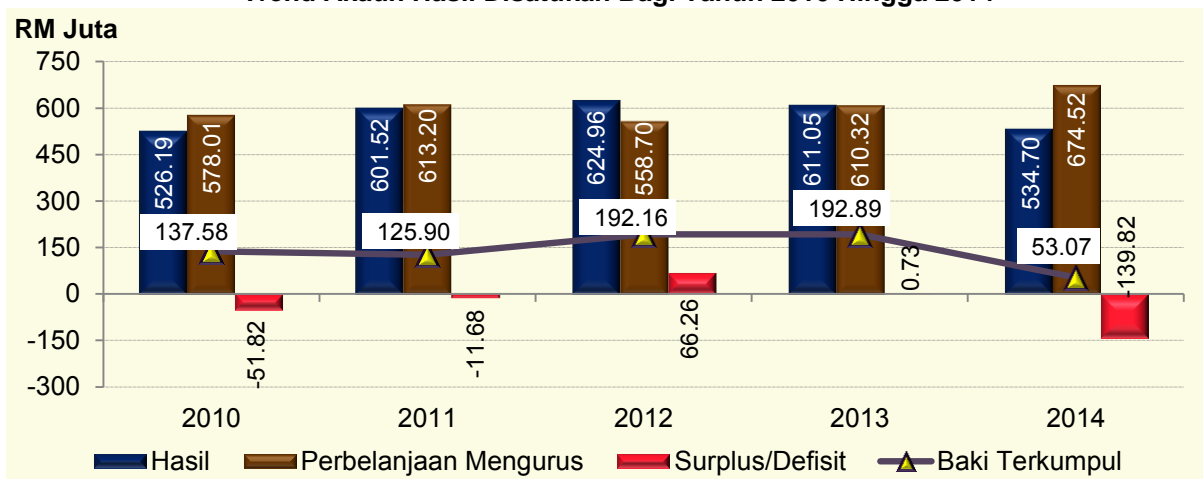
4.4.3. Prestasi Akaun Hasil Disatukan bagi tempoh 5 tahun dari tahun 2010 hingga 2014 adalah seperti di **Jadual 4.5** dan **Carta 4.2** di mana prestasi tahun 2014 adalah yang terendah dalam tempoh lima tahun.

Jadual 4.5
Akaun Hasil Disatukan Pada Tahun 2010 Hingga 2014

Perkara	Tahun				
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
Baki Pada 1 Januari	189.40	137.58	125.90	192.16	192.89
Hasil	526.19	601.52	624.96	611.05	534.70
Perbelanjaan Mengurus	578.01	613.20	558.70	610.32	674.52
Surplus/Defisit	-51.82	-11.68	66.26	0.73	-139.82
Baki Pada 31 Disember	137.58	125.90	192.16	192.89	53.07

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.2
Trend Akaun Hasil Disatukan Bagi Tahun 2010 Hingga 2014

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.4. Pencapaian hasil berbanding perbelanjaan mengurus bagi tahun 2010 hingga 2014 menunjukkan trend defisit pada tahun 2010 dan penurunan defisit pada tahun 2011. Pada tahun 2012, Akaun ini telah mula mencatatkan surplus sejumlah RM66.26 juta dan menurun semula pada tahun 2013. Bagaimanapun, pada tahun semasa akaun ini sekali lagi mencatatkan defisit sejumlah RM139.82 juta dan merupakan jumlah defisit tertinggi pernah dicatatkan dalam tempoh 5 tahun.

4.4.5. Pihak Kerajaan Negeri perlu menangani segera keadaan atau trend ini kerana sekiranya tidak ditangani akan memberi impak yang negatif pada prestasi kewangan kerajaan negeri pada masa akan datang. Kawalan perbelanjaan berhempah hendaklah diteruskan di samping usaha meningkatkan kutipan hasil negeri perlu diberi perhatian segera.

4.4.6. Hasil

4.4.6.1. Akaun Hasil Disatukan mengandungi 3 kategori hasil iaitu Hasil Cukai, Hasil Bukan Cukai dan Terimaan Bukan Hasil. Pada tahun 2014, kutipan hasil sebenar berjumlah RM534.70 juta di mana berkurangan sejumlah RM276.30 juta (34.1%) berbanding anggaran yang diluluskan berjumlah RM811 juta. Kutipan hasil bagi tahun 2014 berbanding anggaran adalah seperti di **Jadual 4.6**.

Jadual 4.6
Anggaran Hasil Dan Kutipan Hasil Sebenar Bagi Tahun 2014

Bil.	Kategori Hasil	Anggaran Hasil (RM Juta)	Hasil Sebenar (RM Juta)	Varian	Penurunan
				(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	191.27	190.96	-0.31	-0.2
2.	Hasil Bukan Cukai	271.03	206.38	-64.65	-23.9
3.	Terimaan Bukan Hasil	348.70	137.36	-211.34	-60.6
Jumlah		811.00	534.70	-276.30	-34.1

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.6.2. Hasil yang dikutip pada tahun 2014 menurun dengan agak ketara iaitu sejumlah RM76.35 juta atau 12.5% menjadi RM534.70 juta berbanding RM611.05 juta pada tahun 2013 seperti di **Jadual 4.7**.

Jadual 4.7
Hasil Negeri Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Bil.	Kategori Hasil	Tahun		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Hasil Cukai	175.59	190.96	15.37	8.8
2.	Hasil Bukan Cukai	318.12	206.38	-111.74	-35.1
3.	Terimaan Bukan Hasil	117.34	137.36	20.02	17.1
Jumlah		611.05	534.70	-76.35	-12.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.6.3. Pada tahun 2014, 3 butiran hasil yang telah mencatatkan penurunan yang ketara berbanding tahun 2013 adalah seperti di **Jadual 4.8**.

Jadual 4.8
Penurunan Hasil Yang Ketara Pada Tahun 2014 Berbanding Tahun 2013

Bil.	Butiran Hasil	Tahun		Perubahan		Punca
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)	
1.	Premium Alienation (Hasil Bukan Cukai)	105.42	38.30	-67.12	-63.7	Penurunan kerana penyelesaian permohonan Perbadanan Setiausaha Kerajaan (PSK) berjumlah 825 fail dikecualikan kerana premium. Selain itu, pemberimilikan tanah berkurangan dan perubahan kadar premium bagi penyerahan balik dan pemberimilikan semula.
2.	Premium Tanah Biasa Borang 5A (Hasil Bukan Cukai)	47.78	15.00	-32.78	-68.6	Penurunan ini kerana kelulusan permohonan berkurangan pada tahun 2014 berbanding 2013.
3.	Dividen Saham Syarikat Tersiar Harga	32.55	27.23	-5.32	-16.3	Penurunan ini kerana dividen Felda Global Ventures Holdings (FGVH) bagi suku tahun kedua 2014 diambil kira tahun 2015.

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

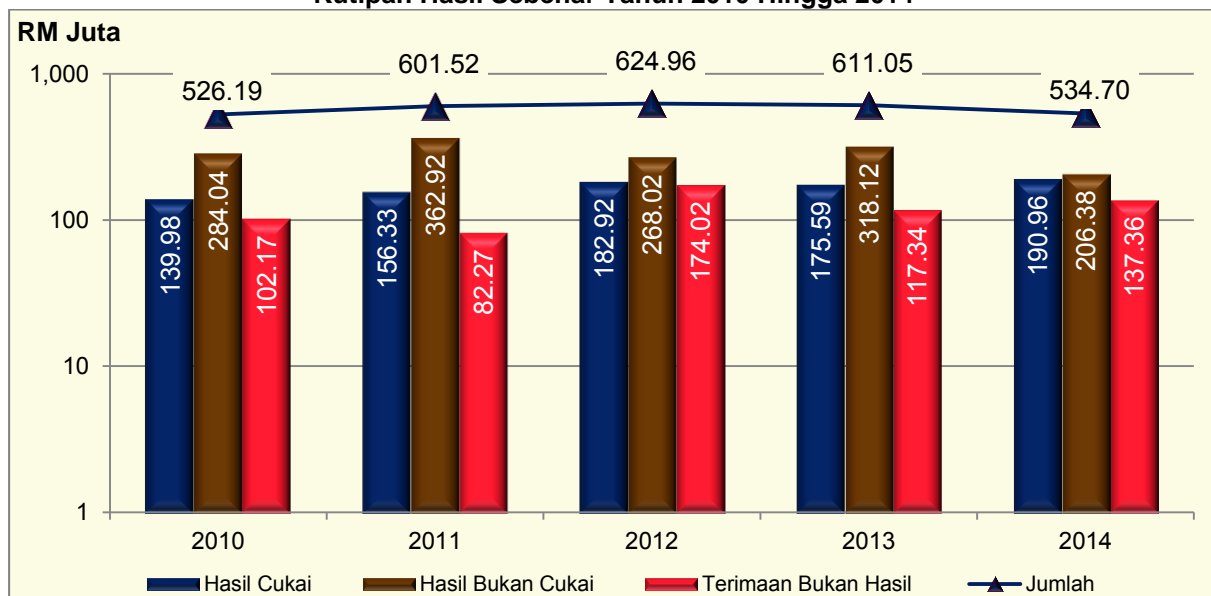
4.4.6.4. Perbandingan kutipan hasil bagi tahun 2010 hingga 2014 menunjukkan peningkatan pada tahun 2011 dan 2012 tetapi telah menurun semula pada tahun 2013 dan 2014 seperti di **Jadual 4.9** dan **Carta 4.3**.

Jadual 4.9
Hasil Kerajaan Negeri Pada Tahun 2010 Hingga 2014

Bil.	Kategori Hasil	Tahun				
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
1.	Hasil Cukai	139.98	156.33	182.92	175.59	190.96
2.	Hasil Bukan Cukai	284.04	362.92	268.02	318.12	206.38
3.	Terimaan Bukan Hasil	102.17	82.27	174.02	117.34	137.36
Jumlah		526.19	601.52	624.96	611.05	534.70

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.3
Kutipan Hasil Sebenar Tahun 2010 Hingga 2014

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.6.5. Penyumbang utama hasil Kerajaan ialah Hasil Tanah, Geran Persekutuan dan Hasil-hasil Lain. Komponen Pelaburan seperti keuntungan dan dividen adalah antara hasil-hasil lain yang diperolehi oleh Kerajaan Negeri. Ketiga-tiga hasil ini menyumbang sejumlah RM455.57 juta iaitu 85.2% dari jumlah keseluruhan hasil yang dikutip dalam tahun 2014 seperti di **Jadual 4.10**. Trend kutipan bagi tempoh 5 tahun dari tahun 2010 hingga 2014 adalah seperti di **Jadual 4.11**.

Jadual 4.10
Hasil Utama Kerajaan Negeri Bagi Tahun 2013 Dan 2014

Bil.	Butiran Hasil	Tahun	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
1.	Hasil Tanah	359.20	258.81
2.	Geran Persekutuan	93.00	91.06
3.	Hasil-hasil Lain	89.65	105.70
Jumlah		541.85	455.57

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Jadual 4.11
Hasil Kerajaan Negeri Pada Tahun 2010 Hingga 2014

Bil.	Butiran Hasil	Tahun				
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
1.	Hasil Tanah	175.56	249.30	292.08	359.20	258.81
2.	Hasil Hutan	80.57	117.24	109.32	67.67	77.71
3.	Hasil Air	109.73	106.63	11.61	1.53	1.42
4.	Geran Persekutuan	64.00	54.71	151.12	93.00	91.06
5.	Hasil-hasil Lain	96.33	73.64	60.83	89.65	105.70
Jumlah		526.19	601.52	624.96	611.05	534.70

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.7. Perbelanjaan Mengurus

4.4.7.1. Perbelanjaan mengurus terdiri daripada Perbelanjaan Tanggungan dan Perbelanjaan Perbekalan. Perbelanjaan Tanggungan adalah perbelanjaan khusus yang diperuntukkan mengikut Perkara 98 Perlembagaan Persekutuan iaitu yang dipertanggungjawabkan pada Kumpulan Wang Disatukan seperti bayaran pencen, ganjaran, pampasan dan pembayaran balik hutang awam. Manakala Perbelanjaan Perbekalan adalah yang diperuntukkan mengikut Perkara 100 dan 101 Perlembagaan Persekutuan seperti bayaran untuk membiayai aktiviti dan pengurusan harian Kerajaan Negeri. Perbelanjaan Mengurus Kerajaan Negeri pada tahun 2014 berjumlah RM674.52 juta iaitu 93.2% daripada anggaran yang diluluskan berjumlah RM724.09 juta seperti di **Jadual 4.12**.

Jadual 4.12
Perbelanjaan Sebenar Berbanding Anggaran Yang Diluluskan

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Anggaran Diluluskan (RM Juta)	Perbelanjaan Sebenar (RM Juta)	(%)
1.	Emolumen	278.45	274.75	98.7
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	154.90	151.92	98.1
3.	Aset	7.97	7.44	93.4
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	281.33	238.98	84.9
5.	Perbelanjaan Lain	1.44	1.43	99.3
Jumlah		724.09	674.52	93.2

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.7.2. Pada keseluruhannya, perbelanjaan mengurus pada tahun 2014 telah meningkat sejumlah RM64.20 juta atau 10.5% menjadi RM674.52 juta berbanding RM610.32 juta pada tahun 2013 seperti di **Jadual 4.13**.

Jadual 4.13
Perbelanjaan Mengurus Bagi Tahun 2014 Berbanding 2013

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Emolumen	254.62	274.75	20.13	7.9
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	139.40	151.92	12.52	9.0
3.	Aset	6.60	7.44	0.84	12.7
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	207.97	238.98	31.01	14.9
5.	Perbelanjaan Lain	1.73	1.43	-0.30	-17.3
Jumlah		610.32	674.52	64.20	10.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.4.7.3. Terdapat peningkatan ketara dalam beberapa maksud Perbelanjaan Mengurus pada tahun 2014 berbanding 2013 seperti di **Jadual 4.14**.

Jadual 4.14
Peningkatan Ketara Perbelanjaan Mengurus Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Bil.	Maksud Perbelanjaan	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	Perubahan		Punca
				(RM Juta)	(%)	
1.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap - Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri	101.17	144.01	42.84	42.3	Peningkatan disebabkan penyaluran sejumlah RM25.20 juta kepada Jabatan Kebajikan Masyarakat untuk bantuan banjir dan caruman kepada Kumpulan Wang Pembangunan sebanyak RM23.85 juta.
2.	Emolumen - Jabatan Kerja Raya	27.79	38.06	10.27	37.0	Peningkatan disebabkan kerana pegawai/kakitangan JKR Pahang yang selama ini dibayar gaji di bawah peruntukan Amanah dipindahkan bayaran kepada Peruntukan Belanja Mengurus Negeri.
3.	Perkhidmatan dan Bekalan - Jabatan Agama Islam Negeri Pahang - Pejabat Menteri Besar Dan Setiausaha Kerajaan	40.28 38.13	44.73 40.97	4.45 2.84	11.0 7.4	Peningkatan disebabkan pembelian pakaian seragam dan kasut, perkhidmatan mencuci dan membersihkan kawasan serta sewaan mesin kad nikah. Perbelanjaan bagi program-program di bawah objek sebagai 29000 iaitu : i. Program 40 tahun Pemerintahan Negeri Pahang ii. Program Hari Kemerdekaan iii. Program Sempena Memuliakan Hari Keputeraan KDYMM Sultan Pahang

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

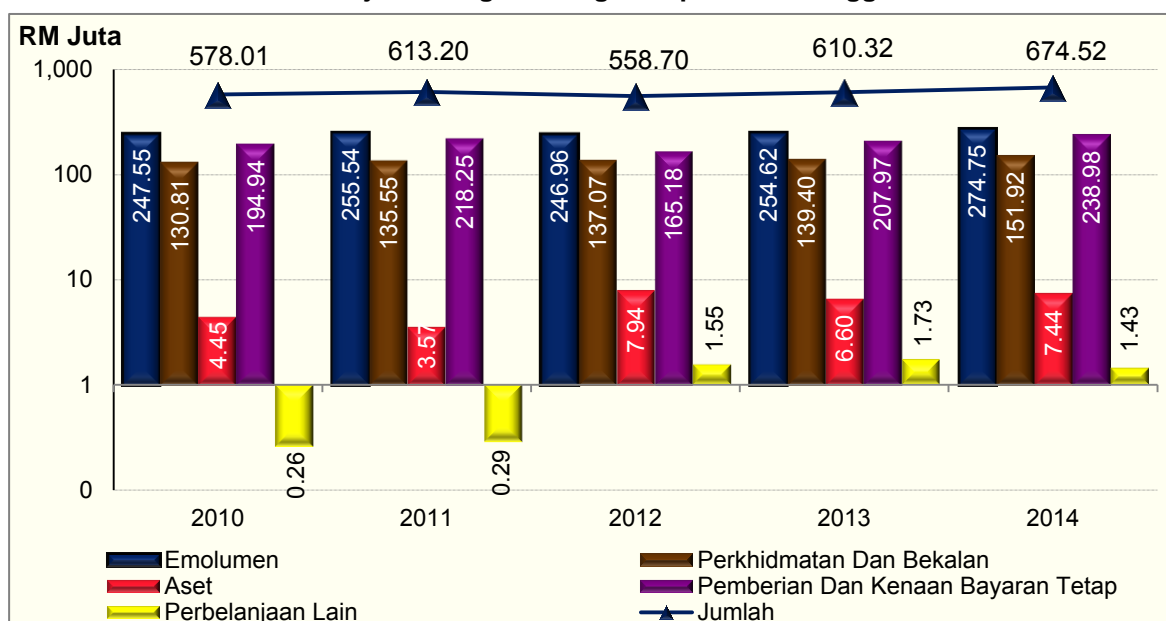
4.4.7.4. Perbandingan perbelanjaan mengurus bagi tahun 2010 hingga 2014 menunjukkan peningkatan pada tahun 2011, mengalami penurunan pada tahun 2012 dan meningkat kembali pada tahun 2013 dan 2014 seperti yang ditunjukkan di **Jadual 4.15** dan **Carta 4.4**.

Jadual 4.15
Perbelanjaan Mengurus Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Bil.	Maksud Perbelanjaan	Tahun				
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
1.	Emolumen	247.55	255.54	246.96	254.62	274.75
2.	Perkhidmatan Dan Bekalan	130.81	135.55	137.07	139.40	151.92
3.	Aset	4.45	3.57	7.94	6.60	7.44
4.	Pemberian Dan Kenaan Bayaran Tetap	194.94	218.25	165.18	207.97	238.98
5.	Perbelanjaan Lain	0.26	0.29	1.55	1.73	1.43
Jumlah		578.01	613.20	558.70	610.32	674.52

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.4
Perbelanjaan Mengurus Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.5. AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

4.5.1. Akaun Pinjaman Disatukan ditubuhkan mengikut Seksyen 7(b), Akta Tatacara Kewangan 1957. Akaun ini digunakan untuk mengakaunkan semua pinjaman yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan, bayaran balik pinjaman dan pindahan penerimaan pinjaman ke Akaun Kumpulan Wang Pembangunan, Kumpulan Wang Bekalan Air dan kumpulan wang lain yang berkaitan.

4.5.2. Pada tahun 2014, sejumlah RM123 juta pinjaman telah diterima daripada Kerajaan Persekutuan untuk membiayai projek bekalan air berjumlah RM114.56 juta dan projek pelbagai berjumlah RM8.44 juta. Pinjaman yang diperoleh telah diambil kira dalam akaun ini sebelum dipindahkan ke Kumpulan Wang Bekalan Air dan pelbagai. Pada akhir tahun 2014, akaun ini tidak mempunyai baki seperti tahun-tahun sebelumnya. Akaun Pinjaman Disatukan pada tahun 2013 dan 2014 adalah seperti di **Jadual 4.16**.

Jadual 4.16
Akaun Pinjaman Disatukan Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Butiran	Tahun		Perubahan	
	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	0.00	0.00	0.00	0.0
Terimaan	94.09	123.00	28.91	30.7
Pindahan	94.09	123.00	28.91	30.7
Baki Pada 31 Disember	0.00	0.00	0.00	0.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.6. AKAUN AMANAH DISATUKAN

4.6.1. Akaun Amanah Disatukan adalah sebahagian daripada Kumpulan Wang Disatukan yang diwujudkan di bawah Seksyen 7(c), Akta Tatacara Kewangan 1957. Akaun ini terdiri daripada Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, Kumpulan Wang Amanah Awam dan Akaun Deposit. Semua penerimaan dan pembayaran wang amanah diakaunkan mengikut kehendak Arahan Amanah dan Suratcara Amanah mengenainya di bawah Seksyen 9 dan Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957. Pada akhir tahun 2014, baki Akaun Amanah Disatukan berjumlah RM206.13 juta iaitu meningkat sejumlah RM64.99 juta (46%) berbanding RM141.14 juta pada tahun 2013 seperti di **Jadual 4.17**.

Jadual 4.17
Akaun Amanah Disatukan Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Butiran	Tahun		Perubahan	
	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada:				
i) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan				
• <i>Kumpulan Wang Pembangunan</i>	-225.86	-244.54	-18.68	8.3
• <i>Kumpulan Wang Bekalan Air</i>	-211.99	-223.95	-11.96	5.6
• <i>Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan</i>	325.82	419.94	94.12	28.9
ii) Kumpulan Wang Amanah Awam	129.27	136.86	7.59	5.9
iii) Akaun Deposit	123.90	117.82	-6.08	-4.9
Jumlah	141.14	206.13	64.99	46.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.6.2. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan pada tahun 2014 telah menunjukkan kurangan sejumlah RM63.48 juta menjadikan defisit terkumpul Kumpulan Wang Amanah Kerajaan berjumlah RM48.55 juta berbanding RM112.03 juta pada tahun 2013. Kumpulan Wang Amanah Awam meningkat sejumlah RM7.59 juta (5.9%) menjadi RM136.86 juta berbanding

RM129.27 juta pada tahun 2013. Akaun Deposit pula menurun sejumlah RM6.08 juta (4.9%) menjadi RM117.82 juta berbanding RM123.90 juta pada tahun 2013.

4.6.3. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Kumpulan Wang Amanah Kerajaan ditubuhkan mengikut Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 bagi mengakaunkan terimaan daripada peruntukan Kerajaan dan bayaran bagi maksud tertentu. Kumpulan Wang Amanah ini adalah kumpulan wang pusingan yang mana pembayaran daripada kumpulan wang ini tidak boleh melebihi had peruntukan yang diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri. Kumpulan Wang Amanah ini disenaraikan dalam Akta Tatacara Kewangan 1957 (Jadual Kedua dan Jadual Ketiga) yang terdiri daripada Kumpulan Wang Pembangunan, Kumpulan Wang Bekalan Air dan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan.

4.6.3.1. Kumpulan Wang Pembangunan

- a. Kumpulan Wang Pembangunan mengakaunkan terimaan dan perbelanjaan pembangunan seperti yang diperuntukkan di bawah Akta Kumpulan Wang Pembangunan (Akta 70 Tahun 1966). Punca kewangan bagi kumpulan wang ini terdiri daripada caruman Akaun Hasil Disatukan, pinjaman yang diberi oleh Kerajaan Persekutuan bagi maksud pembangunan, terimaan imbuhan balik daripada Kerajaan Persekutuan dan pemberian Persekutuan. Kumpulan wang ini hanya boleh dibelanjakan untuk maksud seperti yang ditentukan dalam Akta tersebut dan diluluskan oleh Dewan Undangan Negeri (DUN) bertujuan untuk membiayai projek pembangunan negeri. Pada akhir tahun 2014, kumpulan wang ini telah menerima pindahan sejumlah RM23.85 juta daripada Akaun Hasil Disatukan, RM4.01 juta daripada Terimaan Sewaan Perumahan Awam Kos Rendah (PAKR), RM3.11 juta daripada Jualan Rumah Kos Rendah dan RM19.33 juta daripada Pemberian Kerajaan Persekutuan.
- b. Pada akhir tahun 2014, Kumpulan Wang Pembangunan telah terlebih dikeluarkan sejumlah RM18.68 juta menyebabkan baki defisit terkumpul kumpulan wang ini meningkat menjadi RM244.54 juta berbanding RM225.86 juta pada tahun 2013. Baki Kumpulan Wang Pembangunan pada tahun 2014 berbanding 2013 adalah seperti di **Jadual 4.18**.

Jadual 4.18
Kumpulan Wang Pembangunan Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Perkara	Tahun		Perubahan	
	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	-203.06	-225.86	-22.80	11.2
Terimaan	45.29	50.30	5.01	11.1
Perbelanjaan	68.09	68.98	0.89	1.3
Defisit	-22.80	-18.68	4.12	-18.1
Baki Pada 31 Disember	-225.86	-244.54	-18.68	8.3

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- c. Baki terkumpul Kumpulan Wang Pembangunan bagi tempoh 2010 hingga 2014 menunjukkan peningkatan defisit baki terkumpul setiap tahun bermula pada tahun 2011 hingga 2014 seperti di **Jadual 4.19**. Defisit terkumpul tahun semasa adalah yang tertinggi dalam tempoh 5 tahun.

Jadual 4.19
Kumpulan Wang Pembangunan Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Perkara	Tahun				
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
Baki Pada 1 Januari	-157.77	-172.70	-188.03	-203.06	-225.86
Terimaan	59.53	46.08	50.48	45.29	50.30
Perbelanjaan	74.46	61.41	65.51	68.09	68.98
Surplus/Defisit	-14.93	-15.33	-15.03	-22.80	-18.68
Baki Pada 31 Disember	-172.70	-188.03	-203.06	-225.86	-244.54

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- d. Perbelanjaan pembangunan pada tahun 2014 telah meningkat sejumlah RM0.89 juta atau 1.3% menjadi RM68.98 juta berbanding RM68.09 juta pada tahun 2013 seperti di **Jadual 4.20**. Pihak Audit mendapati satu Jabatan mengalami peningkatan perbelanjaan yang ketara melebihi 100% iaitu Jabatan Kehakiman Syariah. Peningkatan ini disebabkan oleh pertambahan unjuran perbelanjaan berjumlah RM9.17 juta yang telah dikemukakan oleh pihak Jabatan Kerja Raya dan kontraktor yang dilantik bagi projek pembangunan Mahkamah Rendah Syariah Daerah Bera, Mahkamah Rendah Syariah Daerah Maran dan Mahkamah Rendah Syariah Daerah Bentong.

Jadual 4.20
Perbelanjaan Pembangunan Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Bil.	Jabatan	Tahun		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Jabatan Kehakiman Syariah	0.87	5.34	4.47	513.8
2.	Jabatan Perhutanan	2.30	3.17	0.87	37.8
3.	Jabatan Pertanian	4.11	4.78	0.67	16.3
4.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	0.86	1.00	0.14	16.3
5.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	4.72	4.97	0.25	5.3
6.	Jabatan Kerja Raya	15.12	15.50	0.38	2.5
7.	Jabatan Agama Islam	9.53	9.64	0.11	1.2
8.	Pejabat Menteri Besar Dan Setiausaha Kerajaan	5.38	5.24	-0.14	-2.6
9.	Pejabat Pembangunan Negeri	21.26	18.74	-2.52	-11.9
10.	Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri	3.94	0.60	-3.34	-84.8
Jumlah		68.09	68.98	0.89	1.3

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.6.3.2. Kumpulan Wang Bekalan Air

- a. Kumpulan Wang Bekalan Air ditubuhkan di bawah Seksyen 3(1), Akta 230 (Akta Kumpulan Wang Bekalan Air). Tujuan penubuhannya adalah untuk membiayai perbelanjaan mengurus dan perbelanjaan penyenggaraan bekalan air yang berulang dan tidak berulang. Perbelanjaan berulang adalah perbelanjaan yang dilakukan pada setiap tahun yang melibatkan perbelanjaan penyenggaraan. Manakala, perbelanjaan tidak berulang pula merupakan perbelanjaan yang dilakukan mengikut keperluan semasa.
- b. Pada akhir tahun 2014, Kerajaan Negeri telah meluluskan peruntukan sejumlah RM127.40 juta bagi Kumpulan Wang Bekalan Air. Peruntukan yang diterima adalah terdiri daripada peruntukan untuk perbelanjaan bekalan air tidak berulang yang diterima daripada pinjaman Kerajaan Persekutuan. Pada akhir tahun 2014, Kumpulan Wang Bekalan Air mengalami defisit sejumlah RM11.96 juta. Ia menyebabkan baki defisit terkumpul kumpulan wang ini meningkat menjadi RM223.95 juta berbanding RM211.99 juta pada tahun 2013 seperti di **Jadual 4.21**. Kumpulan Wang Bekalan Air menunjukkan peningkatan defisit baki terkumpul bagi setiap tahun kecuali menurun pada tahun 2013 seperti di **Jadual 4.22**.

Jadual 4.21
Kumpulan Wang Bekalan Air Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Perkara	Tahun		Perubahan	
	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	-217.68	-211.99	5.69	-2.6
Terimaan	75.58	114.56	38.98	51.6
Perbelanjaan	69.89	126.52	56.63	81.0
Lebihan/Defisit	5.69	-11.96	-17.65	-310.2
Baki Pada 31 Disember	-211.99	-223.95	-11.96	5.6

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Jadual 4.22
Kumpulan Wang Bekalan Air Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Perkara	Tahun				
	2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
Baki pada 1 Januari	-168.90	-200.40	-217.32	-217.68	-211.99
Terimaan	153.69	146.47	46.51	75.58	114.56
Bayaran	185.19	163.39	46.87	69.89	126.52
Defisit	-31.50	-16.92	-0.36	5.69	-11.96
Baki Pada 31 Disember	-200.40	-217.32	-217.68	-211.99	-223.95

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- c. Pihak Audit mendapati perbelanjaan Kumpulan Wang Bekalan Air meningkat sejumlah RM56.63 juta menjadi RM126.52 juta berbanding RM69.89 juta pada tahun 2013. Perbelanjaan Projek Bekalan Air Kuantan Fasa III mengalami peningkatan perbelanjaan yang ketara iaitu sejumlah RM38.17 juta menjadi RM55.99 juta berbanding RM17.82 juta tahun sebelumnya. Peningkatan ini disebabkan 3 pakej

kontrak pemasangan paip dengan kos RM64 juta telah ditawarkan pada awal tahun 2014 bagi memenuhi keperluan bekalan air di kawasan perindustrian The Malaysia-China Kuantan Industrial Park (MCKIP). Manakala Projek Bekalan Air Bera mengalami penurunan yang ketara iaitu sejumlah RM9.68 juta menjadi RM0.86 juta berbanding RM10.54 juta pada tahun 2013. Penurunan ini disebabkan oleh pembayaran hanya melibatkan sejumlah kecil baki bayaran kerja kerana pakej kontrak yang ditawarkan telah siap sepenuhnya pada akhir tahun 2013.

4.6.3.3. Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan-Jalan Negeri

Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan-Jalan Negeri diwujudkan bertujuan untuk membiayai kos bagi aktiviti-aktiviti yang berkaitan dengan penyelenggaraan jalan-jalan negeri. Pada tahun 2014, baki kumpulan wang ini berjumlah RM113.57 juta iaitu menurun sejumlah RM15.21 juta atau 11.8% berbanding RM128.78 juta pada tahun 2013. Pemberian Kerajaan Persekutuan menunjukkan peningkatan sejumlah RM10.85 juta atau 5.3% menjadi RM215.78 juta berbanding RM204.93 juta pada tahun 2013. Manakala perbelanjaan pula menunjukkan peningkatan sejumlah RM68.12 juta atau 41.1% menjadi RM233.74 juta berbanding RM165.62 juta pada tahun 2013. Mengikut rekod *Malaysian Road Record Information System* (MARRIS) terdapat 15,265 km panjang jalan di Negeri Pahang, merangkumi Jalan Negeri Utama, Jalan Bandaran, Jalan Perumahan dan Lorong Belakang Perumahan. Penyelenggaraan jalan tersebut juga dibahagikan kepada 4 bahagian iaitu jalan yang disenggarakan oleh Jabatan Kerja Raya (JKR), jalan yang disenggarakan oleh YP Maintenance Sdn. Bhd., jalan yang disenggarakan oleh Pihak Berkuasa Tempatan (PBT), dan jalan yang disenggarakan oleh Jabatan Pengairan Dan Saliran (JPS). Peratus penggunaan iaitu perbelanjaan berbanding terimaan serta kedudukan Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan-Jalan Negeri bagi tempoh 2010 hingga 2014 adalah seperti di **Jadual 4.23**.

Jadual 4.23
Kumpulan Wang Amanah Penyelenggaraan Jalan-Jalan Negeri Bagi Tahun 2010 Hingga 2014

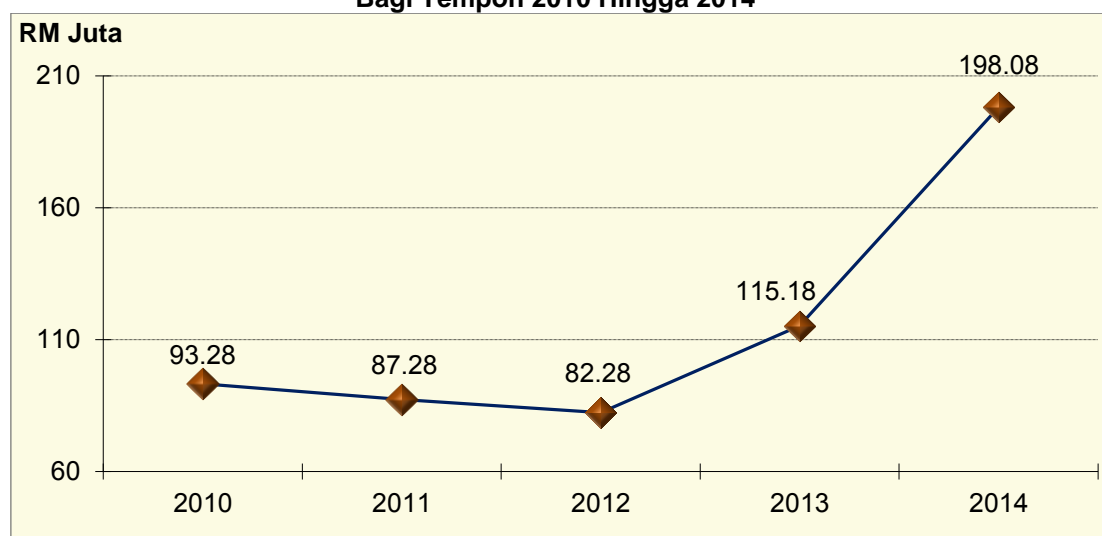
Tahun	Baki Pada 1 Januari (RM Juta)	Terimaan (RM Juta)	Pelbagai Terimaan (RM Juta)	Perbelanjaan (RM Juta)	Baki Pada 31 Disember (RM Juta)	Penggunaan (%)
2010	116.11	160.90	1.66	118.42	160.25	72.8
2011	160.25	167.89	0.32	136.74	191.72	81.3
2012	191.72	173.30	0.16	276.96	88.22	159.7
2013	88.22	204.93	1.25	165.62	128.78	80.3
2014	128.78	215.78	2.75	233.74	113.57	107.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.6.3.4. Akaun Pendahuluan Dari Kerajaan Persekutuan

- a. Kerajaan Negeri telah menerima pendahuluan daripada Kerajaan Persekutuan semenjak tahun 2001 dan diperakaunkan di Akaun Pendahuluan Dari Kerajaan Persekutuan di bawah Akaun Penyelesaian. Kedudukan Akaun Pendahuluan Dari Kerajaan Persekutuan bagi tempoh 2010 hingga 2014 adalah seperti di **Carta 4.5**.

Carta 4.5
Akaun Pendahuluan Dari Kerajaan Persekutuan
Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

- b. Pada tahun 2011 hingga 2012 berlaku penurunan baki kerana tiada pendahuluan baki dan hanya melibatkan bayaran balik pendahuluan. Bagaimanapun pada tahun 2013, baki akaun ini telah meningkat semula menjadi RM115.18 juta. Pada tahun 2014 akaun ini mencatatkan peningkatan sejumlah RM82.90 juta menjadi RM198.08 juta dan merupakan peningkatan tertinggi dicatatkan dalam tempoh 5 tahun. Peningkatan ini disebabkan pendahuluan tunai segera oleh Kerajaan Persekutuan berjumlah RM87 juta bagi menampung perbelanjaan Kerajaan Negeri untuk tahun 2014.

4.6.4. Kumpulan Wang Amanah Awam

4.6.4.1. Kumpulan Wang ini ditubuhkan di bawah Seksyen 9, Akta Tatacara Kewangan 1957 untuk mengakaunkan sumbangan wang yang diterima daripada orang awam dan organisasi kepada Kerajaan Negeri bagi tujuan tertentu. Pengurusan kumpulan wang ini perlu dibuat mengikut Arahan Amanah yang diluluskan, di mana Pegawai Pengawal yang mengendalikan kumpulan wang ini dikehendaki mengemukakan penyata tahunan untuk pemeriksaan dan pengesahan Audit secepat mungkin selepas 31 Disember setiap tahun dan tidak lewat dari tarikh 31 Mac tahun berikutnya. Semua penyata Kumpulan Wang Amanah Awam sebanyak 37 penyata telah diterima untuk diaudit berserta dengan penyata penyesuaiannya. Baki kumpulan wang ini pada akhir tahun 2014 berjumlah

RM136.86 juta berbanding RM129.27 juta pada tahun 2013, meningkat sejumlah RM7.59 juta atau 5.9% seperti di **Jadual 4.24**.

Jadual 4.24
Kumpulan Wang Amanah Awam Bagi Tahun 2014 Dan 2013

Perkara	Tahun		Perubahan	
	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Baki Pada 1 Januari	183.94	129.27	-54.67	-29.7
Penerimaan	539.78	153.02	-386.76	-71.6
Pembayaran	594.45	145.43	-449.02	-75.5
Baki Pada 31 Disember	129.27	136.86	7.59	5.9

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.6.4.2. Pada tahun 2014, satu akaun amanah baru telah ditubuhkan iaitu Akaun Amanah Caruman Sumbangan Pembinaan AC/DC Lane manakala 4 Akaun Amanah telah ditutup iaitu Kumpulan Wang Amanah Pelbagai Perbadanan Setiausaha Kerajaan (PSK), Akaun Amanah Tabung Pelancongan Daerah Cameron Highlands, Kumpulan Wang Amanah Pembaikan Jalan-Jalan JKR Yang Dikorek Oleh Pihak Selain Daripada JKR dan Akaun Amanah Program Khidmat Negara. Baki kesemua Akaun Amanah tersebut berjumlah RM15.13 juta telah dikreditkan ke Akaun Hasil. Semakan Audit juga mendapati 2 Kumpulan Wang Amanah Awam yang tidak aktif adalah seperti di **Jadual 4.25**.

Jadual 4.25
Kumpulan Wang Amanah Awam Yang Tidak Aktif

Bil.	Butiran	Tidak Aktif Semenjak Tahun	Baki (RM)
1.	Kumpulan Wang Amanah Pembangunan Tanah-tanah Terbiar	2009	1,035,108
2.	Akaun Amanah Projek Penangkapan Dan Pemindahan Gajah-gajah Liar	2009	8,574
Jumlah			1,043,682

Sumber: Rekod Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri

4.6.5. Akaun Deposit

4.6.5.1. Deposit merupakan wang yang diterima oleh sesebuah Jabatan bagi sesuatu maksud mengikut undang-undang atau syarat tertentu dan perlu dikembalikan sebaik sahaja selesai maksudnya. Pengurusan akaun deposit adalah dikawal mengikut Arahan Perbendaharaan 156 hingga 163 yang juga menghendaki Pegawai Pengawal bertanggungjawab terhadap penyelenggaraan akaun deposit di bawah jagaannya. Pada akhir tahun 2014, Kerajaan Negeri mempunyai 24 jenis deposit yang diselenggarakan oleh 24 Jabatan yang kesemuanya terdiri daripada Deposit Am.

4.6.5.2. Pada akhir tahun 2014, baki akaun deposit berjumlah RM117.82 juta berbanding RM123.90 juta pada akhir tahun 2013, iaitu mencatatkan penurunan sejumlah RM6.08 juta atau 4.9%. Penurunan yang ketara ditunjukkan oleh Akaun Deposit Wang Pemulihan Bersama sejumlah RM6.16 juta kerana telah dipindahkan ke Kumpulan Wang Amanah Pemulihan Bersama (57005) yang telah diluluskan oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan Pahang pada 09 Januari 2014.

4.6.5.3. Mengikut Arahan Perbendaharaan 162, deposit yang tidak dituntut selepas tempoh 12 bulan dari tarikh deposit boleh dikembalikan kepada pendeposit, hendaklah diwartakan. Sekiranya deposit berkenaan masih tidak dituntut selepas 3 bulan, ia hendaklah dikreditkan ke Akaun Hasil Disatukan. Semakan Audit mendapati sejumlah RM0.90 juta deposit melibatkan 5 Jabatan/Pejabat yang tidak dituntut masih belum diwartakan semenjak tahun 1933 hingga 2011 seperti di **Jadual 4.26**.

Jadual 4.26
Deposit Tidak Dituntut Bagi Tahun 1933 Hingga 2011

Bil.	Jabatan/Pejabat	Bil. Akaun Deposit	Tahun Tidak Dituntut	Jumlah Deposit (RM)
1.	Jabatan Kerja Raya Negeri	1	2002-2008	500,062
2.	Jabatan Perhutanan Negeri	2	1999-2010	313,845
3.	Mahkamah Rendah Syariah Kuantan	1	1990-2011	56,400
4.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	1	2003-2007	14,448
5.	Pejabat Daerah Dan Tanah Lipis	1	1933-1977	10,792
Jumlah				895,547

Sumber: Rekod Pusat Tanggungjawab

4.7. PENYATA PRESTASI KEWANGAN

4.7.1. Pada tahun 2014, sumber dana Kerajaan Negeri berjumlah RM534.70 juta terdiri daripada hasil cukai, hasil bukan cukai dan terimaan bukan hasil. Penggunaan dana bagi membiayai perbelanjaan mengurus dan perbelanjaan pembangunan berjumlah RM743.50 juta. Pada tahun 2014, Kerajaan Negeri mengalami kekurangan dana berjumlah RM208.80 juta berbanding RM67.36 juta pada tahun 2013. Selain itu, Pinjaman Dalam Negeri, Pelbagai Terimaan, Perubahan Tunai, Pelaburan dan Amanah juga merupakan sumber kewangan yang digunakan oleh Kerajaan Negeri bagi menampung jumlah perbelanjaan jika berlaku kekurangan dana. Butiran Penyata Prestasi Kewangan adalah seperti di **Jadual 4.27**.

Jadual 4.27
Penyata Prestasi Kewangan Bagi Tahun 2014 Berbanding 2013

Bil.	Butiran	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	Perubahan	
				(RM Juta)	(%)
1.	Hasil:				
	Hasil Cukai	175.59	190.96	15.37	8.7
	Hasil Bukan Cukai	318.12	206.38	-111.74	-35.1
	Terimaan Bukan Hasil	117.34	137.36	20.02	17.1
Jumlah Hasil		611.05	534.70	-76.35	-12.5
2.	Perbelanjaan:				
	Perbelanjaan Mengurus	610.32	674.52	64.20	10.5
	Perbelanjaan Pembangunan	68.09	68.98	0.89	1.3
Jumlah Perbelanjaan		678.41	743.50	65.09	9.6
Lebihan/Kurangan		-67.36	-208.80	-141.44	209.9
3.	Kurangan Dibiayai Oleh:				
	Pinjaman Dalam Negeri	75.59	114.55	38.96	51.5
	Pelbagai Terimaan	34.22	26.45	-7.77	-22.7
	Perubahan Tunai, Pelaburan dan Amanah	16.38	170.46	154.08	940.6
Jumlah Pembiayaan		126.19	311.46	185.27	146.8

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.7.2. Hasil Kerajaan Negeri menunjukkan penurunan sejumlah RM76.35 juta atau 12.5% menjadi RM534.70 juta berbanding RM611.05 juta pada tahun 2013, manakala jumlah perbelanjaan Kerajaan Negeri mengalami peningkatan sejumlah RM65.09 juta atau 9.6% menjadi RM743.50 juta berbanding RM678.41 juta pada tahun 2013. Secara keseluruhannya, prestasi kewangan Kerajaan Negeri bagi tahun 2014 adalah kurang memuaskan kerana mencatatkan defisit sejumlah RM208.80 juta. Kerajaan Negeri perlu mengambil tindakan yang sewajarnya bagi meningkatkan jumlah hasil dan mengurangkan perbelanjaan agar defisit terkumpul berkurangan.

4.8. PENYATA AKAUN MEMORANDUM

Penyata Akaun Memorandum adalah penyata yang menunjukkan aset dan liabiliti Kerajaan yang tidak dilaporkan dalam Penyata Kedudukan Kewangan. Penyata ini terdiri daripada Memorandum Aset dan Memorandum Liabiliti. Memorandum Aset menunjukkan sebahagian aset kewangan Kerajaan Negeri iaitu Pinjaman Boleh Dituntut dan Pelaburan Kerajaan Negeri. Memorandum Liabiliti menunjukkan sebahagian liabiliti Kerajaan Negeri yang terdiri dari Hutang Awam iaitu hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan dan Institusi Kewangan. Mengikut Penyata Akaun Memorandum, pada akhir tahun 2014, Kerajaan Negeri mempunyai aset berjumlah RM1.09 bilion manakala liabiliti pula berjumlah RM3.23 bilion.

4.8.1. Pinjaman Boleh Dituntut

4.8.1.1. Pinjaman Boleh Dituntut adalah merupakan pinjaman yang diberikan oleh Kerajaan Negeri kepada Agensi yang menggunakan sumber Kerajaan Negeri atau Kerajaan Persekutuan. Pada tahun 2014, baki Pinjaman Boleh Dituntut menurun sejumlah RM4.78 juta atau 1.8% daripada RM260.78 juta pada tahun 2013 kepada RM256 juta pada tahun 2014. Penurunan ini disebabkan bayaran balik pinjaman

berjumlah RM13.22 juta pada tahun 2014 termasuk bayaran tunggakan pinjaman bagi Projek Kawasan Perindustrian Bentong Fasa II yang tertunggak sejak tahun 2001 berjumlah RM4.27 juta oleh PKNP. Bagaimanapun, terimaan untuk pinjaman pembinaan bangunan Ibu Pejabat Majlis Perbandaran Kuantan dalam tahun 2014 berjumlah RM8.44 juta. Baki pinjaman boleh dituntut oleh Kerajaan Negeri bagi tempoh 5 tahun adalah seperti di **Jadual 4.28**.

Jadual 4.28
Pinjaman Boleh Dituntut Oleh Kerajaan Negeri Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Bil.	Agensi	Tahun				
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	180.19	181.20	168.84	161.44	150.29
2.	Amanah Saham Pahang Berhad	50.39	61.70	60.19	56.49	55.00
3.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian	4.69	0.00	0.00	0.00	0.00
4.	Pihak Berkuasa Tempatan	8.09	19.29	24.89	42.85	50.71
Jumlah		243.36	262.19	253.92	260.78	256.00

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.8.1.2. Pada tahun 2014, Agensi Negeri telah membayar balik pinjaman berjumlah RM15.29 juta. Daripada jumlah tersebut, sejumlah RM13.16 juta telah dijelaskan oleh Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang, RM1.50 juta oleh Amanah Saham Pahang Berhad (ASPA), RM0.63 juta oleh Pihak Berkuasa Tempatan. Kedudukan bayaran balik pinjaman Agensi pada 31 Disember 2014 adalah seperti di **Jadual 4.29**.

Jadual 4.29
Bayaran Balik Pinjaman Agensi Pada 31 Disember 2014

Bil.	Agensi	Tunggakan 01.01.2014 (RM Juta)	Anuiti (RM Juta)	Jumlah Patut Bayar (RM Juta)	Bayaran Balik Dalam Tahun 2014 (RM Juta)	Tunggakan Akhir Tahun 31.12.2014 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	147.97	8.45	156.42	13.16	143.26
2.	Amanah Saham Pahang Berhad	0.00	1.50	1.50	1.50	0.00
3.	Pihak Berkuasa Tempatan	0.00	0.63	0.63	0.63	0.00
Jumlah		147.97	10.58	158.55	15.29	143.26

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

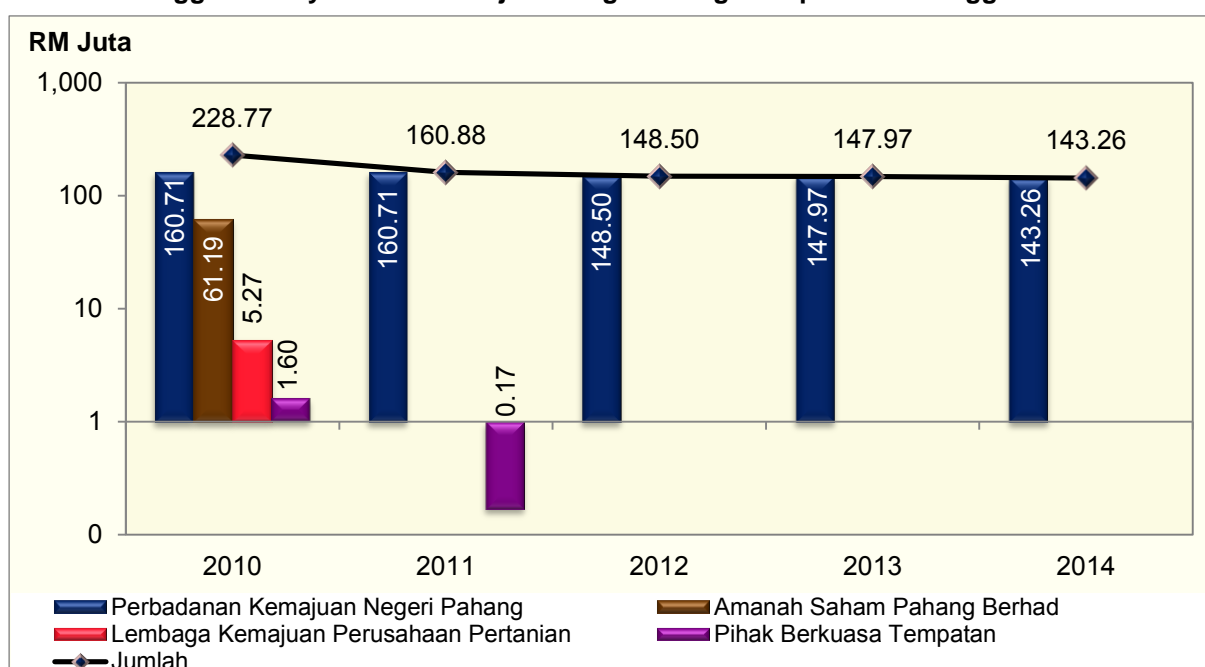
4.8.1.3. Pada akhir tahun 2014, tunggakan bayaran balik pinjaman yang belum dijelaskan oleh Agensi kepada Kerajaan Negeri berjumlah RM143.26 juta. Jumlah ini terdiri daripada tunggakan bayaran balik pokok berjumlah RM121.52 juta dan tunggakan faedah berjumlah RM21.74 juta. Kedudukan tunggakan bayaran balik pinjaman bagi tempoh 2010 hingga 2014 adalah seperti di **Jadual 4.30** dan di **Carta 4.6**. Tunggakan pada tahun 2014 adalah yang terendah dalam tempoh 5 tahun.

Jadual 4.30
Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Agensi Kepada Kerajaan Negeri
Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Bil.	Agensi	Tahun				
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	160.71	160.71	148.50	147.97	143.26
2.	Amanah Saham Pahang Berhad	61.19	0.00	0.00	0.00	0.00
3.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian	5.27	0.00	0.00	0.00	0.00
4.	Pihak Berkuasa Tempatan	1.60	0.17	0.00	0.00	0.00
Jumlah		228.77	160.88	148.50	147.97	143.26

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.6
Tunggakan Bayaran Balik Pinjaman Agensi Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.8.2. Pelaburan

4.8.2.1. Pelaburan Kerajaan Negeri bagi tempoh 2010 hingga 2014 menunjukkan trend penurunan dan peningkatan bersilang pada tahun 2011 hingga 2013 dan menurun pada tahun 2014. Penurunan ini disebabkan saham-saham milik Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri berjumlah RM41.91 juta diserahkan kepada pengurusan perbadanan sepenuhnya. Kedudukan pelaburan Kerajaan Negeri bagi tempoh 2010 hingga 2014 adalah seperti di **Jadual 4.31**.

Jadual 4.31
Pelaburan Saham Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Bil.	Perbadanan/Syarikat	Tahun				
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
Pelaburan Am						
1.	Axiata Group Bhd. (Terbitan Bonus – 915,000 Unit)	-	-	-	-	-
2.	Felda Global Ventures Holdings Berhad	-	-	829.96	829.96	829.96
3.	Rangkaian Hotel Seri Malaysia Sdn. Bhd.	2.10	2.10	2.10	2.10	2.10
Jumlah Pelaburan Am		2.10	2.10	832.06	832.06	832.06
Pelaburan Perbadanan Setiausaha Kerajaan Negeri (PSK)						
1.	Teras Dara Konsortium Sdn. Bhd.	0.38	0.38	0.38	0.38	-
2.	SAWIRA Sdn. Bhd.	2.87	2.87	2.87	2.87	-
3.	Pascorp Paper Industries Bhd.	10.06	10.06	10.06	10.06	-
4.	YTL Corporation Berhad	-	-	12.50	12.50	-
5.	Sentoria Group Berhad	-	-	16.10	16.10	-
6.	CIMB Bank	20.00	10.00	10.00	-	-
Jumlah Pelaburan PSK		33.31	23.31	51.91	41.91	-
Jumlah Keseluruhan		35.41	25.41	883.97	873.97	832.06

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.8.2.2. Pada tahun 2014, Kerajaan Negeri menerima dividen sejumlah RM11.15 juta berbanding RM15.82 juta pada tahun 2013 iaitu menurun sejumlah RM4.67 juta atau 29.5%. Penurunan ini disebabkan penerimaan dividen Felda Global Ventures Holdings Berhad yang diambil kira pada tahun 2014 berjumlah RM10.94 juta sahaja berbanding RM15.50 juta pada tahun 2013.

4.8.3. Hutang Awam

4.8.3.1. Hutang Awam Kerajaan Negeri terdiri daripada hutang Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan dan Institusi Kewangan. Kerajaan Negeri dari semasa ke semasa menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan untuk membiayai projek pembangunan. Kedudukan Hutang Awam Kerajaan Negeri pada akhir tahun 2014 berbanding 2013 adalah seperti di **Jadual 4.32**.

Jadual 4.32
Hutang Awam Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Bil.	Tujuan Pinjaman	Baki Pinjaman		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
Kerajaan Persekutuan					
1.	Projek Bekalan Air	1,890.43	2,004.99	114.56	6.1
2.	Projek Perumahan Awam Kos Rendah	285.52	285.52	0.00	0.0
3.	Projek Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri	127.58	127.58	0.00	0.0
4.	Projek Pelbagai	306.04	312.85	6.81	2.2
Institusi Kewangan (Pelaburan)		500.78	500.78	0.00	0.0
Jumlah		3,110.35	3,231.72	121.37	3.9

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.8.3.2. Pada tahun 2014, baki Hutang Awam Kerajaan Negeri meningkat sejumlah RM121.37 juta (3.9%) menjadi RM3,231.72 juta berbanding RM3,110.35 juta pada tahun 2013. Peningkatan ini disebabkan pinjaman yang diterima pada tahun 2014 berjumlah RM122.99 juta bagi membiayai projek bekalan air dan projek pelbagai iaitu projek pembinaan bangunan Ibu pejabat Majlis Perbandaran Kuantan. Manakala bayaran balik pinjaman kepada Kerajaan Persekutuan berjumlah RM2.20 juta telah dijelaskan oleh Kerajaan Negeri bagi projek Pelbagai. Kerajaan Negeri telah membayar sejumlah RM25.22 juta faedah pinjaman kepada institusi kewangan bagi pembelian saham Felda Global Ventures Holding Berhad.

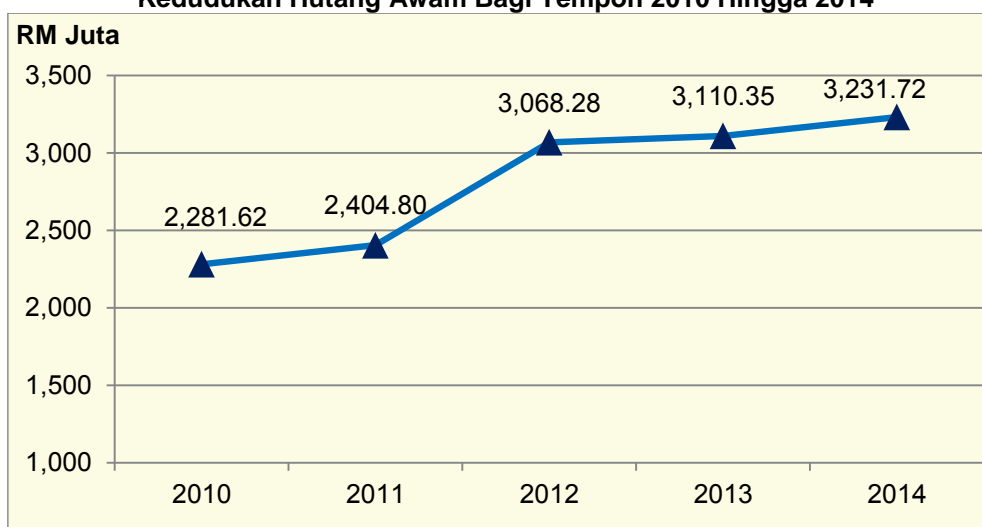
4.8.3.3. Kedudukan Hutang Awam Kerajaan Negeri bagi tempoh 2010 hingga 2014 adalah seperti di **Jadual 4.33** dan **Carta 4.7**. Hutang pada tahun 2014 adalah yang tertinggi dalam tempoh 5 tahun.

Jadual 4.33
Hutang Awam Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Bil.	Tujuan Pinjaman	Tahun				
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
Kerajaan Persekutuan						
1.	Projek Bekalan Air	1,756.22	1,768.47	1,817.84	1,890.43	2,004.99
2.	Projek Perumahan Awam Kos Rendah	285.50	285.52	285.52	285.52	285.52
3.	Projek Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri	130.79	131.36	131.01	127.58	127.58
4.	Projek Pelbagai	109.11	219.45	333.13	306.04	312.85
Institusi Kewangan (Pelaburan)		-	-	500.78	500.78	500.78
Jumlah		2,281.62	2,404.80	3,068.28	3,110.35	3,231.72

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.7
Kedudukan Hutang Awam Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.8.3.4. Kedudukan tunggakan bayaran balik Hutang Awam Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan bagi tempoh 2010 hingga 2014 adalah seperti di **Jadual 4.34**. Baki tunggakan bayaran balik Hutang Awam Kerajaan Negeri kepada Kerajaan Persekutuan meningkat setiap tahun menjadi RM790.18 juta pada tahun 2014.

Jadual 4.34
Tunggakan Bayaran Balik Hutang Awam Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Bil.	Tujuan Pinjaman	Tahun				
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
1.	Projek Bekalan Air	322.37	395.36	477.02	568.06	658.80
2.	Projek Perumahan Awam Kos Rendah	0.00	14.26	28.53	42.79	61.40
3.	Projek Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri	18.42	21.05	23.97	28.91	38.80
4.	Projek Pelbagai	7.98	13.37	13.97	14.26	31.18
Jumlah		348.77	444.04	543.49	654.02	790.18

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9. NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN

Nota Kepada Penyata Kewangan adalah sebahagian daripada Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang. Ia memberi penerangan dan maklumat terperinci mengenai jumlah yang ditunjukkan dalam Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan Dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan, Penyata Akaun Memorandum dan maklumat tambahan lain seperti Akaun Belum Terima, peristiwa yang berlaku selepas tarikh Penyata Kedudukan Kewangan dan angka perbandingan.

4.9.1. Akaun Belum Terima

4.9.1.1. Peraturan mengenai Akaun Belum Terima dinyatakan dalam Arahan Perbendaharaan 89A, yang menetapkan setiap Pegawai Pengawal perlu menghantar penyata mengenai apa-apa hasil yang sepatutnya diterima pada 31 Disember ke Akauntan Negeri dengan salinannya ke Jabatan Audit Negara. Pekeliling Perbendaharaan Bilangan 3 Tahun 2008, juga menjelaskan dasar dan tatacara Akaun Belum Terima di mana tunggakan hasil adalah sebahagian daripadanya. Selain itu, Surat Arahan Bagi Penutupan Akaun Negeri Pahang Tahun 2014 telah menetapkan juga kewajipan untuk mengemukakan Penyata Akaun Belum Terima. Akaun Belum Terima Negeri Pahang meningkat sejumlah RM27.46 juta atau 44.3% menjadi RM89.38 juta pada tahun 2014 berbanding RM61.92 juta pada tahun 2013. Lima Jabatan yang mempunyai Akaun Belum Terima tertinggi adalah seperti di **Jadual 4.35**.

Jadual 4.35
Akaun Belum Terima Tertinggi Mengikut Jabatan Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Bil.	Jabatan	Tahun		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kuantan	16.53	39.78	23.25	140.7
2.	Pejabat Daerah Dan Tanah Bera	3.44	10.45	7.01	203.8
3.	Pejabat Daerah Dan Tanah Bentong	5.65	6.67	1.02	18.1
4.	Pejabat Daerah Dan Tanah Pekan	1.54	2.52	0.98	63.6
5.	Pejabat Daerah Dan Tanah Raub	2.37	3.01	0.64	27.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9.1.2. Pada tahun 2014 sejumlah RM0.02 juta tunggakan hasil telah dihapus kira oleh Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri dan Jabatan Pertanian Negeri Pahang. Hapus kira ini melibatkan hasil sewa kantin Wisma Sri Pahang dan sewa tanah serta peralatan Projek Tanaman Kekal Pengeluaran Makanan Pulau Manis, Pekan. Bagaimanapun, sejumlah RM0.19 juta pinjaman tabung penjaja telah dihapus kira tanpa mendapat kelulusan terlebih dahulu oleh Pejabat Daerah Dan Tanah Cameron Highlands, Pejabat Daerah Dan Tanah Lipis, Pejabat Daerah Dan Tanah Pekan dan Pejabat Daerah Dan Tanah Maran.

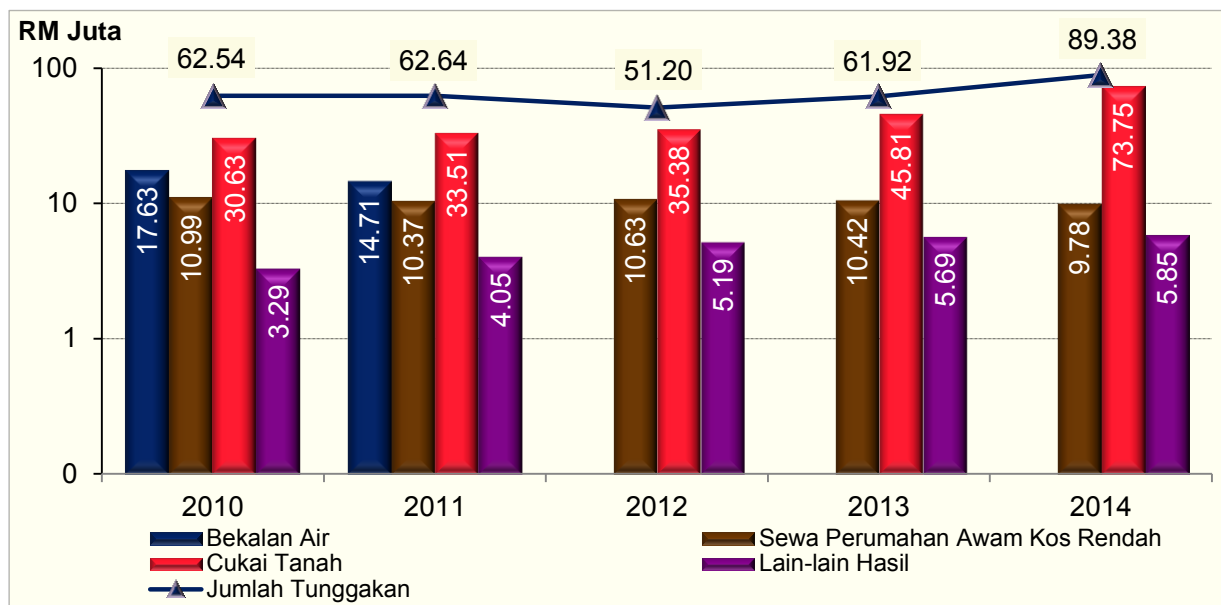
4.9.1.3. Kedudukan Akaun Belum Terima Kerajaan Negeri bagi tempoh 2010 hingga 2014 menunjukkan peningkatan pada tahun 2011, penurunan pada tahun 2012 dan meningkat semula pada tahun 2013 dan 2014 seperti di **Jadual 4.36** dan **Carta 4.8**.

Jadual 4.36
Akaun Belum Terima Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Bil.	Butiran	Tahun				
		2010 (RM Juta)	2011 (RM Juta)	2012 (RM Juta)	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)
1.	Bekalan Air	17.63	14.71	0.00	0.00	0.00
2.	Sewa Perumahan Awam Kos Rendah	10.99	10.37	10.63	10.42	9.78
3.	Cukai Tanah	30.63	33.51	35.38	45.81	73.75
4.	Lain-Lain Hasil	3.29	4.05	5.19	5.69	5.85
Jumlah		62.54	62.64	51.20	61.92	89.38

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

Carta 4.8
Akaun Belum Terima Bagi Tempoh 2010 Hingga 2014

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.9.1.4. Tunggakan cukai tanah merupakan 82.5% daripada jumlah keseluruhan Akaun Belum Terima pada tahun 2014. Pejabat Daerah Dan Tanah Kuantan mencatatkan peningkatan tunggakan yang tertinggi iaitu sejumlah RM23.25 juta atau 141.2% menjadi RM39.72 juta berbanding RM16.47 juta pada tahun 2013. Manakala Pejabat Daerah Dan Tanah Temerloh mencatatkan penurunan sejumlah RM2.97 juta atau 50.7% menjadi RM2.89 juta berbanding RM5.86 juta pada tahun 2013. Butiran tunggakan cukai tanah mengikut Pejabat pada tahun 2014 berbanding 2013 adalah seperti di **Jadual 4.37**.

Jadual 4.37
Tunggakan Cukai Tanah Mengikut Jabatan Pada Tahun 2014 Berbanding 2013

Bil.	Jabatan	Tahun		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Daerah Dan Tanah Kuantan	16.47	39.72	23.25	141.2
2.	Pejabat Daerah Dan Tanah Bentong	5.59	6.61	1.02	18.2
3.	Pejabat Daerah Dan Tanah Temerloh	5.86	2.89	-2.97	-50.7
4.	Pejabat Daerah Dan Tanah Rompin	1.87	1.10	-0.77	-41.2
5.	Pejabat Daerah Dan Tanah Maran	3.40	3.56	0.16	4.7
6.	Pejabat Daerah Dan Tanah Jerantut	2.29	2.56	0.27	11.8
7.	Pejabat Daerah Dan Tanah Raub	2.29	2.92	0.63	27.5
8.	Pejabat Daerah Dan Tanah Pekan	1.51	2.52	1.01	66.9
9.	Pejabat Daerah Dan Tanah Bera	3.43	10.45	7.02	204.7
10.	Pejabat Daerah Dan Tanah Lipis	2.65	1.18	-1.47	-55.5
11.	Pejabat Daerah Dan Tanah Cameron Highlands	0.45	0.24	-0.21	-46.7
Jumlah		45.81	73.75	27.94	61.0

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

4.10. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

4.10.1. Baki Kumpulan Wang Disatukan Kerajaan Negeri adalah berjumlah RM259.20 juta pada akhir tahun 2014 berbanding RM334.03 juta pada tahun 2013. Baki terkumpul Akaun Hasil Disatukan menurun dengan ketaranya sejumlah RM139.82 juta atau 72.5% menjadi RM53.07 juta pada tahun 2014 berbanding RM192.89 juta pada tahun 2013. Manakala perbelanjaan mengurus Kerajaan Negeri pada tahun 2014 mencatat peningkatan sejumlah RM64.20 juta atau 10.5% menjadi RM674.52 juta berbanding RM610.32 juta pada tahun 2013. Pelaburan menurun RM101.92 juta menjadi RM994.73 juta. Kutipan hasil menurun sejumlah RM76.35 juta atau 12.5%, manakala tunggakan bayaran balik pinjaman boleh dituntut Agensi Negeri menurun sejumlah RM4.71 juta atau 3.2%. Kerajaan Negeri disyorkan terus mengamalkan perbelanjaan berhemat, berusaha mengutip tunggakan berjumlah RM232.64 juta bagi memperkukuhkan kewangan Kerajaan Negeri.

BAHAGIAN III

RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

BAHAGIAN III

RANCANGAN PEMBANGUNAN KERAJAAN NEGERI

5. PENCAPAIAN PELAKSANAAN PROJEK PEMBANGUNAN RMKe-10

5.1. Rancangan Malaysia Kesepuluh (RMKe-10) Negeri Pahang untuk tempoh 5 tahun bermula pada tahun 2011 hingga 2015. Rancangan ini digubal bagi menjelaskan strategi, program dan projek yang akan diperkenal dan dilaksanakan untuk mencapai objektif pembangunan Negeri Pahang. Ia adalah signifikan ke arah menggerakkan Negeri Pahang untuk mencapai status negeri maju pada tahun 2020.

5.1.1. Peruntukan Perbelanjaan Pembangunan RMKe-10

Bagi menjayakan RMKe-10, siling peruntukan yang telah diluluskan oleh Kerajaan Negeri berjumlah RM4.08 bilion untuk diagihkan kepada 11 Jabatan Negeri seperti di **Jadual 5.1**. Jabatan yang menerima peruntukan tertinggi ialah Pejabat Kewangan dan Perbendaharaan Negeri (Projek Bekalan Air) berjumlah RM2.23 bilion atau 54.7% daripada jumlah keseluruhannya.

Jadual 5.1
Peruntukan Perbelanjaan Pembangunan Di Bawah RMKe-10

Bil.	Jabatan	Peruntukan Yang Diluluskan Untuk RMKe-10 (RM Juta)
1.	Pejabat Menteri Besar Dan Setiausaha Kerajaan Negeri	180.20
2.	Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri	35.70
3.	Jabatan Kerja Raya	1,130.59
4.	Jabatan Perhutanan	41.37
5.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	30.50
6.	Jabatan Pertanian	80.00
7.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	87.49
8.	Jabatan Agama Islam	150.99
9.	Pejabat Pembangunan Negeri	96.90
10.	Jabatan Kehakiman Syariah	15.00
11.	Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri (Projek Bekalan Air)	2,230.36
Jumlah		4,079.10

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

5.1.2. Prestasi Perbelanjaan Pembangunan Tahun 2014

Pada tahun 2014, peruntukan yang diluluskan untuk 11 jabatan berjumlah RM206.98 juta, di mana sejumlah RM195.50 juta atau 94.5% telah dibelanjakan bagi melaksanakan projek pembangunan. Pencapaian perbelanjaan pembangunan di bawah RMKe-10 sehingga 31 Disember 2014 adalah seperti di **Jadual 5.2**.

Jadual 5.2
Pencapaian Perbelanjaan Pembangunan Di Bawah RMKe-10 Tahun 2014

Bil.	Jabatan	Peruntukan Tahun 2014	Perbelanjaan Tahun 2014	Pencapaian
		(RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Pejabat Menteri Besar Dan Setiausaha Kerajaan Negeri	5.26	5.24	99.6
2.	Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri	0.80	0.60	75.0
3.	Jabatan Kerja Raya	18.65	15.50	83.1
4.	Jabatan Perhutanan	3.26	3.17	97.2
5.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	1.00	1.00	100.0
6.	Jabatan Pertanian	5.07	4.78	94.3
7.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	5.00	4.97	99.4
8.	Jabatan Agama Islam	10.10	9.64	95.4
9.	Pejabat Pembangunan Negeri	20.27	18.74	92.5
10.	Jabatan Kehakiman Syariah	10.17	5.34	52.5
11.	Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri (Projek Bekalan Air)	127.40	126.52	99.3
Jumlah		206.98	195.50	94.5

Sumber: Penyata Kewangan Kerajaan Negeri

5.1.3. Pencapaian Pelaksanaan Projek RMKe-10 Tahun 2014

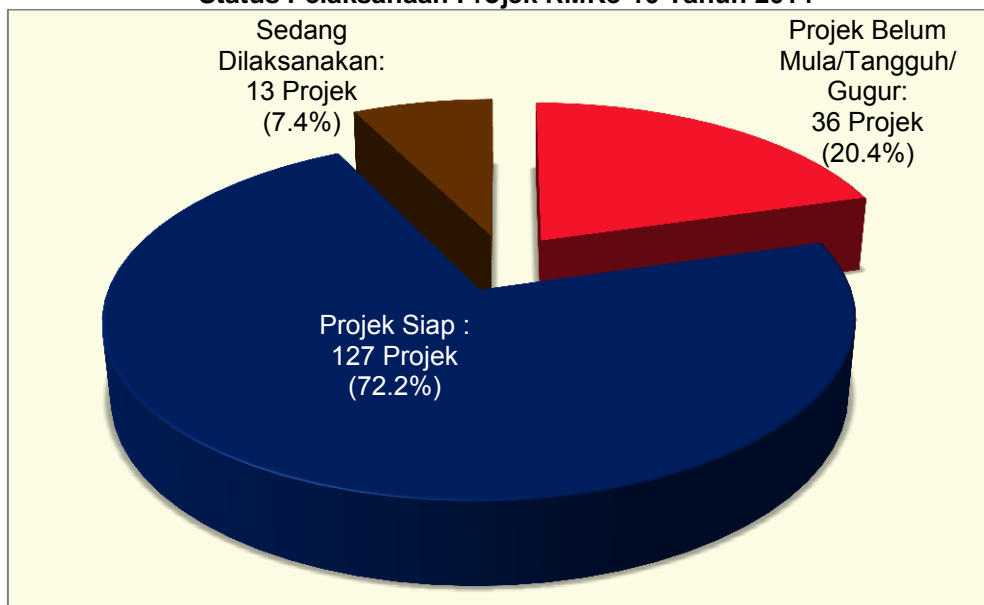
5.1.3.1. Pada tahun 2014 sebanyak 176 projek telah dirancang untuk dilaksanakan di bawah RMKe-10 oleh 11 Jabatan. Sehingga akhir tahun 2014, sebanyak 127 projek atau 72.2% telah siap sepenuhnya dan 13 projek atau 7.4% sedang dilaksanakan. Manakala sebanyak 36 projek atau 20.4% belum dimulakan. Prestasi pelaksanaan projek sehingga akhir tahun 2014 adalah seperti di **Jadual 5.3** dan di **Carta 5.1**.

Jadual 5.3
Pencapaian Pelaksanaan Projek RMKe-10 Tahun 2014

Bil.	Jabatan	Bilangan Projek Dirancang	Projek Siap	Projek Sedang Dilaksanakan	Projek Belum Mula/Tangguh/Gugur
1.	Pejabat Menteri Besar Dan Setiausaha Kerajaan Negeri	14	14	-	-
2.	Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri	4	2	1	1
3.	Jabatan Kerja Raya	16	7	4	5
4.	Jabatan Perhutanan	42	29	-	13
5.	Jabatan Perkhidmatan Veterinar	14	13	-	1
6.	Jabatan Pertanian	29	27	1	1
7.	Jabatan Pengairan Dan Saliran	12	9	-	3
8.	Jabatan Agama Islam	20	8	1	11
9.	Pejabat Pembangunan Negeri	8	6	2	-
10.	Jabatan Kehakiman Syariah	3	-	2	1
11.	Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri (Projek Bekalan Air)	14	12	2	-
Jumlah		176	127	13	36

Sumber: Bahagian Perancang Ekonomi Negeri/Jabatan Negeri

Carta 5.1
Status Pelaksanaan Projek RMKe-10 Tahun 2014

Sumber: Bahagian Perancang Ekonomi Negeri/Jabatan Negeri

5.1.3.2. Daripada keseluruhan 36 projek yang belum mula, 4 projek telah ditangguhkan iaitu 3 projek yang dilaksanakan oleh Jabatan Kerja Raya dan satu projek oleh Jabatan Kehakiman Syariah. Manakala sebanyak 32 projek digugurkan kerana hanya mempunyai peruntukan *token* RM10. Sebab utama projek belum dimulakan kerana peruntukan belum diperoleh, tiada keperluan terhadap projek berkenaan pada masa tersebut dan memberi fokus terhadap projek yang lebih penting. Antara projek berkenaan ialah pembinaan bangunan baru Istana Permai Kuantan, bayaran pampasan tanah oleh Jabatan Kerja Raya dan pembinaan bangunan tambahan Mahkamah Rendah Syariah Daerah Bentong.

5.2. RUMUSAN

Pada keseluruhannya, pencapaian perbelanjaan pembangunan RMKe-10 tahun 2014 adalah sangat baik kerana sejumlah RM195.50 juta iaitu 94.5% daripada peruntukan yang diluluskan telah dibelanjakan. Manakala pelaksanaan projek adalah memuaskan kerana sebanyak 127 projek atau 72.2% telah berjaya disiapkan daripada 176 projek yang dirancang, 13 projek atau 7.4% dalam pelaksanaan dan 36 projek atau 20.4% masih belum dimulakan/ditangguh/gugur.

BAHAGIAN IV

PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

BAHAGIAN IV

PENCAPAIAN PENGURUSAN KEWANGAN JABATAN/AGENSI NEGERI

6. PENDAHULUAN

6.1. Seksyen 15(A), Akta Tatacara Kewangan 1957 dan Arahan Perbendaharaan (AP) telah menetapkan tugas dan tanggungjawab Pegawai Pengawal di Kementerian/Jabatan bagi menjamin wujudnya akauntabiliti pengurusan kewangan Kerajaan. Antara lain, Pegawai Pengawal adalah bertanggungjawab untuk menentukan bahawa peruntukan kewangan dan sumber lain yang secukupnya diperoleh, digunakan dan diperakaunkan mengikut peraturan kewangan.

6.2. Selaras dengan Perkara 106 dan 107, Perlembagaan Persekutuan serta Akta Audit 1957, setiap tahun Jabatan Audit Negara telah menjalankan pengauditan terhadap Penyata Kewangan Kerajaan Negeri, pematuhan kepada undang-undang dan peraturan kewangan serta aktiviti Jabatan/Agensi Negeri dan mengemukakan laporan mengenainya untuk dibentangkan di Parlimen dan Dewan Undangan Negeri.

7. PENAMBAHBAIKAN/PEMBAHARUAN TERHADAP PENGURUSAN KEWANGAN OLEH JABATAN/AGENSI NEGERI

7.1. Pada tahun 2014, beberapa usaha yang berterusan telah diambil oleh Kerajaan Negeri untuk meningkatkan kecekapan dan keberkesanan pengurusan kewangan Kerajaan Negeri. Antara langkah yang diambil adalah seperti berikut:

7.1.1. Pusingan kerja bagi semua Pembantu Tadbir Kewangan telah dibuat pada tahun 2014 untuk memberi lebih kemahiran dan pengetahuan kepada semua Pembantu Tadbir Kewangan dalam menjalankan tugas-tugas kewangan Pejabat Setiausaha Kerajaan (SUK) Negeri Pahang.

7.1.2. Penyediaan Garis Panduan Pengurusan Rumah Kerajaan Negeri Pahang sebagai rujukan dan panduan dalam Pengurusan Rumah Kerajaan di Negeri Pahang termasuk urusan pembayaran sewaan dan potongan gaji.

7.1.3. Mengadakan Bengkel Pengurusan Kewangan bagi Penyediaan Anggaran Belanjawan Tahun 2014 pada 21-23 Mei di Bukit Gambang Resort City, Gambang.

7.1.4. Arahan/edaran dikeluarkan kepada semua Pusat Tanggungjawab (PTJ)/Jabatan bertujuan untuk memastikan penyelarasan dokumen kewangan dalam tempoh masa yang ditetapkan, penggunaan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 3 Tahun 2013 dan Bil. 5 Tahun 2004 bagi kod perbelanjaan yang terlibat, pembayaran secara *Electronic Fund Transfer* untuk mengurangkan penggunaan cek susulan, penyelarasan penggunaan kod-kod Objek Sebagai

Objek Lanjut (OSOL) bagi memastikan penggunaan kod yang tepat dan Laporan Terperinci Pukal BP08 (Pukal) dicetak di modul PTJ Kewangan.

8. PELAKSANAAN INDEKS AKAUNTABILITI

8.1. Bagi menentukan tahap pematuhan terhadap undang-undang seperti Perlembagaan serta Akta Audit 1957 serta peraturan yang berkaitan, setiap tahun Jabatan Audit Negara menjalankan pengauditan terhadap pengurusan kewangan di Jabatan/Agensi Negeri. Bagi jabatan, aspek pengurusan kewangan yang dinilai adalah Kawalan Pengurusan, Kawalan Bajet, Kawalan Terimaan, Kawalan Perbelanjaan, Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/ Akaun Amanah Dan Deposit serta Pengurusan Aset Dan Stor. Manakala bagi Agensi pula, selain daripada 6 aspek tersebut, aspek lain yang turut dinilai adalah Kawalan Pengurusan Pelaburan, Pengurusan Pinjaman dan Pengurusan Penyata Kewangan. Jabatan/Agensi Negeri yang diberi tahap penarafan yang cemerlang boleh dijadikan sebagai tanda aras (*role model*) kepada Jabatan/Agensi Negeri yang lain. Secara umumnya, sesuatu Jabatan/Agensi Negeri diberi tahap pencapaian pengurusan kewangan berdasarkan markah keseluruhan seperti di **Jadual 8.1**.

Jadual 8.1
Tahap Pencapaian Pengurusan Kewangan

Markah Keseluruhan (%)	Tahap	Penarafan
90 - 100	Sangat Baik	
70 - 89	Baik	
50 - 69	Memuaskan	
49 ke bawah	Tidak Memuaskan	

Sumber: Jabatan Audit Negara

8.2. OBJEKTIF PENGAUDITAN

Bagi membolehkan penarafan diberi kepada tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri, pengauditan telah dijalankan untuk menilai sama ada:

- 8.2.1. Wujudnya struktur dan sistem pengurusan kewangan yang berkesan.
- 8.2.2. Wujudnya sistem kawalan dalaman yang berkesan terhadap pungutan hasil, perbelanjaan serta pengurusan akaun amanah, aset dan stor, pelaburan serta pinjaman.
- 8.2.3. Pengurusan kewangan mematuhi undang-undang dan peraturan yang ditetapkan.

8.2.4. Rekod yang berkaitan diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

8.3. SKOP DAN METODOLOGI PENGAUDITAN

Pada tahun 2014, pengauditan telah dijalankan di 12 Jabatan/Agensi Negeri iaitu 10 Jabatan/Agensi berdasarkan pusingan, manakala pengauditan setiap tahun dilaksanakan terhadap 2 Jabatan/Agensi Negeri iaitu Pejabat Setiausaha Kerajaan Pahang dan Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang. Pengauditan telah dijalankan dengan menyemak rekod dan dokumen kewangan tahun 2014 di peringkat Ibu Pejabat Jabatan/Agensi Negeri. Selain itu, semakan juga dibuat terhadap Penyata Kewangan Agensi Negeri Tahun 2013 bagi menentukan kedudukan prestasi pengurusan kewangan Agensi Negeri secara menyeluruh.

8.4. KAWALAN UTAMA

8.4.1. Pelaksanaan sistem penarafan bagi Jabatan adalah berdasarkan pengauditan terhadap tahap prestasi kewangan mengikut 6 kawalan utama iaitu Kawalan Pengurusan; Kawalan Bajet; Kawalan Terimaan; Kawalan Perbelanjaan; Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit serta Pengurusan Aset Dan Stor. Bagi Agensi Negeri selain 6 kawalan di atas, kawalan terhadap Pengurusan Pelaburan, Pengurusan Pinjaman dan Pengurusan Penyata Kewangan juga turut dibuat. Penjelasan lanjut mengenai kawalan-kawalan tersebut adalah seperti berikut:

8.4.1.1. Kawalan Pengurusan

Bagi menentukan sama ada struktur pengurusan kewangan yang berkesan telah diwujudkan, semakan Audit telah dijalankan terhadap 4 aspek utama kawalan pengurusan iaitu struktur organisasi, sistem dan prosedur, keberkesanan Unit Audit Dalam dan jawatankuasa yang diwujudkan serta pengurusan sumber manusia seperti berikut:

a. Struktur Organisasi

Bagi mewujudkan struktur organisasi yang berkesan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i.** Carta organisasi disediakan dengan lengkap dan kemas kini sepertimana yang ditetapkan oleh Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991.
- ii.** Surat penurunan kuasa disediakan dengan lengkap dan sentiasa dikemaskinikan. Had-had kuasa dan tugas-tugas pegawai yang menjalankan tanggungjawab perlu dinyatakan dengan jelas. Seksyen 15A(2), Akta Tatacara Kewangan 1957, AP 11, 69 dan 101 adalah berkaitan.

- iii. Kehendak Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 dipatuhi. Pekeliling tersebut menetapkan Senarai Tugas bagi setiap pegawai perlu disediakan dengan lengkap dan jelas menunjukkan hubung kait antara penyelia dengan pegawai bawahan serta rakan sejawat dalam organisasi yang sama. Senarai tugas ini juga perlu sentiasa dikemaskinikan.
- iv. Kehendak Pekeliling Perkhidmatan Bil. 5 Tahun 2007 dipatuhi. Selaras dengan pekeling tersebut, perancangan dan pelaksanaan pusingan kerja mengikut tempoh yang sesuai dalam pelbagai bidang tugas perlu dilaksanakan bagi melahirkan sumber manusia berpotensi serta berupaya menyumbang kepada kecemerlangan organisasi.

b. Sistem Dan Prosedur

Bagi memastikan sistem dan prosedur yang teratur telah diwujudkan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i. Manual Prosedur Kerja disediakan dengan lengkap, kemas kini dan dikaji semula secara berterusan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.
- ii. Fail Meja bagi setiap jawatan disediakan dengan lengkap, kemas kini dan memiliki semua 14 ciri asas Fail Meja yang ditetapkan. Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 8 Tahun 1991 adalah berkaitan.
- iii. Pemeriksaan mengejut (seperti yang ditetapkan di bawah AP 309) dijalankan secara berkala (tidak kurang dari sekali dalam tempoh 6 bulan) terhadap peti besi, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain yang diguna bagi menyimpan wang, setem atau barang-barang lain yang berharga. Hasil pemeriksaan itu hendaklah direkodkan dengan lengkap untuk memudahkan rujukan.

c. Penubuhan Jawatankuasa Dan Unit Audit Dalam

Kerajaan menetapkan pelbagai jawatankuasa berkaitan hal kewangan dan pentadbiran ditubuhkan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri. Fungsi dan tanggungjawab jawatankuasa tersebut telah ditetapkan melalui pekeling, arahan dan garis panduan yang dikeluarkan dari semasa ke semasa. Bagi memastikan pelbagai jawatankuasa yang telah diwujudkan berfungsi dengan berkesan, Kerajaan juga telah mengeluarkan Panduan Pengurusan Mesyuarat Dan Urusan Jawatankuasa-jawatankuasa Kerajaan melalui Pekeliling Kemajuan Pentadbiran Awam Bil. 2 Tahun 1991. Panduan ini menetapkan dengan jelas peranan Pengerusi dan urus setia dalam sesuatu mesyuarat bagi memastikan keberkesanan jawatankuasa yang telah diwujudkan. Antara jawatankuasa/unit yang perlu diwujudkan bagi memantapkan tahap pengurusan kewangan adalah seperti berikut:

i. Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun

Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun (JPKA) ditubuhkan di setiap PTJ supaya dapat memantapkan lagi pengurusan kewangan dan akaun Jabatan/Agensi Negeri. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 10 Tahun 2008 menetapkan, Jabatan/Agensi Negeri hendaklah melantik seorang Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa; bermesyuarat setiap 3 bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan dan mengemukakan Laporan Suku Tahun dengan lengkap kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh yang ditetapkan.

ii. Unit Audit Dalam

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 9 Tahun 2004 menghendaki Unit Audit Dalam (UAD) ditubuhkan di Jabatan/Agensi Negeri bagi membantu Ketua Jabatan memantapkan pencapaian pengurusan dan memastikan pencapaian objektif organisasi secara cekap dan berhemat. Bagi melaksanakan fungsinya, UAD bertanggungjawab menyediakan Rancangan Tahunan Audit Dalam, mengemukakan Rancangan Tahunan Audit Dalam kepada Ketua Jabatan masing-masing selewat-lewatnya pada 31 Januari, membentangkan Laporan Audit Dalam semasa Mesyuarat JPKA dan mengemukakan Laporan Tahunan Audit Dalam kepada Ketua Jabatan selewat-lewatnya pada 31 Mac tahun berikutnya. Manakala tanggungjawab Ketua Jabatan adalah mengkaji dan meluluskan Rancangan Tahunan dan Laporan Tahunan Audit Dalam, memastikan tindakan susulan diambil terhadap pemerhatian/Laporan Audit Dalam dan memastikan anggota UAD mempertingkatkan pengetahuan dan kemahiran yang diperlukan untuk melaksanakan tanggungjawab mereka secara berkesan.

d. Jawatankuasa Keutuhan Tadbir Urus

Selaras dengan Arahan YAB Perdana Menteri No. 1 Tahun 2009, Jawatankuasa Keutuhan Tadbir Urus (JKTU) hendaklah ditubuhkan di peringkat Persekutuan dan Negeri sebagai pengukuhan kepada Jawatankuasa Keutuhan Pengurusan (JKP) yang telah digerakkan sejak tahun 1998. Usaha ini adalah sebagai kesinambungan strategi dan pendekatan secara menyeluruh kepada usaha-usaha penghayatan nilai-nilai murni, pemantapan integriti, pembanterasan gejala rasuah, penyelewengan dan salah guna kuasa dalam kalangan pegawai badan awam. Antara lain, Setiausaha Kerajaan Negeri/Ketua Jabatan hendaklah melantik ahli-ahli jawatankuasa dan mempengerusikan mesyuarat berkenaan; bermesyuarat setiap 4 bulan; membincangkan perkara yang telah ditetapkan; menyediakan laporan setiap 4 bulan dengan lengkap dan seterusnya mengemukakannya kepada pihak berkuasa berkenaan dalam tempoh masa yang ditetapkan.

e. Pengurusan Sumber Manusia

Bagi memastikan pengurusan kewangan dikendalikan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah menguruskan sumber manusianya dengan cekap seperti menentukan bilangan jawatan dan gred yang sesuai, jawatan diisi sepenuhnya dan latihan dalam bidang kewangan diberikan kepada mereka yang terlibat. Jabatan/Agensi Negeri juga digalakkan memberi pengiktirafan kepada kakitangan yang cemerlang dan mengambil tindakan tatatertib/surcaj terhadap mereka yang didapati gagal/cuai melaksanakan tanggungjawab yang telah ditetapkan.

8.4.1.2. Kawalan Bajet

Bagi menentukan sama ada Jabatan/Agensi Negeri telah menguruskan bajet dan peruntukannya dengan cekap, berhemat dan mengikut peraturan, semakan Audit telah dijalankan terhadap 6 aspek utama kawalan bajet iaitu penyediaan bajet, pengagihan peruntukan, kelulusan pindah peruntukan, pemantauan kemajuan projek, pelaporan dan analisis bajet mengenainya seperti berikut:

a. Penyediaan Bajet

Peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet oleh setiap Jabatan/Agensi Negeri dikeluarkan melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan Negeri Pahang Bil. 1 Tahun 2012 (Garis Panduan Penyediaan Cadangan Anggaran Bajet Tahun 2013 Dan 2014). Perjanjian Program pada tahun 2013 - 2014 yang kemas kini perlu dikemukakan kepada Pegawai Kewangan Negeri tidak lewat dari 31 Mei 2013. Selain itu, AP 29 hingga 52 juga menetapkan peraturan penyediaan anggaran hasil dan perbelanjaan. Antara lainnya, peraturan kewangan mengenai penyediaan bajet menetapkan perkara-perkara mengenai justifikasi setiap anggaran yang disediakan; ketepatan anggaran; prosedur kelulusan bajet di peringkat Jabatan/Agensi Negeri serta tempoh yang ditetapkan untuk mengemukakan bajet dan Perjanjian Program kepada Pegawai Kewangan Negeri.

b. Pengagihan Peruntukan

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 1 Tahun 2007 antara lainnya menetapkan bahawa Pegawai Pengawal perlu mengagihkan peruntukan kepada pemegang-pemegang waran tertentu sebaik sahaja Waran Am diterima. Mengikut AP 94 pula, pemegang waran peruntukan tersebut boleh mengagihkan waran peruntukan/waran peruntukan kecil kepada pegawai yang berkenaan di mana perlu. Pengagihan waran ini perlu direkodkan dengan lengkap dan kemas kini.

c. Kelulusan Pindah Peruntukan

Peraturan kewangan mengenai pindah peruntukan antaranya menetapkan Waran Pindah Peruntukan hendaklah ditandatangani oleh Pegawai Pengawal sendiri atau bagi pihaknya oleh mana-mana pegawai bawahannya yang diberi kuasa secara bertulis. Semua pindah peruntukan hendaklah dibuat pada tahun kewangan berkenaan dan semua Waran Pindah Peruntukan yang dikeluarkan hendaklah disampaikan kepada Pegawai Kewangan Negeri atau wakilnya tidak lewat dari 31 Disember bagi tahun kewangan berkenaan. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlulah sentiasa mengawasi dan mengemaskinikan akaun serta memastikan pindah peruntukan dikemaskinikan dalam Buku Vot supaya kawalan perbelanjaan dapat diurus dengan berkesan. Peraturan juga menetapkan pindahan kepada butiran yang telah dikurangkan melalui pindah peruntukan atau pengurangan kepada butiran yang telah ditambah melalui pindah peruntukan adalah tidak dibenarkan kecuali mendapat kelulusan daripada Pegawai Kewangan Negeri terlebih dahulu.

d. Pemantauan Kemajuan Projek

Peraturan kewangan menghendaki Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan memantau pelaksanaan projek pembangunan dengan rapi bagi memastikan ia dilaksanakan mengikut jadual. Bagi tujuan ini, Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah memastikan data mengenai peruntukan dan perbelanjaan projek bagi setiap tahun diisi dan sentiasa dikemaskinikan dalam Sistem Pemantauan Projek II atau kaedah lain yang diterima pakai, impak setiap aktiviti dinilai sekurang-kurangnya sekali dalam tempoh 5 tahun dan memastikan perbelanjaan tidak melebihi peruntukan yang telah diluluskan.

e. Pelaporan

Pegawai Pengawal dikehendaki menyediakan beberapa jenis laporan seperti Laporan Perbelanjaan Dan Tanggungan serta laporan untuk Buku Anggaran Belanjawan Program Dan Prestasi. Laporan-laporan ini perlu dikemukakan kepada Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh yang ditetapkan. Pegawai Pengawal juga dikehendaki mengemukakan laporan mengenai keperluan aliran wang tunai yang disahkan olehnya kepada Pegawai Kewangan Negeri. Bagi Ketua Jabatan yang bukan Pegawai Pengawal, laporan-laporan berkenaan akan dikemukakan kepada Pegawai Pengawal berkenaan untuk disatukan.

f. Analisis Bajet

Arahan Perbendaharaan 18(i), menetapkan perbelanjaan bagi sesuatu program dan aktiviti atau projek tertentu yang ditunjukkan dalam Anggaran hendaklah tidak melebihi jumlah yang dibenarkan bagi tiap-tiap maksud perbelanjaan tersebut. Manakala Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri telah mengeluarkan

arahan pada 31 Disember 2008 kepada semua Pegawai Pengawal supaya memastikan perbelanjaan awam dibuat dengan cermat dan berhemat. Oleh itu, pelaksanaan sesuatu program/aktiviti/projek hendaklah selaras dengan jumlah peruntukan yang diluluskan.

8.4.1.3. Kawalan Terimaan

Bagi menentukan sama ada segala terimaan telah dikendalikan mengikut peraturan dan diakaunkan dengan sempurna, semakan Audit telah dijalankan terhadap 5 aspek utama kawalan terimaan yang meliputi kawalan borang hasil, penerimaan wang, kemasukan pungutan ke bank, kawalan perakaunan terimaan/hasil dan penyediaan Akaun Belum Terima seperti berikut:

a. Kawalan Borang Hasil

Kawalan terhadap penggunaan pelbagai borang hasil seperti buku resit adalah penting bagi memastikan ia tidak disalahgunakan.

b. Penerimaan Wang

Setiap Jabatan/Agensi Negeri perlu memastikan pegawai yang bertanggungjawab dengan urusan penerimaan wang mematuhi peraturan kewangan yang berkaitan. Semakan Audit telah dijalankan terhadap 4 aspek kawalan dalaman yang ditetapkan oleh Arahan Perbendaharaan bagi penerimaan wang iaitu dari segi kebenaran/kelulusan menerima kutipan, kawalan penerimaan melalui mel dan penerimaan wang di kaunter.

c. Kemasukan Pungutan Ke Bank

Arahan Perbendaharaan telah menetapkan peraturan mengenai kemasukan wang pungutan ke bank bagi memastikan ketepatan dan keselamatan wang berkenaan. Antaranya adalah mengenai penetapan tempoh memasukkan wang ke bank; kawalan keselamatan penghantaran wang dan penyelenggaraan rekod mengenainya; semakan oleh pegawai bertanggungjawab terhadap slip kemasukan wang ke bank dan keselamatan wang yang tidak sempat dimasukkan ke bank.

d. Kawalan Perakaunan Terimaan/Hasil

Bagi memastikan peraturan mengenai perakaunan terimaan/hasil yang ditetapkan oleh Arahan Perbendaharaan dipatuhi, semakan Audit telah dijalankan terhadap penyerahan Akaun Tunai Bulanan kepada Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri; ketepatan penyediaan Penyata Penyesuaian Hasil Bulanan dan ketepatan Buku Tunai yang diselenggarakan oleh Jabatan Negeri. Bagi Agensi Negeri yang mempunyai Garis Panduan Pengurusan Kewangan Dan Akaun atau Dokumen

Kualiti, semakan Audit juga telah dijalankan terhadap pematuhan peraturan kawalan perakaunan terimaan/hasil yang telah ditetapkan.

e. Akaun Belum Terima

Dasar dan tatacara bagi penyelenggaraan serta pelaporan Akaun Belum Terima (ABT) ditetapkan oleh Kerajaan melalui Pekeliling Perbendaharaan Bil. 3 Tahun 2008 dan beberapa Arahan Perbendaharaan. Antara peraturan yang ditetapkan mengenai pengurusan Akaun Belum Terima adalah penyediaan Penyata Tunggakan Hasil atau Penyata Akaun Belum Terima yang lengkap dan kemas kini; penyerahan Penyata Akaun Belum Terima kepada Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri dalam tempoh ditetapkan dan tindakan susulan diambil terhadap jumlah terimaan/hasil yang tertunggak.

8.4.1.4. Kawalan Perbelanjaan

Bagi menentukan sama ada semua perbelanjaan mengurus dan pembangunan telah dibuat mengikut peraturan yang ditetapkan dan diperakaunkan dengan tepat, semakan Audit telah dijalankan terhadap 3 aspek utama kawalan perbelanjaan iaitu perakaunan, pengurusan perolehan dan pengurusan bayaran seperti berikut:

a. Perakaunan

Semakan Audit dijalankan bagi menentukan Buku Vot dan Penyata Penyesuaian Perbelanjaan diselenggarakan oleh Jabatan/Agensi Negeri adalah mengikut peraturan yang ditetapkan oleh Pekeliling dan Arahan Perbendaharaan yang berkaitan.

b. Pengurusan Perolehan

Setiap tahun, Jabatan/Agensi Negeri membelanjakan jutaan ringgit untuk tujuan perolehan bekalan, perkhidmatan dan kerja. Bagi menentukan pengurusan perolehan Jabatan/Agensi Negeri telah mematuhi peraturan yang berkaitan, semakan Audit dibuat terhadap pengurusan pembelian terus, sebut harga, tender, kontrak dan kontrak pusat.

c. Pengurusan Bayaran

Semakan Audit dijalankan terhadap kawalan dalaman bagi proses bayaran; kesempurnaan bayaran yang memerlukan kelulusan khas; penyediaan dan penyimpanan daftar/rekod pembayaran dan daftar bil; bayaran pukat serta panjar wang runcit.

8.4.1.5. Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit

Pengurusan dan kawalan terhadap Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit adalah penting untuk menentukan ia diurus dengan teratur, mengikut pekeliling dan arahan amanah yang ditetapkan serta diakaunkan dengan betul dan kemas kini. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengurusan kumpulan wang seperti berikut:

a. Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah

Tatacara pengurusan akaun amanah ditetapkan melalui Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 18 Tahun 2001. Semakan Audit telah dijalankan terhadap pengendalian Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah di Jabatan/Agensi Negeri dari segi penyediaan dan penyerahan penyata tahunan untuk diaudit serta kesempurnaan rekod perakaunan/penyata penyesuaian akaun/transaksi akaun.

b. Pengurusan Kumpulan Wang Pinjaman

Jabatan/Agensi Negeri perlu menguruskan kumpulan wang pinjaman dan pendahuluan diri/pelbagai mengikut Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkaitan seperti berikut:

- i.** Pinjaman kenderaan hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan oleh Pekeliling Perbendaharaan Bil. 7 dan 8 Tahun 1993 serta Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 12 Tahun 2008.
- ii.** Pinjaman komputer hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan oleh Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1992.
- iii.** Pendahuluan diri hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan oleh Surat Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1993.
- iv.** Pendahuluan pelbagai hendaklah diuruskan berdasarkan peraturan yang ditetapkan oleh Pekeliling Perbendaharaan Bil. 13 Tahun 1990.

c. Pengurusan Akaun Deposit

Tatacara dan pengurusan akaun deposit ditetapkan melalui AP 156 hingga 163. Manakala, Agensi Negeri yang mempunyai peraturan kewangan dan perakaunan sendiri, pengurusan akaun deposit perlu mematuhi peraturan yang telah ditetapkan.

8.4.1.6. Pengurusan Aset Dan Stor

Perolehan aset dan stor yang diperoleh untuk kegunaan pejabat perlu direkodkan, dikawal dan dipantau dengan sempurna bagi mengelakkan berlaku pembaziran dan penyalahgunaan. Sehubungan itu, semakan Audit telah dijalankan untuk menilai tahap pematuhan Jabatan/Agensi Negeri kepada peraturan-peraturan yang ditetapkan oleh Pekeliling/Surat Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dan Tatacara Pengurusan Stor Kerajaan berhubung dengan perkara-perkara berikut:

a. Kawalan Umum

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, Pegawai Pengawal hendaklah mewujudkan Unit Pengurusan Aset yang antaranya bertanggungjawab untuk mengurus pelantikan Pegawai Pemeriksa, Lembaga Pemeriksa dan Jawatankuasa Penyiasat. Unit tersebut diberi tanggungjawab menjadi Urus Setia kepada Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan yang diwujudkan, menguruskan pelupusan, kehilangan dan hapus kira aset serta menyelaraskan penyediaan laporan mengenainya. Selain itu, Pegawai Pengawal perlu melantik seorang Pegawai Aset secara bertulis bagi setiap pusat tanggungjawab di bawahnya dan memastikan Pegawai Aset di peringkat Ibu Pejabat diberi tanggungjawab sebagai Setiausaha Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan.

b. Penerimaan

Mengikut Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, seorang Pegawai Penerima hendaklah diberi kuasa untuk menerima dan mengesahkan aset yang diterima. Tanggungjawab seseorang Pegawai Penerima adalah memastikan aset/bekalan pejabat diterima menepati spesifikasi, kualiti dan kuantiti yang telah ditetapkan sebelum membuat pengesahan penerimaan. Bagi membolehkan Pegawai Penerima membuat rujukan, satu salinan dokumen kontrak hendaklah disimpan oleh pegawai ini. Bagi penerimaan bekalan pejabat pula, Borang Terima Barang perlu disahkan dan direkodkan pada Kad Kawalan Stok dan Kad Petak. Borang Laporan Penerimaan Aset Alih Kerajaan hendaklah disediakan, disahkan dan dihantar dengan serta merta kepada agen penghantaran atau syarikat pembekal. Aset hendaklah diterima berserta Surat Jaminan dan manual penggunaan/penyenggaraan.

c. Pendaftaran

Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset perlu didaftarkan dalam tempoh 2 minggu daripada tarikh pengesahan penerimaan. Aset tersebut perlu dilabelkan dengan tanda Hak Milik Kerajaan dan nombor siri pendaftaran.

d. Penggunaan, Penyimpanan Dan Pemeriksaan Aset

Bagi memastikan penggunaan, penyimpanan dan pemeriksaan aset diurus dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan peraturan-peraturan seperti berikut yang ditetapkan oleh Pekeliling Perbendaharaan yang berkenaan dipatuhi:

- i.** Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 menetapkan aset diguna hanya bagi tujuan rasmi sahaja dan mengikut tujuan asal perolehannya. Setiap aset hendaklah dikendalikan oleh pegawai yang mahir dan berkelayakan, pengeluaran/penggunaannya direkodkan dengan teratur serta kerosakan aset dilaporkan dengan menggunakan borang yang ditetapkan. Aset dan barang-barang stor perlu disimpan di tempat yang selamat dan sesuai serta sentiasa di bawah kawalan pegawai yang bertanggungjawab. Selain itu setiap pengeluaran barang-barang dari stor hendaklah dalam keadaan teratur selaras dengan kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2009.
- ii.** Pekeliling tersebut juga menghendaki sekurang-kurangnya 2 Pegawai Pemeriksa/Pemverifikasi Stok dilantik secara bertulis. Pemeriksaan aset dilaksanakan sekurang-kurangnya sekali setahun dan verifikasi stok dilaksanakan satu tahun sekali sebelum berakhir pada 31 Disember. Laporan Pemeriksaan Harta Modal dan Laporan Pemeriksaan Inventori disediakan dengan lengkap dan dikemukakan kepada Ketua Jabatan dan seterusnya kepada Perbendaharaan Negeri di mana berkenaan. Manakala Laporan Pemeriksaan/Verifikasi Stok dilengkapkan dan dihantar kepada Ketua Jabatan.
- iii.** Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 menetapkan penggunaan kenderaan Jabatan/Agensi Negeri dikawal dengan melantik seorang Pegawai Pengangkutan yang bertanggungjawab meluluskan penggunaan kenderaan dan menyediakan fail sejarah bagi setiap kenderaan, menyelenggarakan Buku Log dengan lengkap dan kemas kini serta menyediakan Cerakinan Bulanan Penggunaan Bahan Api setiap bulan bagi mengawal kegunaan bahan api.
- iv.** Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1996 pula menetapkan penggunaan kenderaan pegawai Gred JUSA dikawal dengan teratur di mana pembelian minyak setahun tidak melebihi had yang ditetapkan/diluluskan.
- v.** Selaras dengan kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 6 Tahun 1999, Kad Inden Minyak perlu dikawal dengan teratur melalui penyelenggaraan Buku Rekod Pergerakan Kad Inden yang lengkap dan kemas kini. Penyata pembelian atau penyata kad perlu disemak sebelum bayaran dilakukan.

- vi. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 8 Tahun 1999 menetapkan kad elektronik bagi pembayaran tol dikawal dengan teratur dan rekod berhubung dengan penggunaannya diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini.

e. Penyenggaraan Aset

Bagi memastikan aset diselenggarakan dengan baik, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i. Senarai aset yang memerlukan penyenggaraan disediakan dengan lengkap dan kemas kini; jadual penyenggaraan disediakan dan dilaksanakan seperti dirancang; penyenggaraan direkodkan dengan betul dan lengkap; program penyenggaraan dinilai dan penyenggaraan aset oleh pihak swasta diselia dan dipantau bagi memastikan syarat-syarat yang ditetapkan dalam perjanjian dipatuhi. Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 adalah berkaitan.
- ii. Kehendak Pekeliling Perbendaharaan Bil. 2 Tahun 1980 dipatuhi. Pekeliling ini menetapkan kenderaan perlu diselenggarakan secara berjadual, manakala kos penyenggaraan dan pembaikan perlu direkodkan dalam fail kenderaan dan Daftar Harta Modal. Kenderaan juga hendaklah disimpan dengan selamat.

f. Pelupusan

Bagi memastikan pelupusan aset dan stok diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007 dan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2009, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i. Lembaga Pemeriksa Aset hendaklah dilantik untuk tempoh tidak melebihi 2 tahun, manakala bagi pelupusan stok bernilai rendah pula 2 pegawai Pemeriksa Stok hendaklah dilantik yang tidak terlibat secara langsung dengan pengurusan stok berkenaan. Lembaga Pemeriksa perlu menyediakan jadual pemeriksaan dan ia perlu dilaksanakan dalam tempoh satu bulan daripada tarikh arahan dikeluarkan. Laporan Lembaga Pemeriksa hendaklah disediakan dan ditandatangani. Lembaga Pemeriksa juga perlu mengesyorkan kaedah pelupusan yang sesuai.
- ii. Perakuan pelupusan aset mekanikal, teknikal, elektrik dan elektronik disediakan oleh Jabatan/Pegawai Teknikal berkaitan. Manakala perakuan pelupusan aset disahkan oleh 2 pegawai yang mempunyai 3 tahun pengalaman dan tidak terlibat dengan pengurusan aset berkenaan.
- iii. Kaedah pelupusan aset dibuat dengan teratur dan dilaksanakan dalam tempoh 3 bulan daripada tarikh surat kelulusan dikeluarkan. Sijil Penyaksian Pemusnahan Aset Alih Kerajaan dan Sijil Pelupusan Aset disediakan dan dikemukakan kepada

pihak yang memberi kelulusan. Seterusnya, rekod aset yang telah diluluskan pelupusan itu perlu dikemaskinikan.

g. Kehilangan Dan Hapus Kira

Bagi memastikan kehilangan dan hapus kira aset diuruskan dengan teratur dan selaras dengan Pekeliling Perbendaharaan Bil. 5 Tahun 2007, setiap Jabatan/Agensi Negeri hendaklah memastikan:

- i. Kehilangan aset dilaporkan kepada Ketua Jabatan dengan serta merta dan laporan polis dibuat dalam tempoh 24 jam dari waktu kehilangan. Ketua Pejabat menyediakan Laporan Awal dan salinan Laporan Polis serta dikemukakan kepada Pegawai Pengawal dan Pegawai Kewangan Negeri dalam tempoh 2 hari bekerja. Satu salinan Laporan Awal dikemukakan kepada Pegawai Pengawal, Pegawai Kewangan Negeri dan Ketua Audit Negara atau wakil tempatan Ketua Audit Negara.
- ii. Jawatankuasa Penyiasat dilantik secara bertulis oleh Pegawai Pengawal dalam tempoh 2 minggu daripada tarikh Laporan Awal disediakan. Laporan Akhir disediakan dalam tempoh 2 bulan daripada tarikh lantikan Jawatankuasa tersebut walaupun Laporan Hasil Penyiasatan Polis belum diperoleh. Laporan Akhir yang lengkap hendaklah dikemukakan kepada pihak yang menerima Laporan Awal dalam tempoh 4 bulan daripada tarikh Laporan Awal dihantar. Manakala Laporan Hapus Kira Kekurangan Stok perlu dikemukakan kepada Pegawai Pengawal. Laporan Tahunan Kehilangan dan Hapus Kira pula perlu dikemukakan kepada Pejabat Kewangan dan Perbendaharaan Negeri.

8.4.1.7. Pengurusan Pelaburan

Pelaburan merupakan tindakan melabur dana bagi suatu tempoh masa untuk memperoleh pulangan yang dikehendaki dengan menyedari sepenuhnya risiko yang terbabit. Pelaburan yang dibuat hendaklah mengikut peraturan yang berkaitan. Rekod perlu diselenggarakan dengan lengkap dan kemas kini bagi memudahkan kawalan dan pemantauan. Antara kawalan yang perlu diwujudkan adalah penubuhan Jawatankuasa Pelaburan yang berfungsi menguruskan pelaburan Agensi. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa melabur, had pelaburan, sasaran pelaburan dan pemantauan pelaburan.

8.4.1.8. Pengurusan Pinjaman

Pinjaman dibuat bagi membiayai pelbagai projek untuk pembangunan ekonomi negeri, menampung perbelanjaan dan meningkatkan taraf pembangunan serta kemajuan penduduk. Pinjaman tersebut hendaklah digunakan mengikut maksud pinjaman dimohon. Antara perkara yang perlu diberi perhatian adalah kuasa untuk meminjam,

penyelenggaraan rekod pinjaman yang lengkap dan kemas kini, perjanjian pinjaman disediakan dan mekanisme kawalan serta pemantauan pinjaman.

8.4.1.9. Penyata Kewangan

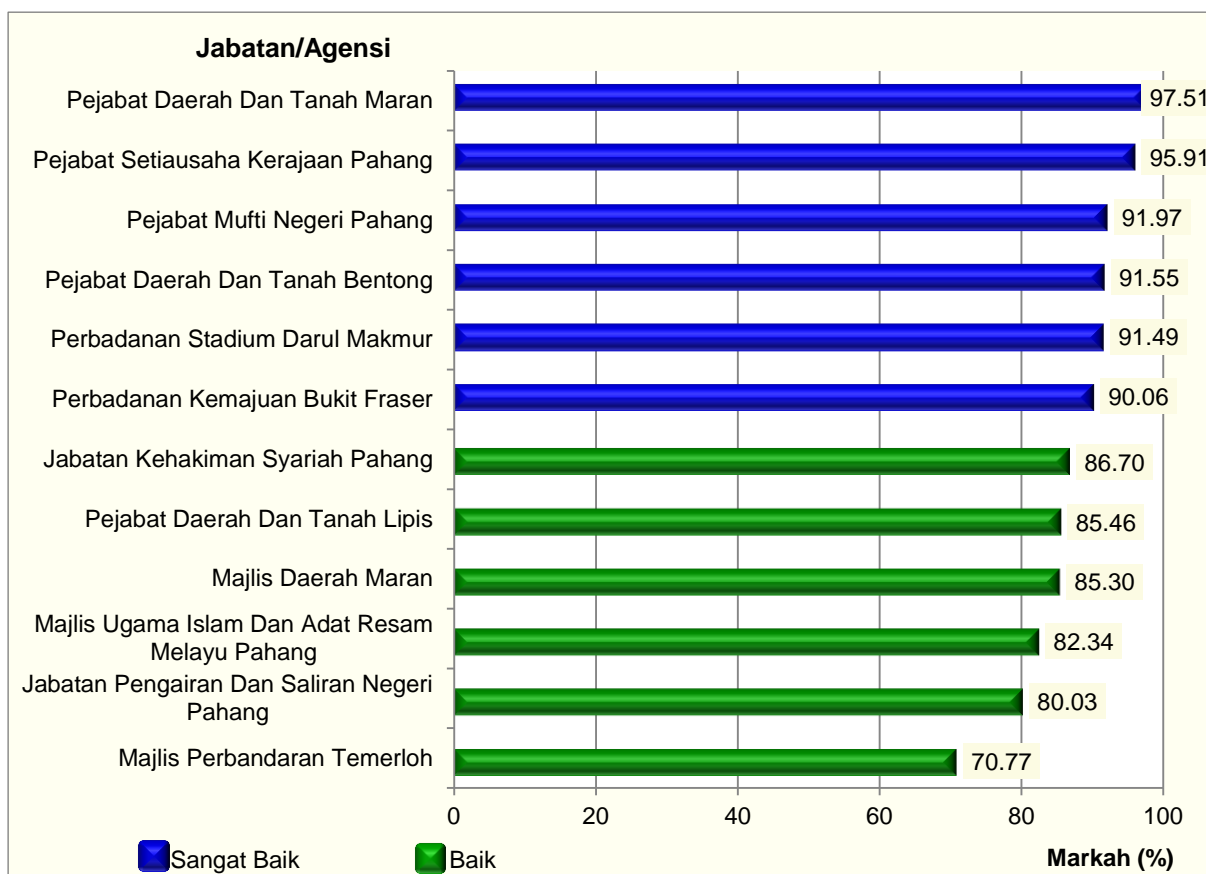
Surat Pekeliling Setiausaha Kerajaan Pahang Bil. 12 Tahun 2008, menghendaki Agensi Negeri mengemukakan Penyata Kewangan kepada Ketua Audit Negara tidak lewat dari 30 April setiap tahun. Ia bagi membolehkan Penyata Kewangan dan laporan tahunan Agensi Negeri dibentangkan di Dewan Undangan Negeri pada tahun yang sama dan tidak lewat dari 31 Disember setiap tahun. Pekeliling ini bertujuan untuk meningkatkan akauntabiliti dan tadbir urus yang baik di Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri serta Agensi Negeri. Di samping itu, pembentangan awal membolehkan *stakeholders* menilai pencapaian Agensi Negeri yang lebih jelas, lengkap dan relevan.

8.5. PENEMUAN AUDIT

8.5.1. Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan

Pada tahun 2014, sebanyak 12 Jabatan/Agensi Negeri telah diaudit iaitu 10 Jabatan/Agensi mengikut pusingan sekali dalam 3 tahun manakala 2 Jabatan/Agensi Negeri diaudit setiap tahun. Hasil pengauditan mendapati pada keseluruhannya prestasi pengurusan kewangan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri pada tahun 2014 adalah baik di mana semua Jabatan/Agensi Negeri yang diaudit mencapai sekurang-kurangnya tahap baik berbanding pada tahun 2013. Jabatan/Agensi Negeri yang mencapai tahap sangat baik ialah Pejabat Daerah Dan Tanah Maran; Pejabat SUK Pahang; Pejabat Mufti Negeri Pahang; Pejabat Daerah Dan Tanah Bentong; Perbadanan Stadium Darul Makmur dan Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser. Manakala, 6 Jabatan/Agensi Negeri memperoleh tahap baik berbanding 7 pada tahun 2013. Tahap prestasi pengurusan kewangan mengikut Jabatan/Agensi Negeri pada tahun 2014 adalah seperti di **Carta 8.1** manakala kedudukan tahap prestasi pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri bagi tempoh 2007 hingga 2014 secara keseluruhan adalah seperti di **Jadual 8.2**.

Carta 8.1
Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Berdasarkan Indeks Akauntabiliti
Jabatan/Agensi Negeri Pada Tahun 2014

Sumber: Jabatan Audit Negara

Jadual 8.2
Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri
Bagi Tempoh 2007 Hingga 2014

Tahap Penarafan	Jabatan/Agensi Negeri							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sangat Baik	1	0	1	2	4	7	11	6
Baik	6	8	16	16	11	12	7	6
Memuaskan	1	5	1	4	0	0	2	0
Tidak Memuaskan	0	0	0	0	0	0	0	0
Jumlah	8	13	18	22	15	19	20	12

Sumber: Jabatan Audit Negara

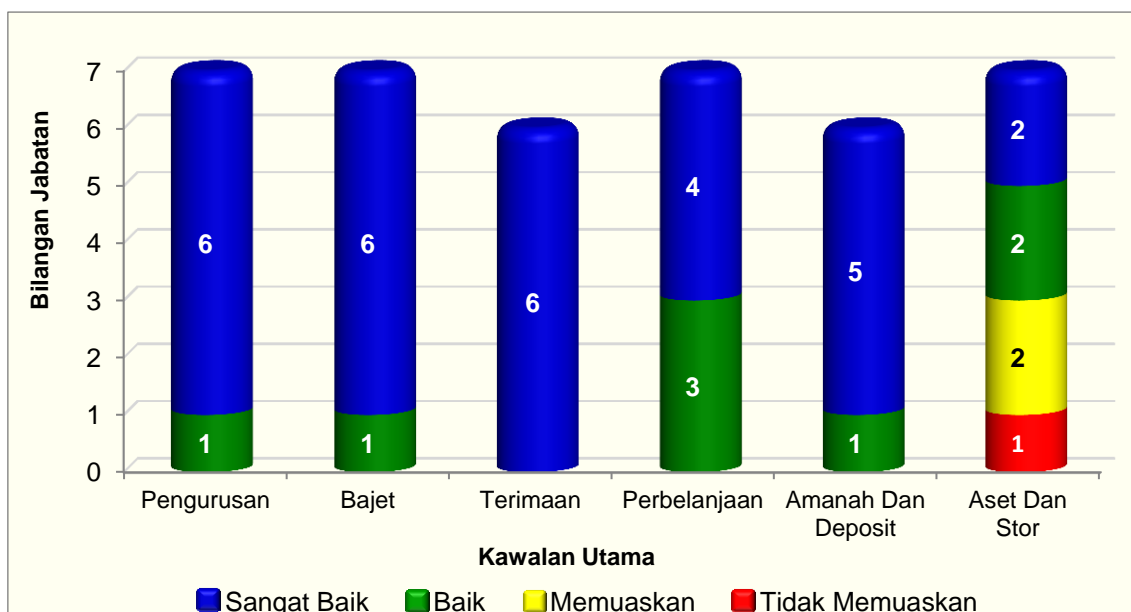
8.5.2. Tahap Pematuhan Terhadap Kawalan Utama

8.5.2.1. Jabatan Negeri

Semakan Audit terhadap 6 elemen kawalan pengurusan kewangan bagi 7 Jabatan pada tahun 2014 mendapati Pejabat Daerah Dan Tanah Maran dan Pejabat SUK Pahang telah mencapai tahap sangat baik dalam kesemua elemen kawalan. Jabatan Pengairan Dan Saliran Negeri Pahang pada tahap tidak memuaskan bagi elemen Pengurusan Aset Dan Stor. Manakala, kesemua Jabatan mendapat tahap sangat baik bagi elemen Kawalan Terimaan. Elemen kawalan yang lain bagi pengurusan kewangan Jabatan didapati

bertambah baik berbanding tahun 2013. Tahap pematuhan pengurusan kewangan mengikut kawalan bagi Jabatan pada tahun 2014 adalah seperti di **Carta 8.2**.

Carta 8.2
Tahap Pematuhan Pengurusan Kewangan Mengikut Kawalan Bagi Jabatan Tahun 2014

Sumber: Jabatan Audit Negara

Nota: 1 Jabatan Tidak Berkaitan Bagi Kawalan Terimaan Dan Kawalan Amanah Dan Deposit

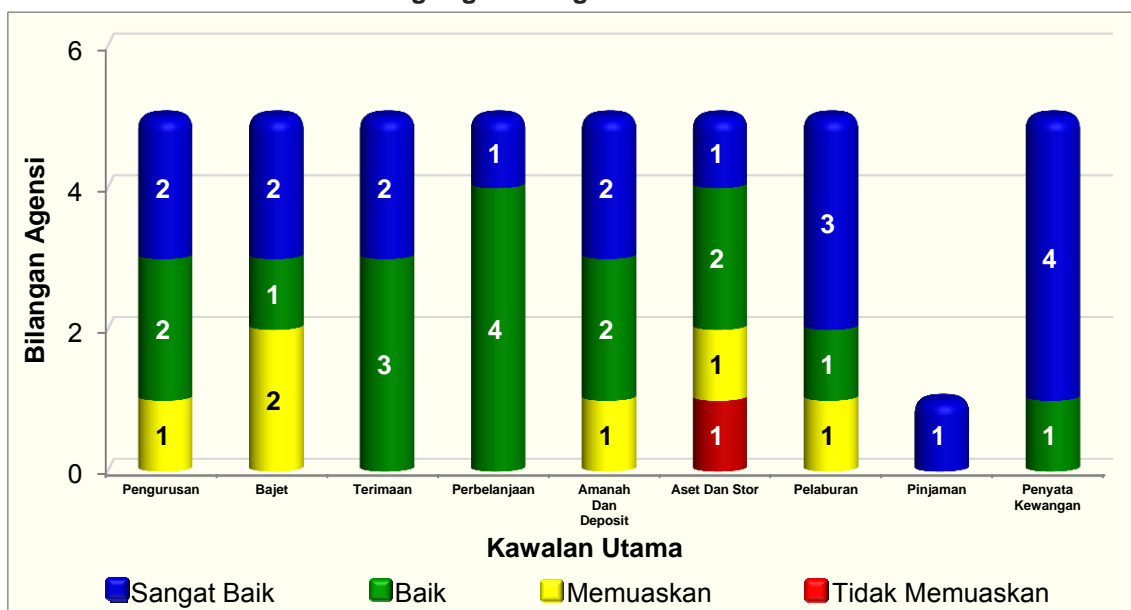
8.5.2.2. Antara kelemahan yang ditemui berkaitan Pengurusan Aset Dan Stor adalah seperti berikut:

- a. Keanggotaan Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan tidak dipatuhi.
- b. Minit Mesyuarat yang disediakan tidak mengikut agenda mesyuarat yang ditetapkan.
- c. Laporan Verifikasi Stor (KEW.PS-14), Laporan Tahunan Keseluruhan Pengurusan Stor (KEW.PS-15) dan Laporan Tahunan Verifikasi Stor (KEW.PS-16) tidak disediakan.
- d. Pegawai bertauliah tidak dilantik untuk menjalankan pemeriksaan teknikal ke atas aset dan barang-barang.
- e. KEW.PA-6 tidak diselenggara dengan kemas kini.
- f. Verifikasi stor dan pemeriksaan terhadap aset dan inventori tidak dijalankan.
- g. Buku Log Kenderaan tidak diselenggara dengan lengkap dan kemas kini.
- h. Kad Inden Minyak tidak disimpan oleh Pegawai Kenderaan.

8.5.2.3. Agensi Negeri

Hasil semakan Audit terhadap 9 elemen kawalan pengurusan kewangan di 5 Agensi Negeri pada tahun 2014 adalah seperti di **Carta 8.3**.

Carta 8.3
Tahap Pematuhan Pengurusan Kewangan Mengikut Kawalan
Bagi Agensi Negeri Tahun 2014

Sumber: Jabatan Audit Negara

Nota: 4 Agensi Tidak Berkaitan Bagi Kawalan Pengurusan Pinjaman

- a. Dua Agensi mendapat tahap sangat baik dalam Kawalan Pengurusan. Manakala 2 Agensi lain mencapai tahap baik dan satu Agensi mencapai tahap memuaskan dalam kawalan ini.
- b. Dua Agensi mendapat tahap sangat baik dalam Kawalan Bajet. Manakala satu Agensi lain memperoleh tahap baik. Sementara itu, hanya 2 Agensi mendapat tahap memuaskan kerana tindakan pindah peruntukan terhadap Kod Objek Sebagai lewat dilaksanakan dan menyebabkan vot berbaki kredit dan tiada bukti cadangan bajet yang dibentangkan dalam Mesyuarat Penuh Majlis untuk kelulusan Ahli Majlis.
- c. Bagi Kawalan Terimaan 2 Agensi berada pada tahap sangat baik manakala 3 Agensi lain pula mencapai tahap baik.
- d. Tahap pencapaian sangat baik juga dicapai oleh Perbadanan Stadium Darul Makmur dalam Kawalan Perbelanjaan. Manakala semua Agensi lain memperoleh tahap baik.
- e. Dua Agensi memperoleh tahap sangat baik dalam Pengurusan Kumpulan Wang Amanah/Akaun Amanah Dan Deposit. Manakala 2 Agensi memperoleh tahap baik. Sementara itu, satu Agensi memperoleh tahap memuaskan kerana Lejar Am Deposit mengandungi kesemua jenis deposit dalam lejar yang sama; Lejar Am Deposit yang diselenggarakan juga tidak lengkap.
- f. Satu Agensi mendapat tahap sangat baik dalam Pengurusan Aset Dan Stor. Manakala 2 Agensi mencapai tahap baik dan satu Agensi mendapat tahap memuaskan. Sementara itu, satu Agensi memperolehi tahap tidak memuaskan

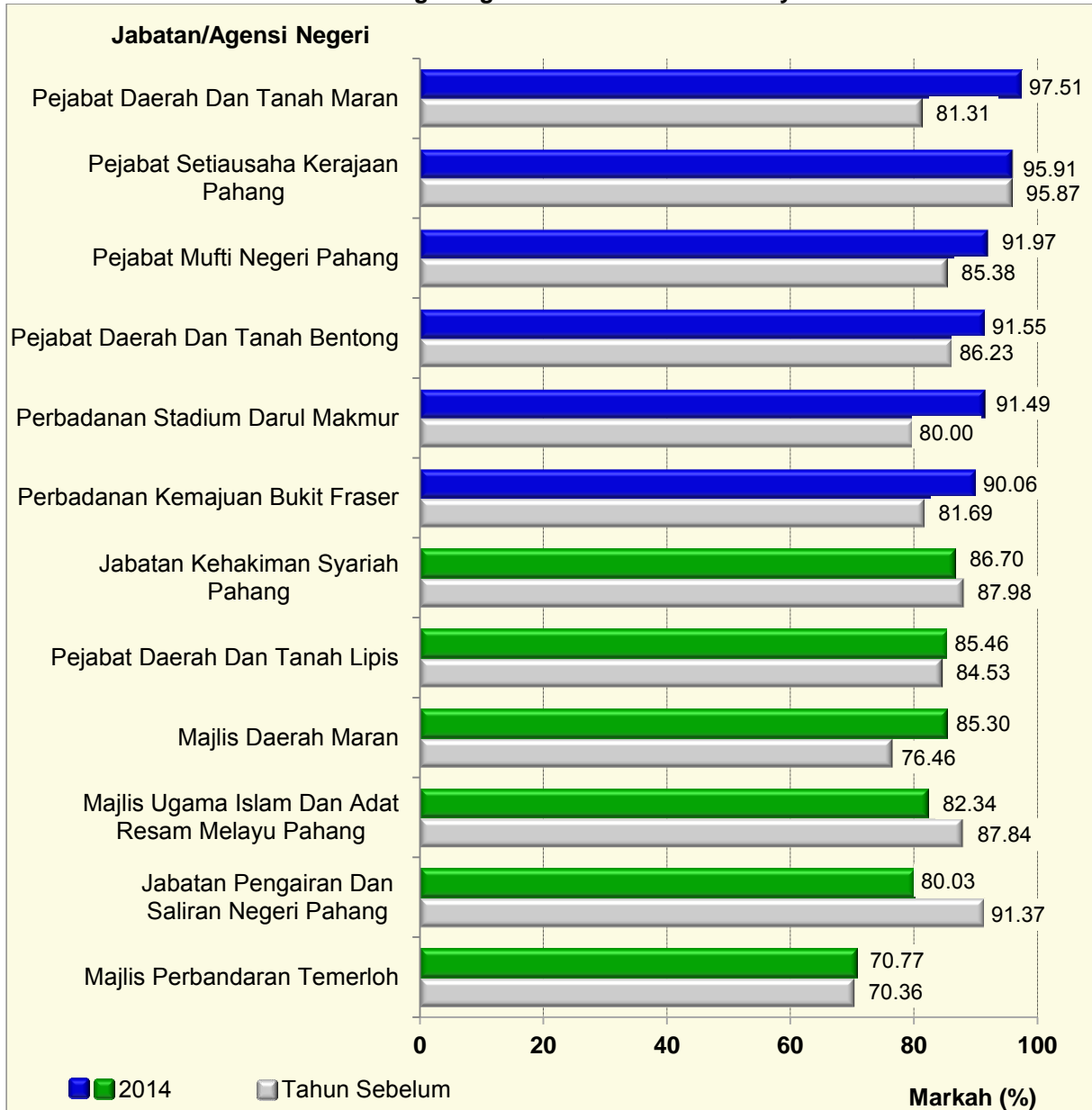
kerana Mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Aset Alih Kerajaan tidak diadakan; Unit Pengurusan Aset tidak ditubuhkan; Aset/bekalan pejabat telah disahkan penerimaan oleh pegawai yang tidak dilantik sebagai Pegawai Penerima Aset; Daftar KEW.PA-2 dan KEW.PA-4 ada diselenggarakan tetapi tidak kemas kini; KEW.PA-3 dan KEW.PA-5 ada diselenggarakan tetapi tidak lengkap dan kemas kini; Senarai Aset Di Lokasi (KEW.PA-7) tidak diselenggarakan; KEW.PA-6 tidak diselenggarakan; Pegawai Pemeriksa Aset tidak dilantik. Selain itu, kawalan kenderaan juga tidak dipatuhi sepenuhnya seperti Buku Log Kenderaan tidak diselenggara dengan lengkap dan kemas kini.

- g. Bagi Pengurusan Pelaburan, 4 Agensi mencapai tahap sangat baik. Manakala satu Agensi lagi memperoleh tahap memuaskan. Antara kelemahan Pengurusan Pelaburan ialah pihak Audit tidak dapat mengesahkan sama ada surat kuasa bagi urusan pelaburan ada dikeluarkan oleh Agensi.
- h. Pengurusan Pinjaman adalah pada tahap sangat baik bagi satu Agensi. Manakala 4 Agensi tidak terlibat dalam aktiviti pinjaman.
- i. Empat Agensi telah mencapai tahap sangat baik dalam aspek Pengesahan Penyata Kewangan. Manakala satu Agensi lain berada di tahap baik .

8.5.3. Perbandingan Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri

Analisis Audit terhadap 2 Jabatan/Agensi Negeri yang dilaksanakan pengauditan setiap tahun bagi tempoh 2010 hingga 2014 menunjukkan Pejabat SUK masih kekal pada tahap sangat baik pada tahun 2014. Prestasi Pejabat SUK bertambah baik. Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang pula masih memperoleh tahap baik bagi tempoh 2010 hingga 2014. Analisis Audit terhadap 10 Jabatan/Agensi Negeri (tidak termasuk 2 Jabatan/Agensi Negeri yang diaudit setiap tahun) yang telah dilaksanakan pengauditan 2 kali bagi tempoh 2011 dan 2014, manakala bagi Pejabat Daerah Dan Tanah Bentong telah dilaksanakan pengauditan 2 kali bagi tempoh 2010 dan 2014 mendapati 8 Jabatan/Agensi Negeri atau 80.0% meningkat tahap prestasi pengurusan kewangan masing-masing. Manakala 2 Jabatan/Agensi Negeri atau 20.0% mengalami penurunan iaitu Jabatan Pengairan Dan Saliran Negeri Pahang dan Jabatan Kehakiman Syariah Pahang. Kedudukan tahap prestasi pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri bagi tahun 2014 berbanding pengauditan tahun sebelumnya adalah seperti di **Carta 8.4**.

Carta 8.4
Kedudukan Tahap Prestasi Pengurusan Kewangan Jabatan/Agensi Negeri Tahun 2014
Berbanding Pengauditan Tahun Sebelumnya

Sumber: Jabatan Audit Negara

8.6. PEMERIKSAAN AUDIT MENGEJUT

Arahan Perbendaharaan 309 menetapkan Ketua Jabatan hendaklah memastikan pegawai yang dipertanggungjawabkan telah menyimpan wang awam, setem atau barangan berharga yang lain dengan selamat di dalam peti besi, bilik kebal, peti wang tunai, laci atau bekas-bekas lain. Ketua Jabatan juga hendaklah memastikan rekod mengenainya diselenggarakan dengan lengkap, kemas kini dan diperiksa oleh pegawai kanan secara berkala. Untuk menentukan sejauh mana peraturan ini dipatuhi, Jabatan Audit Negara telah menjalankan Pemeriksaan Audit Mengejut di 15 Jabatan/Agensi Negeri. Hasil daripada pemeriksaan mengejut yang dijalankan mendapati 4 Jabatan/Agensi iaitu Majlis Daerah Bera, Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Kuantan, Majlis Daerah Cameron Highlands dan Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Maran telah mematuhi sepenuhnya peraturan kewangan

yang disemak. Bagaimanapun, 11 Jabatan/Agensi lagi yang dilawati tidak mematuhi peraturan yang ditetapkan. Antara ketidakpatuhan yang ditemui di 11 Jabatan/Agensi adalah seperti di **Jadual 8.3**. Ketua Jabatan/Agensi yang berkenaan telah dimaklumkan berkenaan perkara yang dibangkitkan dan telah diminta untuk mengambil tindakan pembetulan dengan sewajarnya.

Jadual 8.3
Penemuan Pemeriksaan Audit Mengejut Tahun 2014

Bil.	Jabatan/Agensi	Penemuan Audit
1.	Pejabat Perkhidmatan Veterinar Daerah Pekan	<p>a. Wang Kutipan Hasil</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Kutipan hasil tidak direkod ke dalam Buku Tunai dengan segera. ii. Kutipan tidak dibankkan dengan segera. iii. Daftar Borang Hasil tidak diselenggarakan. iv. Perakuan tidak dibuat di belakang helaian pertama salinan pejabat buku resit. v. Baki stok borang hasil tidak bersamaan dengan baki sebenar. vi. Semua stok Resit Rasmi, lesen dan borang akuan terima lain yang belum digunakan tidak disimpan dalam peti besi atau bilik kebal. <p>b. Peti Besi/Bilik Kebal</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Peti besi/bilik kebal tidak digunakan (kabinet tidak berkunci) untuk menyimpan segala wang kutipan dan barang-barang rasmi yang berharga dengan selamat. <p>c. Kawalan Perbelanjaan</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Bil yang diterima dibayar lebih daripada tempoh 14 hari.
2.	Pejabat Hutan Daerah Jerantut	<p>a. Wang Kutipan Hasil</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Daftar Borang Hasil tidak diselenggarakan. ii. Perakuan tidak dibuat di belakang helaian pertama salinan pejabat buku resit. iii. Baki stok borang hasil tidak bersamaan dengan baki sebenar. <p>b. Setem Pos/Setem Hasil/Mesin Franking</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Stok setem fizikal tidak bersamaan dengan Daftar Setem. ii. Terimaan dan pengeluaran setem tidak direkod dan tidak disahkan oleh Ketua Pejabat. <p>c. Peti Besi/Bilik Kebal</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Surat kuasa secara bertulis oleh Ketua Jabatan kepada pegawai berasingan yang menyelenggara peti besi/bilik kebal tidak disediakan. (Tiada pegawai yang bertanggungjawab) <p>d. Pemeriksaan Mengejut</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Ketua Jabatan tidak melakukan Pemeriksaan Mengejut sekurang-kurangnya sekali dalam tempoh 6 bulan. ii. Hasil Pemeriksaan Mengejut yang dilakukan tidak direkod ke dalam buku yang disimpan.

Bil.	Jabatan/Agensi	Penemuan Audit
3.	Pejabat Agama Islam Daerah Maran	<p>a. Wang Kutipan Hasil</p> <p>i. Perakuan tidak dibuat di belakang helaian pertama salinan pejabat buku resit.</p> <p>b. Kawalan Perbelanjaan</p> <p>i. Baucar bayaran/dokumen sokongan yang telah dibayar tidak ditebuk/cap "TELAH BAYAR".</p> <p>ii. Bil yang diterima tidak dicop "Tarikh Terima" bagi tujuan pemantauan bayaran.</p>
4.	Majlis Sukan Pahang	<p>a. Wang Kutipan Hasil</p> <p>i. Notis Pemberitahuan Awam untuk mendapatkan resit rasmi setelah wang dibayar tidak dipamerkan.</p> <p>b. Pelaburan</p> <p>i. Daftar Pelaburan tidak diselenggarakan dan dikemaskini dengan baik.</p> <p>c. Pemeriksaan Mengejut</p> <p>i. Hasil Pemeriksaan Mengejut yang dilakukan tidak direkod ke dalam buku yang disimpan.</p>
5.	Majlis Ugama Islam dan Adat Resam Melayu Pahang Cawangan Daerah Rompin	<p>a. Panjar Wang Runcit</p> <p>i. Surat kelulusan Panjar Wang Runcit tidak dikemukakan untuk pemeriksaan Audit.</p> <p>ii. Baucar bayaran tidak direkodkan ke dalam Buku Tunai PWR dengan lengkap.</p> <p>iii. Baucar bayaran PWR lewat/tidak diluluskan oleh Ketua Jabatan.</p> <p>iv. Terdapat tuntutan wang rekupmen yang belum diterima.</p> <p>b. Peti Besi/Bilik Kebal</p> <p>i. Peti besi/bilik kebal tidak digunakan (kabinet tidak berkunci) untuk menyimpan segala wang kutipan dan barang-barang rasmi yang berharga dengan selamat.</p> <p>ii. Surat kuasa secara bertulis oleh Ketua Jabatan kepada pegawai berasingan yang menyelenggara peti besi/bilik kebal tidak disediakan. (Tiada pegawai yang bertanggungjawab)</p> <p>c. Pemeriksaan Mengejut</p> <p>i. Ketua Jabatan tidak melakukan Pemeriksaan Mengejut sekurang-kurangnya sekali dalam tempoh 6 bulan.</p> <p>ii. Hasil Pemeriksaan Mengejut yang dilakukan tidak direkod ke dalam buku yang disimpan.</p> <p>d. Kawalan Perbelanjaan</p> <p>i. Had kuasa berbelanja yang ditetapkan dalam sistem tidak selaras dengan perwakilan kuasa menandatangani baucar yang diluluskan.</p> <p>ii. Baucar bayaran yang diluluskan melebihi had kuasa berbelanja yang dibenarkan.</p> <p>iii. Baucar bayaran tidak disokong dengan dokumen sokongan yang lengkap.</p> <p>iv. Surat kuasa tidak diberikan kepada pegawai yang meluluskan pesanan kerajaan.</p>

Bil.	Jabatan/Agensi	Penemuan Audit
6.	Majlis Ugama Islam dan Adat Resam Melayu Pahang Cawangan Daerah Lipis	<p>a. Panjar Wang Runcit</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Baki fizikal Wang PWR tidak bersamaan dengan baki Buku Tunai PWR. ii. Baucar bayaran tidak direkodkan ke dalam Buku Tunai PWR dengan lengkap. iii. Baucar bayaran PWR lewat/tidak diluluskan oleh Ketua Jabatan. iv. Terdapat tuntutan wang rekupmen yang belum diterima. <p>b. Setem Pos/Setem Hasil/Mesin Franking</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Stok setem fizikal tidak bersamaan dengan Daftar Setem. ii. Terimaan dan pengeluaran setem tidak direkod dan tidak disahkan oleh Ketua Pejabat. <p>c. Peti Besi/Bilik Kebal</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Peti besi/bilik kebal tidak digunakan (kabinet tidak berkunci) untuk menyimpan segala wang kutipan dan barang-barang rasmi yang berharga dengan selamat. ii. Surat kuasa secara bertulis oleh Ketua Jabatan kepada pegawai berasingan yang menyelenggara peti besi/bilik kebal tidak disediakan. (Tiada pegawai yang bertanggungjawab) <p>d. Kawalan Perbelanjaan</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Baucar bayaran/dokumen sokongan yang telah dibayar tidak ditebuk/cap "TELAH BAYAR".
7.	Majlis Daerah Pekan	<p>a. Panjar Wang Runcit</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Baki fizikal Wang PWR tidak bersamaan dengan baki Buku Tunai PWR. ii. Baucar bayaran PWR lewat/tidak diluluskan oleh Ketua Jabatan. <p>b. Pelaburan</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Daftar Pelaburan tidak diselenggarakan dan dikemaskini dengan baik. ii. Sijil pelaburan tidak disimpan dengan selamat dalam peti besi/bilik kebal. iii. Jumlah amaun di Sijil Pelaburan dan penyata bank tidak bersamaan dengan Daftar Pelaburan. iv. Laporan Bulanan Pengurus Dana/Portfolio tidak diterima dan tiada pengesahan telah dibuat oleh Pegawai Pelaburan. v. Terdapat pengeluaran yang tidak mendapat kelulusan dan disokong dengan dokumen/baucar bayaran. <p>c. Setem Pos/Setem Hasil/Mesin Franking</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Mesin franking dikendalikan (penaksiran dan kutipan) oleh seorang pegawai sahaja. ii. Terimaan dan pengeluaran setem tidak direkod dan tidak disahkan oleh Ketua Pejabat. <p>d. Peti Besi/Bilik Kebal</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Surat kuasa secara bertulis oleh Ketua Jabatan kepada pegawai berasingan yang menyelenggara peti besi/bilik kebal tidak disediakan. (Tiada pegawai yang bertanggungjawab)

Bil.	Jabatan/Agensi	Penemuan Audit
		<p>e. Kawalan Perbelanjaan</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Baucar bayaran/dokumen sokongan yang telah dibayar tidak dibuk/cap "TELAH BAYAR". ii. Bil yang diterima tidak dicop "Tarikh Terima" bagi tujuan pemantauan bayaran.
8.	Jabatan Kerja Raya Daerah Temerloh	<p>a. Perwakilan Kuasa</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Surat perwakilan kuasa secara bertulis tidak disediakan kepada pegawai yang memungut hasil. <p>b. Peti Besi/Bilik Kebal</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Surat kuasa secara bertulis oleh Ketua Jabatan kepada pegawai berasingan yang menyelenggara peti besi/bilik kebal tidak disediakan. (Tiada pegawai yang bertanggungjawab) ii. Peti besi tidak dicantumkan ke rangka bangunan (jika bersesuaian).
9.	Majlis Ugama Islam dan Adat Resam Melayu Pahang Cawangan Daerah Temerloh	<p>a. Perwakilan Kuasa</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Surat perwakilan kuasa secara bertulis tidak disediakan kepada pegawai yang memungut hasil. <p>b. Pemeriksaan Mengejut</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Ketua Jabatan tidak melakukan Pemeriksaan Mengejut sekurang-kurangnya sekali dalam tempoh 6 bulan. ii. Hasil Pemeriksaan Mengejut yang dilakukan tidak direkod ke dalam buku yang disimpan. <p>c. Kawalan Perbelanjaan</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Baucar bayaran yang diluluskan melebihi had kuasa berbelanja yang dibenarkan. ii. Baucar bayaran tidak disokong dengan dokumen sokongan yang lengkap. iii. Surat kuasa tidak diberikan kepada pegawai yang meluluskan pesanan kerajaan. iv. Baucar bayaran/dokumen sokongan yang telah dibayar tidak dibuk/cap "TELAH BAYAR".
10.	Jabatan Kerja Raya Daerah Cameron Highlands	<p>a. Setem Pos/Setem Hasil/Mesin Franking</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Stok setem fizikal tidak bersamaan dengan Daftar Setem. ii. Terimaan dan pengeluaran setem tidak direkod dan tidak disahkan oleh Ketua Pejabat. <p>b. Kawalan Perbelanjaan</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Bil yang diterima dibayar lebih daripada tempoh 14 hari. ii. Buku Vot/Buku Vot Elektronik tidak disemak pada setiap bulan oleh penyelia.
11.	Pejabat Kebajikan Masyarakat Daerah Temerloh	<p>a. Pemeriksaan Mengejut</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Hasil Pemeriksaan Mengejut yang dilakukan tidak direkodkan ke dalam buku yang disimpan.

Sumber: Jabatan Audit Negara

9. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

Prestasi pengurusan kewangan di peringkat Jabatan/Agensi Negeri pada tahun 2014 menunjukkan peningkatan, namun bagi memantapkan lagi prestasi pengurusan kewangan ini, adalah disyorkan supaya Jabatan/Agensi Negeri mengambil tindakan berikut:

9.1. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah memastikan Jawatankuasa Audit membincangkan secara terperinci isu-isu yang dibangkitkan oleh Jabatan Audit Negara dan Unit Audit Dalam serta memastikan tindakan *corrective* dan *preventive* diambil. Tindakan *corrective* adalah untuk memastikan kelemahan yang dibangkitkan dapat diperbetulkan. Manakala tindakan *preventive* adalah bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang. Jawatankuasa Audit hendaklah melaporkan hasil perbincangannya kepada Jawatankuasa Pengurusan Kewangan Dan Akaun.

9.2. Memandangkan pengauditan terhadap pengurusan kewangan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara bagi tujuan memberi penarafan adalah terhad kepada beberapa Pusat Tanggungjawab (PTJ) sahaja, Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan patut mengarahkan Unit Audit Dalam menjalankan pengauditan di PTJ-PTJ yang lain untuk memastikan sama ada kelemahan yang sama tidak berlaku di pejabat berkenaan.

9.3. Penglibatan/penyeliaan oleh Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu dipertingkatkan. Mereka perlu terlibat secara *hands-on* dalam urusan tersebut.

BAHAGIAN V

PENYERAHAN, PEMBENTANGAN
PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI
KEWANGAN AGENSI NEGERI

BAHAGIAN V

PENYERAHAN, PENGESAHAN, PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN DAN PRESTASI KEWANGAN AGENSI NEGERI

10. PENDAHULUAN

Mengikut Akta Audit 1957, Ketua Audit Negara dikehendaki menjalankan pengauditan terhadap Penyata Kewangan Agensi Negeri iaitu Badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan dan Majlis Agama Islam. Objektif pengauditan adalah untuk memberikan pendapat terhadap Penyata Kewangan Agensi Negeri sama ada penyata ini menggambarkan kedudukan kewangan yang benar dan saksama serta rekod perakaunan yang berkaitan telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

10.1. PENGAUDITAN PENYATA KEWANGAN

Selaras dengan Seksyen 5(c) Akta Audit 1957, Jabatan Audit Negara menjalankan pengauditan terhadap penyata kewangan Agensi Negeri yang bertujuan untuk memastikan segala akaun serta rekod kewangan diselenggara dengan teratur dan kemas kini. Sehingga akhir tahun 2014, Ketua Audit Negara bertanggungjawab melaksanakan pengauditan terhadap 9 Badan Berkanun Negeri, 11 Pihak Berkuasa Tempatan dan satu Majlis Agama Islam. Daripada jumlah tersebut, penyata kewangan bagi satu Badan Berkanun Negeri dan Majlis Agama Islam diaudit terus oleh Jabatan Audit Negara. Firma Audit Swasta telah dilantik untuk menjalankan pengauditan terhadap 8 Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri dan 11 Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan. Pelantikan Firma Audit Swasta ini adalah selaras dengan peruntukan di bawah Seksyen 7(3), Akta Audit 1957 yang memberi kuasa kepada Ketua Audit Negara melantik pihak yang berkebolehan untuk menjalankan pengauditan bagi pihak beliau. Kerja pengauditan yang dilaksanakan oleh Firma Audit Swasta sentiasa dipantau oleh Jabatan Audit Negara melalui penyediaan Memorandum Perancangan Audit, lawatan dan perbincangan antara pihak Firma Audit Swasta dengan pegawai Jabatan Audit Negara serta penyediaan Borang Semakan yang perlu disertakan bersama Laporan Akhir yang dihantar kepada Jabatan Audit Negara.

10.2. KEDUDUKAN PENYERAHAN PENYATA KEWANGAN

10.2.1. Penyerahan Penyata Kewangan bagi 9 Badan Berkanun Negeri adalah tertakluk di bawah Enakmen yang ditetapkan. Manakala penyerahan Penyata Kewangan bagi 11 Pihak Berkuasa Tempatan, ia tertakluk di bawah Seksyen 60(1), Akta Kerajaan Tempatan, 1976 (Akta 171) dan bagi Majlis Ugama Islam Dan Adat Resam Melayu Pahang pula, ia termaktub di bawah Enakmen Pentadbiran Undang-Undang Islam 1991. Sehingga 30 Jun 2015, 9 Badan Berkanun Negeri, satu Majlis Agama Islam dan 11 Pihak Berkuasa Tempatan telah mengemukakan Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2014.

10.3. PENGESAHAN PENYATA KEWANGAN

10.3.1. Kesemua 21 Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan bagi tahun berakhir 31 Disember 2013 telah diaudit dan dikeluarkan Sijil Audit. Sebanyak 19 penyata kewangan telah diberi Sijil Tanpa Teguran manakala 2 lagi telah memperoleh Sijil Berteguran iaitu Majlis Daerah Jerantut dan Majlis Daerah Lipis.

10.3.2. Majlis Daerah Jerantut diberikan Sijil Berteguran antaranya disebabkan pihak Audit tidak dapat mengesahkan ketepatan penghutang cukai taksiran kerana terdapat perbezaan rekod sejumlah RM0.40 juta antara amaun di Penyata Kewangan dan di Lejar Individu. Manakala Majlis Daerah Lipis pula didapati kawalan dalaman pengurusan kewangan yang lemah menyebabkan wujud perbezaan direkod antaranya sumbangan amanah MARRIS berjumlah RM4.01 juta, lebihan pendapatan atas perbelanjaan bagi angka bandingan Tahun 2012 berjumlah RM3.09 juta dan penyata perubahan dalam ekuiti bagi baki Kumpulan Wang Majlis berjumlah RM2 juta.

10.4. PEMBENTANGAN PENYATA KEWANGAN

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan, memperuntukkan supaya Laporan Audit mengenai penyata kewangan yang telah disahkan hendaklah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Sehingga 30 Jun 2015, semua Penyata Kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2013 bagi Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri. Manakala bagi Penyata Kewangan Majlis Agama Islam mengikut undang-undang tidak perlu dibentangkan di Dewan Undangan Negeri.

10.5. PRESTASI KEWANGAN

Analisis prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan yang merangkumi prestasi secara menyeluruh, penggunaan geran pembangunan dan operasi dilaporkan seperti berikut:

10.5.1. Analisis Kedudukan Kewangan Badan Berkanun Negeri

10.5.1.1. Sehingga 30 Jun 2015, Jabatan Audit Negara telah membuat pengesahan dan mengeluarkan Sijil Audit terhadap Penyata Kewangan bagi tahun 2013 untuk kesemua 9 Badan Berkanun Negeri di Pahang. Manakala Penyata Kewangan bagi tahun 2014 untuk 9 Badan Berkanun Negeri masih dalam proses pengauditan.

10.5.1.2. Analisis prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri adalah berdasarkan 9 penyata kewangan Badan Berkanun Negeri 2014 yang diterima sehingga 30 Jun 2015. Pada keseluruhannya, kedudukan kewangan tahun 2014 bagi Badan Berkanun Negeri adalah didapati baik berbanding tahun 2013. Pada akhir tahun 2014, lebihan pendapatan terkumpul atau keuntungan terkumpul meningkat sejumlah RM118.10 juta atau 8.8%,

lebih jumlah aset meningkat sejumlah RM116.41 juta atau 8.7% dan aset semasa bersih bagi tahun 2014 telah menurun sejumlah RM23.88 juta atau 7.3% berbanding tahun 2013. Manakala, lebih pendapatan tahun semasa atau keuntungan tahun semasa mencatatkan peningkatan sejumlah RM5.33 juta atau 4.5% berbanding tahun 2013. Prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri bagi tahun 2013 dan 2014 adalah seperti di **Jadual 10.1**.

Jadual 10.1
Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri Bagi Tahun 2013 Dan 2014

Bil.	Perkara	2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	Perubahan	
				(RM Juta)	(%)
1.	Lebih Pendapatan Berkumpul	1,336.27	1,454.37	118.10	8.8
2.	Lebih Jumlah Aset	1,340.84	1,457.25	116.41	8.7
3.	Aset Semasa Bersih	327.02	303.14	-23.88	-7.3
4.	Lebih Pendapatan Semasa	117.17	122.50	5.33	4.5

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri

10.5.1.3. Pada tahun 2014, 6 Badan Berkanun Negeri mencatatkan surplus manakala baki 3 yang lain mencatatkan defisit bagi tahun semasa. Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang memperoleh lebih pendapatan semasa tertinggi yang berjumlah RM96.20 juta. Bagaimanapun, 3 Badan Berkanun Negeri mengalami kekurangan dalam aset semasa bersih iaitu Yayasan Pahang sejumlah RM162.98 juta, Lembaga Muzium Negeri Pahang sejumlah RM1.35 juta dan Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang sejumlah RM0.03 juta. Butiran terperinci prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri bagi tahun berakhir 31 Disember 2014 adalah seperti di **Jadual 10.2**.

Jadual 10.2
Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri
Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2014

Bil.	Agensi Negeri	Penyata Pendapatan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2014			Lembaran Imbangan Pada 31 Disember 2014		
		Pendapatan	Perbelanjaan	Surplus/Defisit	Aset Semasa	Liabiliti Semasa	Aset/ (Liabiliti) Semasa Bersih
		(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	83.00	59.53	23.47	375.15	82.54	292.61
2.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang	220.07	123.87	96.20	299.06	139.41	159.65
3.	Yayasan Pahang	79.36	76.01	3.35	189.04	352.02	-162.98
4.	Lembaga Muzium Negeri Pahang	5.31	5.93	-0.62	0.40	1.75	-1.35
5.	Lembaga Pembangunan Tioman	3.84	4.12	-0.28	4.86	4.09	0.77

Bil.	Agensi Negeri	Penyata Pendapatan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2014			Lembaran Imbangan Pada 31 Disember 2014		
		Pendapatan	Perbelanjaan	Surplus/ Defisit	Aset Semasa	Liabiliti Semasa	Aset/ (Liabiliti) Semasa Bersih
		(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)
6.	Majlis Sukan Pahang	7.31	6.81	0.50	11.41	0.10	11.31
7.	Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	8.30	7.25	1.05	4.42	1.35	3.07
8.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang	8.13	9.32	-1.19	1.08	1.11	-0.03
9.	Perbadanan Stadium Darul Makmur	1.49	1.47	0.02	0.31	0.22	0.09
Jumlah		416.81	294.31	122.50	885.73	582.59	303.14

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri

10.5.2. Analisis Aset

10.5.2.1. Aset Badan Berkanun Negeri merupakan aset semasa dan aset bukan semasa yang terdiri daripada komponen utama seperti hartanah dan peralatan, pelaburan, penghutang, simpanan tetap dan tunai. Pada akhir tahun 2014, jumlah aset yang dimiliki oleh 9 Badan Berkanun Negeri adalah bernilai RM2,715.46 juta berbanding RM2,563.75 juta pada tahun 2013 iaitu peningkatan sejumlah RM151.71 juta atau 5.9%. Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang mencatatkan peningkatan aset yang ketara pada tahun 2014 berbanding tahun 2013 iaitu sejumlah RM83.81 juta. Kedudukan aset bagi tahun 2013 dan 2014 adalah seperti di **Jadual 10.3**.

Jadual 10.3
Jumlah Aset Badan Berkanun Negeri Bagi Tahun 2013 Dan 2014

Bil.	Agensi Negeri	Tahun		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	699.55	708.00	8.45	1.2
2.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang	1,148.34	1,232.15	83.81	7.3
3.	Yayasan Pahang	650.97	700.70	49.73	7.6
4.	Lembaga Muzium Negeri Pahang	18.20	17.72	-0.48	-2.6
5.	Lembaga Pembangunan Tioman	5.68	5.16	-0.52	-9.2
6.	Majlis Sukan Pahang	12.04	12.35	0.31	2.6
7.	Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	22.49	23.45	0.96	4.3
8.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang	6.02	15.42	9.40	156.1
9.	Perbadanan Stadium Darul Makmur	0.46	0.51	0.05	10.9
Jumlah		2,563.75	2,715.46	151.71	5.9

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri

10.5.2.2. Analisis Audit mendapati pada keseluruhannya, jumlah aset semasa bersih menurun sejumlah RM23.88 juta atau 7.3%, iaitu daripada RM327.03 juta pada tahun 2013 kepada RM303.15 juta pada tahun 2014. Empat Badan Berkanun Negeri mencatatkan liabiliti semasa bersih iaitu Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang, Yayasan

Pahang, Lembaga Pembangunan Tioman dan Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang. Kedudukan aset semasa bersih bagi tahun 2013 dan 2014 adalah seperti di **Jadual 10.4**.

Jadual 10.4
Kedudukan Aset/(Liabiliti) Semasa Bersih Bagi Tahun 2013 Dan 2014

Bil.	Agensi Negeri	Tahun		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	308.96	292.62	-16.34	-5.3
2.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang	147.44	159.64	12.20	8.3
3.	Yayasan Pahang	-141.60	-162.97	-21.37	15.1
4.	Lembaga Muzium Negeri Pahang	-1.75	-1.36	0.39	-22.3
5.	Lembaga Pembangunan Tioman	1.18	0.77	-0.41	-34.7
6.	Majlis Sukan Pahang	10.56	11.31	0.75	7.1
7.	Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	1.78	3.07	1.29	72.5
8.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang	0.40	-0.03	-0.43	-107.5
9.	Perbadanan Stadium Darul Makmur	0.06	0.10	0.04	66.7
Jumlah		327.03	303.15	-23.88	-7.3

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri

10.5.3. Analisis Pelaburan

Pada akhir tahun 2014, jumlah pelaburan yang dibuat oleh 4 Agensi Negeri ialah RM889.45 juta. Pelaburan ini terdiri daripada pelaburan dalam syarikat subsidiari, syarikat bersekutu, pelaburan saham tersiar harga dan saham tidak tersiar harga. Analisis Audit mendapati pada keseluruhannya, jumlah pelaburan telah meningkat daripada RM826.90 juta pada tahun 2013 kepada RM889.45 juta pada tahun 2014 seperti di **Jadual 10.5**.

Jadual 10.5
Analisis Pelaburan Badan Berkanun Negeri Bagi Tahun 2013 Dan 2014

Bil.	Agensi Negeri	Syarikat Subsidiari (RM Juta)		Syarikat Bersekutu (RM Juta)		Lain-lain (RM Juta)		Jumlah (RM Juta)	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
		1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	138.75	138.75	-	-	56.55	56.55
2.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang	82.08	82.08	186.01	169.93	267.62	326.17	535.71	578.18
3.	Yayasan Pahang	69.15	84.23	0.20	0.43	26.54	29.25	95.89	113.91
4.	Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	-	-	-	2.06	-	-	-	2.06
Jumlah		289.98	305.06	186.21	172.42	350.71	411.97	826.90	889.45

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri

10.5.4. Analisis Liabiliti

Liabiliti terdiri daripada tanggungan semasa dan jangka panjang dengan komponen utama seperti pinjaman, pemiutang, deposit dan pendahuluan. Pada akhir tahun 2014, jumlah liabiliti bagi 9 Badan Berkanun Negeri meningkat daripada RM1,222.91 juta pada tahun 2013 kepada RM1,258.23 juta pada tahun 2014. Tiga Badan Berkanun Negeri mencatatkan peningkatan liabiliti iaitu Yayasan Pahang, Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang dan

Perbadanan Stadium Darul Makmur. Analisis Audit mendapati Yayasan Pahang mencatatkan peningkatan liabiliti yang ketara iaitu sejumlah RM46.38 juta disebabkan peningkatan dalam pinjaman daripada institusi kewangan dan pemiutang. Kedudukan liabiliti Badan Berkanun Negeri adalah seperti di **Jadual 10.6**.

Jadual 10.6
Kedudukan Liabiliti Badan Berkanun Negeri Bagi Tahun 2013 Dan 2014

Bil.	Agensi Negeri	Tahun		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	537.73	522.71	-15.02	-2.8
2.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang	325.54	319.73	-5.81	-1.8
3.	Yayasan Pahang	326.05	372.43	46.38	14.2
4.	Lembaga Muzium Negeri Pahang	11.37	11.14	-0.23	-2.0
5.	Lembaga Pembangunan Tioman	4.29	4.09	-0.20	-4.7
6.	Majlis Sukan Pahang	0.43	0.10	-0.33	-76.7
7.	Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	14.00	13.91	-0.09	-0.6
8.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang	3.30	13.89	10.59	320.9
9.	Perbadanan Stadium Darul Makmur	0.20	0.23	0.03	15.0
Jumlah		1,222.91	1,258.23	35.32	2.9

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri

10.5.5. Analisis Nisbah

10.5.5.1. Nisbah semasa digunakan untuk menentukan sejauh mana Agensi mampu membayar hutang jangka pendek sekiranya aset semasa dicairkan. Pada umumnya, semakin tinggi nisbah semakin baik kecairan sesebuah Agensi. Analisis Audit mendapati nisbah semasa bagi Yayasan Pahang, Lembaga Muzium Negeri Pahang dan Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang adalah kurang daripada satu disebabkan liabiliti semasa yang tinggi dicatatkan bagi ketiga-tiga Agensi tersebut. Bagaimanapun, sebahagian besar daripada liabiliti semasa Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang adalah terimaan terdahulu yang merupakan tanggungan sementara sebelum diambil kira sebagai pendapatan. Nisbah semasa bagi Lembaga Muzium Negeri Pahang adalah kurang memuaskan disebabkan jumlah pemiutang yang tinggi dan peningkatan belanja terakru seperti gaji kakitangan, pencen dan KWSP. Manakala Yayasan Pahang pula disebabkan peningkatan jumlah pemiutang dan kewujudan overdraf pada tahun semasa. Ini menunjukkan Lembaga Muzium Negeri Pahang dan Yayasan Pahang tidak mampu untuk memenuhi tanggungan jangka pendek.

10.5.5.2. Nisbah hutang mengukur peratus dana yang dibiayai oleh sumber selain ekuiti. Ia juga digunakan untuk mengukur kemampuan Agensi memenuhi obligasi kepada pemiutang. Analisis Audit mendapati nisbah hutang bagi kesemua Badan Berkanun Negeri adalah memuaskan kerana kurang daripada 100%. Nisbah hutang yang dicatatkan oleh Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang ialah pada 90.1% disebabkan sebahagian besar liabiliti adalah pendapatan tertunda iaitu dalam bentuk bantuan yang diterima daripada Kerajaan bagi melaksanakan projek pembangunan. Ia dinyatakan sebagai tanggungan jangka panjang dan direalisasikan sebagai pendapatan mengikut tempoh

yang ditetapkan. Manakala Lembaga Pembangunan Tioman adalah disebabkan oleh peningkatan dalam liabiliti semasa bayaran terakru dan penurunan dalam simpanan tetap. **Jadual 10.7** menunjukkan analisis kecairan dan kestabilan Badan Berkanun Negeri bagi tahun 2014.

Jadual 10.7
Prestasi Kewangan Badan Berkanun Negeri Bagi Tahun 2014

Bil.	Agensi Negeri	Nisbah Semasa	Nisbah Cepat	Modal Kerja (RM Juta)	Nisbah Hutang (%)
1.	Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	4.55	3.28	292.62	73.8
2.	Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang	2.15	2.14	159.64	25.9
3.	Yayasan Pahang	0.54	0.54	-162.97	53.2
4.	Lembaga Muzium Negeri Pahang	0.23	0.23	-1.36	62.9
5.	Majlis Sukan Pahang	119.62	119.62	11.31	0.8
6.	Lembaga Pembangunan Tioman	1.19	1.19	0.77	79.2
7.	Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	3.26	3.26	3.07	59.3
8.	Perbadanan Perpustakaan Awam Pahang	0.97	0.97	-0.03	90.1
9.	Perbadanan Stadium Darul Makmur	1.44	1.44	0.09	44.3

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri

10.5.6. Prestasi Syarikat Subsidiari Dan Syarikat Bersekutu Badan Berkanun Negeri

10.5.6.1. Analisis Pelaburan Dalam Syarikat Subsidiari Dan Syarikat Bersekutu

Pada tahun 2014, Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang (PKNP) melabur sejumlah RM138.75 juta dalam 7 syarikat, Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang (LKPP) melabur sejumlah RM252.01 juta dalam 10 syarikat, Yayasan Pahang (YP) melabur sejumlah RM84.66 juta dalam 7 syarikat dan Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser melabur sejumlah RM2.06 juta dalam 2 syarikat. Analisis pelaburan pada kos dalam syarikat subsidiari dan syarikat bersekutu oleh Badan Berkanun Negeri adalah seperti di **Jadual 10.8**.

Jadual 10.8
Analisis Pelaburan Pada Kos Dalam Syarikat Subsidiari Dan Syarikat Bersekutu

Perkara	PKNP	LKPP	YP	PKBF	Jumlah
Syarikat Subsidiari (100%)	5	5	5	-	15
Syarikat Subsidiari (>50%)	2	1	-	-	3
Syarikat Bersekutu (<50%)	-	4	2	2	8
Jumlah Syarikat	7	10	7	2	26
Pelaburan (RM Juta)	138.75	252.01	84.66	2.06	477.48

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri

10.5.6.2. Status Syarikat Subsidiari

Analisis Audit mendapati 3 Agensi Negeri telah melabur dalam 18 syarikat subsidiari iaitu 15 syarikat subsidiari berstatus aktif dan 3 syarikat subsidiari berstatus dorman. Bilangan syarikat subsidiari yang aktif dan dorman adalah seperti di **Jadual 10.9**.

Jadual 10.9
Bilangan Syarikat Subsidiari Yang Aktif Dan Dorman Bagi Tahun 2014

Bil.	Agensi Negeri	Bilangan Syarikat Subsidiari (Ekuiti Lebih Daripada 50%)		
		Status Aktif	Status Dorman	Jumlah Syarikat
1.	PKNP	6	1	7
2.	LKPP	4	2	6
3.	YP	5	-	5
Jumlah		15	3	18

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri

10.5.6.3. Analisis Keuntungan/Kerugian Terkumpul Syarikat Subsidiari

Pada 31 Disember 2014, sebanyak 12 syarikat subsidiari yang aktif di bawah 3 Agensi Negeri telah mendapat keuntungan terkumpul secara keseluruhannya yang berjumlah RM733.69 juta. Antara syarikat subsidiari yang mencatat keuntungan terkumpul yang tertinggi ialah LKPP Corporation Sdn. Bhd. sejumlah RM545.61 juta dan YP Plantation Holdings Sdn. Bhd. sejumlah RM160.83 juta. Dari segi kerugian terkumpul, analisis Audit mendapati 6 syarikat subsidiari Agensi Negeri telah menunjukkan kerugian terkumpul secara keseluruhan yang berjumlah RM21.94 juta. Antara syarikat subsidiari yang mencatat kerugian terkumpul yang tertinggi ialah IKIP Education Sdn. Bhd berjumlah RM17.51 juta. Analisis keuntungan terkumpul dan kerugian terkumpul syarikat subsidiari Badan Berkanun Negeri bagi tahun kewangan 2014 adalah seperti di **Jadual 10.10**.

Jadual 10.10
Analisis Keuntungan/Kerugian Terkumpul Syarikat Subsidiari
Badan Berkanun Negeri Bagi Tahun Kewangan 2014

Bil.	Agensi Negeri	Keuntungan Terkumpul		Kerugian Terkumpul		Keuntungan Bersih Terkumpul (RM Juta)
		Bil. Syarikat	(RM Juta)	Bil. Syarikat	(RM Juta)	
1.	PKNP	5	11.15	2	2.80	8.35
2.	LKPP	5	555.97	1	0.00	555.97
3.	YP	2	166.57	3	19.14	147.43
Jumlah		12	733.69	6	21.94	711.75

Sumber: Penyata Kewangan Badan Berkanun Negeri

10.5.7. Prestasi Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

10.5.7.1. Pada tahun 2014, secara keseluruhannya Pihak Berkuasa Tempatan telah mencatatkan defisit semasa sejumlah RM2.80 juta iaitu penurunan sejumlah RM7.79 juta atau 73.6% berbanding tahun sebelumnya. Enam Pihak Berkuasa Tempatan mencatatkan surplus manakala baki 5 yang lain mencatatkan defisit bagi tahun 2014. Majlis Perbandaran Temerloh mencatatkan perubahan yang ketara daripada defisit sejumlah RM0.39 juta pada tahun 2013 kepada surplus sejumlah RM7.48 juta pada tahun 2014 iaitu peningkatan sejumlah RM7.87 juta. Peningkatan ini adalah disebabkan oleh meningkatnya hasil daripada keuntungan jualan tanah. Kedudukan surplus dan defisit bagi Pihak Berkuasa Tempatan adalah seperti di **Jadual 10.11** manakala perbandingan pencapaian kewangan bagi tahun 2013 dan 2014 adalah seperti di **Jadual 10.12**.

Jadual 10.11
Prestasi Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan Bagi Tahun 2014

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Penyata Pendapatan Bagi Tahun Berakhir 31 Disember 2014			Lembaran Imbangan Pada 31 Disember 2014		
		Pendapatan	Perbelanjaan	Surplus/ Defisit	Aset Semasa	Liabiliti Semasa	Aset/ (Liabiliti) Semasa Bersih
		(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)	(RM Juta)
1.	Majlis Perbandaran Kuantan	106.50	117.45	-10.95	35.76	46.17	-10.41
2.	Majlis Perbandaran Temerloh	33.68	26.20	7.48	30.14	19.82	10.32
3.	Majlis Perbandaran Bentong	27.87	26.51	1.36	39.32	4.84	34.48
4.	Majlis Daerah Cameron Highlands	10.52	9.74	0.78	21.30	4.47	16.83
5.	Majlis Daerah Jerantut	10.75	13.82	-3.07	6.57	5.93	0.64
6.	Majlis Daerah Lipis	13.30	12.74	0.56	5.58	5.21	0.37
7.	Majlis Daerah Maran	10.14	10.42	-0.28	14.12	17.37	-3.25
8.	Majlis Daerah Pekan	13.13	13.03	0.10	13.76	5.15	8.61
9.	Majlis Daerah Raub	10.90	11.06	-0.16	9.40	4.15	5.25
10.	Majlis Daerah Rompin	11.72	9.40	2.32	27.38	23.31	4.07
11.	Majlis Daerah Bera	10.60	11.54	-0.94	18.94	13.01	5.93
Jumlah		259.11	261.91	-2.80	222.27	149.43	72.84

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

Jadual 10.12
Prestasi Kewangan Tahunan Pihak Berkuasa Tempatan

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Tahun		Perubahan	
		2013 Surplus/ Defisit (RM Juta)	2014 Surplus/ Defisit (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Majlis Perbandaran Kuantan	-11.35	-10.95	0.40	-3.5
2.	Majlis Perbandaran Temerloh	-0.39	7.48	7.87	-2,017.9
3.	Majlis Perbandaran Bentong	0.06	1.36	1.30	2,166.7
4.	Majlis Daerah Cameron Highlands	1.21	0.78	-0.43	-35.5
5.	Majlis Daerah Jerantut	-1.77	-3.07	-1.30	73.4
6.	Majlis Daerah Lipis	-0.25	0.56	0.81	-324.0
7.	Majlis Daerah Maran	-0.70	-0.28	0.42	-60.0
8.	Majlis Daerah Pekan	1.00	0.10	-0.90	-90.0
9.	Majlis Daerah Raub	0.48	-0.16	-0.64	-133.3
10.	Majlis Daerah Rompin	1.70	2.32	0.62	36.5
11.	Majlis Daerah Bera	-0.58	-0.94	-0.36	62.1
Jumlah		-10.59	-2.80	7.79	-73.6

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

10.5.7.2. Aset Semasa Bersih

Pada tahun 2014, aset semasa bersih bagi kesemua Pihak Berkuasa Tempatan adalah berjumlah RM72.84 juta iaitu meningkat sejumlah RM1.29 juta atau 1.8% berbanding tahun 2013. Adalah didapati 4 Pihak Berkuasa Tempatan mencatatkan peningkatan dalam aset semasa bersih manakala 7 Pihak Berkuasa Tempatan lagi mencatatkan pengurangan dalam aset semasa bersih pada tahun 2014 berbanding tahun sebelumnya. Majlis Perbandaran Temerloh mencatatkan perubahan yang ketara iaitu peningkatan aset semasa bersih iaitu daripada RM3.46 juta pada tahun 2013 kepada RM10.32 juta pada tahun 2014 disebabkan peningkatan dalam tunai dan kesetaraan tunai. Kedudukan aset semasa bersih Pihak Berkuasa Tempatan adalah seperti di **Jadual 10.13**.

Jadual 10.13
Kedudukan Aset Semasa Bersih Pihak Berkuasa Tempatan Bagi Tahun 2013 Dan 2014

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Tahun		Perubahan	
		2013 Aset/ (Liabiliti) Semasa Bersih (RM Juta)	2014 Aset/ (Liabiliti) Semasa Bersih (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Majlis Perbandaran Kuantan	-3.96	-10.41	-6.45	162.9
2.	Majlis Perbandaran Temerloh	3.46	10.32	6.86	198.3
3.	Majlis Perbandaran Bentong	36.19	34.48	-1.71	-4.7
4.	Majlis Daerah Cameron Highlands	16.24	16.83	0.59	3.6
5.	Majlis Daerah Jerantut	1.64	0.64	-1.00	-61.0
6.	Majlis Daerah Lipis	1.76	0.37	-1.39	-79.0
7.	Majlis Daerah Maran	-3.01	-3.25	-0.24	8.0
8.	Majlis Daerah Pekan	7.32	8.61	1.29	17.6
9.	Majlis Daerah Raub	5.28	5.25	-0.03	-0.6
10.	Majlis Daerah Rompin	-0.29	4.07	4.36	-1,503.4
11.	Majlis Daerah Bera	6.92	5.93	-0.99	-14.3
Jumlah		71.55	72.84	1.29	1.8

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

10.5.7.3. Tunggakan Hasil Cukai Taksiran

- a. Cukai taksiran adalah cukai tahunan yang dikenakan terhadap harta pegangan di bawah kawasan pentadbiran Pihak Berkuasa Tempatan mengikut Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171). Cukai taksiran adalah penyumbang utama kepada pendapatan Pihak Berkuasa Tempatan. Harta pegangan yang dikenakan cukai taksiran adalah bangunan kediaman, bangunan perniagaan, tanah kosong, tanah pertanian dan bangunan Kerajaan. Pada tahun 2014, sejumlah RM112.46 juta hasil cukai taksiran telah dikutip oleh Pihak Berkuasa Tempatan di Negeri Pahang. Kutipan ini meningkat sejumlah RM7.45 juta atau 7.1% berbanding kutipan hasil cukai taksiran pada tahun 2013. Jumlah hasil cukai taksiran yang dikutip bagi tahun 2013 dan 2014 adalah seperti di **Jadual 10.14**.

Jadual 10.14
Kutipan Hasil Cukai Taksiran Bagi Tahun 2013 Dan 2014

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Tahun		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Majlis Perbandaran Kuantan	51.48	54.02	2.54	4.9
2.	Majlis Perbandaran Temerloh	12.61	13.20	0.59	4.7
3.	Majlis Perbandaran Bentong	14.91	15.42	0.51	3.4
4.	Majlis Daerah Cameron Highlands	4.45	4.62	0.17	3.8
5.	Majlis Daerah Jerantut	3.88	4.77	0.89	22.9
6.	Majlis Daerah Lipis	2.28	4.05	1.77	77.6
7.	Majlis Daerah Maran	1.40	1.42	0.02	1.4
8.	Majlis Daerah Pekan	4.51	4.47	-0.04	-0.9
9.	Majlis Daerah Raub	3.95	4.11	0.16	4.1
10.	Majlis Daerah Rompin	2.73	3.08	0.35	12.8
11.	Majlis Daerah Bera	2.81	3.30	0.49	17.4
Jumlah		105.01	112.46	7.45	7.1

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

- b. Penyata Kewangan bagi 11 Pihak Berkuasa Tempatan menunjukkan tunggakan hasil cukai taksiran pada 31 Disember 2014 berjumlah RM47.68 juta iaitu peningkatan sejumlah RM1.91 juta berbanding tahun sebelumnya. Analisis terhadap tunggakan hasil cukai taksiran mendapati hanya Majlis Perbandaran Kuantan sahaja mencatatkan penurunan tunggakan hasil cukai taksiran pada tahun 2014 berbanding tahun sebelumnya iaitu sejumlah RM0.55 juta. Manakala, 10 Pihak Berkuasa Tempatan mencatatkan peningkatan tunggakan hasil cukai taksiran iaitu antara RM0.01 juta hingga RM0.59 juta. Antara sebab peningkatan tunggakan hasil cukai taksiran ialah bertambahnya bilangan harta dan pegangan baru di kawasan Majlis serta kegagalan pemegang harta menjelaskan cukai taksiran mengikut tempoh yang ditetapkan. Kedudukan terperinci tunggakan hasil cukai taksiran bagi tahun 2013 dan 2014 adalah seperti di **Jadual 10.15**.

Jadual 10.15
Tunggakan Hasil Cukai Taksiran Bagi Tahun 2013 Dan 2014

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Tahun		Perubahan	
		2013 (RM Juta)	2014 (RM Juta)	(RM Juta)	(%)
1.	Majlis Perbandaran Kuantan	16.47	15.92	-0.55	-3.3
2.	Majlis Perbandaran Temerloh	8.53	9.12	0.59	6.9
3.	Majlis Perbandaran Bentong	8.12	8.22	0.10	1.2
4.	Majlis Daerah Cameron Highlands	0.68	1.05	0.37	54.4
5.	Majlis Daerah Jerantut	0.89	1.35	0.46	51.7
6.	Majlis Daerah Lipis	1.19	1.37	0.18	15.1
7.	Majlis Daerah Maran	1.60	1.70	0.10	6.3
8.	Majlis Daerah Pekan	2.34	2.35	0.01	0.4
9.	Majlis Daerah Raub	3.00	3.16	0.16	5.3
10.	Majlis Daerah Rompin	1.96	2.27	0.31	15.8
11.	Majlis Daerah Bera	0.99	1.17	0.18	18.2
Jumlah		45.77	47.68	1.91	4.2

Sumber : Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

10.5.7.4. Tunggakan Cukai Taksiran Berbanding Jumlah Pendapatan

Berdasarkan penyata kewangan bagi tahun 2014, jumlah pendapatan semua Pihak Berkuasa Tempatan adalah RM259.11 juta. Manakala, tunggakan cukai taksiran pula adalah berjumlah RM47.68 juta. Terdapat Majlis yang mempunyai tunggakan cukai taksiran melebihi 25% daripada pendapatan tahunan. Peningkatan tunggakan cukai taksiran perlu diambil perhatian serius untuk mengukuhkan lagi kedudukan kewangan Pihak Berkuasa Tempatan yang berkenaan. Analisis tunggakan cukai taksiran berbanding pendapatan bagi tahun 2014 adalah seperti di **Jadual 10.16**.

Jadual 10.16
Peratus Tunggakan Cukai Taksiran Berbanding Jumlah Pendapatan Bagi Tahun 2014

Bil.	Pihak Berkuasa Tempatan	Tunggakan Cukai Taksiran (RM Juta)	Jumlah Pendapatan (RM Juta)	Tunggakan Cukai Taksiran Berbanding Jumlah Pendapatan (%)
1.	Majlis Perbandaran Kuantan	15.92	106.50	14.9
2.	Majlis Perbandaran Temerloh	9.12	33.68	27.1
3.	Majlis Perbandaran Bentong	8.22	27.87	29.5
4.	Majlis Daerah Cameron Highlands	1.05	10.52	10.0
5.	Majlis Daerah Jerantut	1.35	10.75	12.6
6.	Majlis Daerah Lipis	1.37	13.30	10.3
7.	Majlis Daerah Maran	1.70	10.14	16.8
8.	Majlis Daerah Pekan	2.35	13.13	17.9
9.	Majlis Daerah Raub	3.16	10.90	29.0
10.	Majlis Daerah Rompin	2.27	11.72	19.4
11.	Majlis Daerah Bera	1.17	10.60	11.0
Jumlah		47.68	259.11	18.4

Sumber: Penyata Kewangan Pihak Berkuasa Tempatan

10.6. RUMUSAN DAN SYOR AUDIT

10.6.1. Secara umumnya, kedudukan penyediaan penyata kewangan dan prestasi kewangan bagi Badan Berkanun Negeri, Majlis Agama Islam dan Pihak Berkuasa Tempatan adalah baik. Sebanyak 19 penyata kewangan bagi tahun berakhir 31 Disember 2013 telah diberi Sijil Tanpa Teguran manakala 2 lagi telah memperoleh Sijil Berteguran.

10.6.2. Bagi meningkatkan lagi tahap penyediaan penyata kewangan dan kedudukan prestasi kewangan Badan Berkanun Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan, pihak Audit mengesyorkan Agensi berkenaan mengambil tindakan penambahbaikan seperti berikut:

10.6.2.1. Mematuhi piawaian dan garis panduan perakaunan yang dikeluarkan. Begitu juga dokumen-dokumen sokongan hendaklah disediakan dengan sewajarnya bagi menyokong angka-angka di penyata kewangan.

10.6.2.2. Merangka mekanisme dan tindakan tertentu yang perlu dilaksanakan untuk memperbaiki prestasi kewangan Pihak Berkuasa Tempatan yang mengalami defisit semasa. Misalnya tindakan tegas diambil bagi mengurangkan tunggakan cukai taksiran dan meningkatkan pendapatan Pihak Berkuasa Tempatan.

BAHAGIAN VI

PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA
AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT
JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG
AWAM NEGERI

BAHAGIAN VI

PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA DAN MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

11. PEMBENTANGAN LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA MENGENAI PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI; DAN AKTIVITI JABATAN/AGENSI DAN PENGURUSAN SYARIKAT KERAJAAN NEGERI

Perkara 107(2) Perlembagaan Persekutuan, menghendaki Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang telah diaudit dibentangkan seberapa segera di Dewan Undangan Negeri. Laporan Ketua Audit Negara mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi Dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Pahang Tahun 2013 Siri 1 dan Siri 2 telah dibentangkan dalam Dewan Undangan Negeri Pahang pada 18 Ogos 2014. Manakala Laporan Ketua Audit Negara mengenai Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang Tahun 2013 dan Laporan Ketua Audit Negara mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi Dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Tahun 2013 Siri 3 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Pahang pada 19 Disember 2014. Seterusnya, Laporan Ketua Audit Negara mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi Dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Tahun 2014 Siri 1 telah dibentangkan di Dewan Undangan Negeri Pahang pada 29 Mei 2015.

11.1. MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG AWAM NEGERI

11.1.1 Bagi tempoh Jun 2014 hingga 31 Mei 2015, Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri Pahang (Jawatankuasa) telah selesai membincangkan Laporan Ketua Audit mengenai Aktiviti Jabatan/Agensi Dan Pengurusan Syarikat Kerajaan Negeri Tahun 2012. Bagi membincangkan perkara tersebut, satu mesyuarat telah diadakan dan 4 Pegawai Pengawal bagi Jabatan/Agensi Negeri yang berkenaan telah dipanggil memberi penjelasan kepada pihak Jawatankuasa. Perkara yang dibincangkan oleh Jawatankuasa semasa mesyuarat tersebut dan Jabatan/Agensi yang terlibat adalah seperti di **Jadual 11.1**.

Jadual 11.1
Mesyuarat Jawatankuasa Kira-Kira Wang Awam Negeri Terhadap Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2012 Bagi Tempoh Jun 2012 Hingga 31 Mei 2015

Tarikh	Jabatan/Agensi	Perkara
26.9.2014	Mesyuarat Siasatan Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2012	
	i. Majlis Daerah Cameron Highlands	Pengurusan Pelesenan Premis Perniagaan
	ii. Majlis Daerah Jerantut	
	iii. Majlis Daerah Cameron Highlands	Pengurusan Aktiviti Pembangunan Tanah Tinggi Dan Kesannya Kepada Alam Sekitar
	iv. Pejabat Daerah Dan Tanah Cameron Highlands	Pengurusan Lesen Pendudukan Sementara
v. Pejabat Daerah Dan Tanah Temerloh		

Sumber: Jabatan Audit Negara

11.1.2 Selaras dengan peranan Jawatankuasa untuk memastikan wujudnya Akauntabiliti Awam selain membincangkan Laporan Ketua Audit Negara, Jawatankuasa juga perlu memastikan Pegawai Pengawal Jabatan/Agensi Negeri mengambil tindakan yang sewajarnya terhadap syor oleh Jawatankuasa yang telah kemukakan kepada Dewan Undangan Negeri.

PENUTUP

PENUTUP

Pada umumnya, tahap penyediaan dan penyerahan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri adalah baik. Manakala tahap pengurusan kewangan Jabatan/Agensi Negeri pada tahun 2014 secara keseluruhannya telah menunjukkan prestasi baik berbanding tahun 2013. Bagaimanapun, prestasinya masih boleh dipertingkatkan lagi sekiranya Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan bukan sahaja mengambil tindakan membetulkan kelemahan yang telah dibangkitkan oleh pihak Audit, bahkan juga mengambil tindakan pencegahan bagi memastikan kelemahan yang sama tidak berulang. Sehubungan ini, bagi memantapkan lagi prestasi pengurusan kewangan, adalah disyorkan perkara berikut:

- a. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu mengaturkan supaya pemeriksaan secara menyeluruh dijalankan untuk menentukan sama ada kelemahan yang dibangkitkan oleh Jabatan Audit Negara juga berlaku di bahagian lain seterusnya mengambil tindakan pembetulan memandangkan pengauditan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara adalah berdasarkan kepada sampel dan skop tertentu.
- b. Jabatan/Agensi Negeri perlu mempertingkatkan keberkesanan fungsi Unit Audit Dalam (UAD). Antaranya ialah dengan memastikan anggota UAD mendapat latihan dan bimbingan yang secukupnya, perancangan audit tahunan disediakan supaya pengauditan dapat dilaksanakan mengikut keutamaan, penilaian dibuat secara objektif dan bebas bukan sahaja berkaitan dengan aspek kawalan dalaman malahan pengurusan risiko dan tadbir urus organisasi, melaporkan penemuan yang signifikan serta mengesyorkan cadangan yang memberi impak kepada organisasi.
- c. Bagi memperbaiki tahap pengurusan kewangan, penglibatan Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan perlu dipertingkatkan. Mereka perlu terlibat secara *hands on* dalam urusan tersebut.
- d. Ketua Jabatan perlu mewujudkan sistem *check and balance, frequent monitoring and audit spot checks*, mengadakan penilaian secara berkala ke atas kemahiran dan keupayaan pegawai serta memberi latihan kepada pegawai yang terlibat dengan pengurusan kewangan bagi meningkatkan kecekapan mereka. Ini adalah bagi mengelakkan pegawai kurang mahir atau kurang pengetahuan menggunakan budi bicara apabila membuat keputusan.

JABATAN AUDIT NEGARA

Putrajaya

12 Julai 2015

LAMPIRAN

**SIJIL KETUA AUDIT NEGARA
MENGENAI PENYATA KEWANGAN
KERAJAAN NEGERI PAHANG
BAGI TAHUN BERAKHIR 31 DISEMBER 2014**

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang bagi tahun berakhir 31 Disember 2014 telah diaudit atas arahan saya selaras dengan Akta Audit 1957. Pihak pengurusan Kerajaan Negeri adalah bertanggungjawab terhadap Penyata Kewangan ini dan tanggungjawab saya adalah mengaudit dan memberi pendapat terhadap Penyata Kewangan tersebut. Pengauditan telah dilaksanakan dengan berpandukan piawaian pengauditan yang diluluskan.

Pada pendapat saya, Penyata Kewangan ini memberi gambaran yang benar dan saksama mengenai kedudukan kewangan Kerajaan Negeri Pahang pada 31 Disember 2014; hasil operasi serta aliran tunainya bagi tahun tersebut berdasarkan piawaian perakaunan yang diluluskan. Rekod perakaunannya telah diselenggarakan dengan teratur dan kemas kini.

(TAN SRI DATO' SETIA HAJI AMBRIN BIN BUANG)

Ketua Audit Negara
Malaysia.

Putrajaya
4 Jun 2015

KERAJAAN NEGERI PAHANG DARUL MAKMUR
PENYATA KEWANGAN TAHUN 2014

**PERNYATAAN
PEGAWAI KEWANGAN NEGERI DAN AKAUNTAN NEGERI**

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang dan Nota kepada Penyata Kewangan disediakan:

- (a) mengikut kehendak Seksyen 16(1) Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61], Piawaian Perakaunan Kerajaan dan '*International Public Sector Accounting Standard – Financial Reporting under the Cash Basis of Accounting*'; dan
- (b) dengan menyatukan maklumat kewangan daripada semua Jabatan Kerajaan Negeri Pahang

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri yang mengandungi Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai, Penyata Prestasi Kewangan dan Penyata Akaun Memorandum berserta Nota kepada Penyata Kewangan menunjukkan kedudukan yang benar dan saksama pada 31 Disember 2014.

Pada masa pernyataan ini ditandatangani, mengikut sebaik-baik pengetahuan kami, tidak wujud apa-apa keadaan yang boleh menjejaskan ketepatan dan kesahihan Penyata Kewangan Kerajaan Negeri 2014.

DATO' DZUL-KIFLY BIN OSMAN

21 Feb 2015

DATO' PUKHARI BIN SAMSURI

25 Feb 2015

KERAJAAN NEGERI PAHANG DARUL MAKMUR
PENYATA KEWANGAN TAHUN 2014

PENYATA KEDUDUKAN KEWANGAN
pada 31 Disember 2014

	Nota	2014 RM	2013 RM
WANG AWAM:			
WANG TUNAI	3	96,519,514.34	111,351,386.91
PELABURAN	4	162,683,435.82	222,683,435.82
		259,202,950.16	334,034,822.73
DIPEGANG BAGI:			
KUMPULAN WANG DISATUKAN			
AKAUN HASIL DISATUKAN	5	53,071,622.73	192,886,354.74
AKAUN PINJAMAN DISATUKAN	6	-	-
AKAUN AMANAH DISATUKAN	7	206,131,327.43	141,148,467.99
		259,202,950.16	334,034,822.73

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

KERAJAAN NEGERI PAHANG DARUL MAKMUR
PENYATA KEWANGAN TAHUN 2014

PENYATA PENERIMAAN DAN PEMBAYARAN WANG TUNAI
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

	Nota	2014		2013	
		RM	RM	RM	RM
TERIMAAN:					
Hasil	5				
Hasil Cukai		190,958,056.73		175,589,708.58	
Hasil Bukan Cukai		206,379,190.40		318,125,416.10	
Terimaan Bukan Hasil		137,368,177.93	534,705,425.06	117,336,091.99	611,051,216.67
Pinjaman	6				
Dalam Negeri		122,992,309.00		94,084,511.00	
Luar Negeri		-	122,992,309.00	-	94,084,511.00
Terimaan Modal	7				
Jualan Aset Modal		3,112,286.07		1,320,020.36	
Pelbagai Terimaan Modal		23,342,416.09		32,899,735.22	
Jualan Instrumen Kewangan		60,000,000.00	86,454,702.16	50,000,000.00	84,219,755.58
Terimaan Lain	7				
Terimaan Amanah		95,625,272.96	95,625,272.96	19,914,828.84	19,914,828.84
Jumlah Terimaan			839,777,709.18		809,270,312.09
BAYARAN:					
Perbelanjaan Mengurus	5				
Emolument		274,747,087.56		254,622,348.37	
Perkhidmatan dan Bekalan		151,917,237.36		139,406,540.25	
Aset		7,441,241.43		6,595,370.33	
Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap		213,513,838.18		184,870,897.54	
Perbelanjaan Lain		1,435,524.71	649,054,929.24	1,729,153.33	587,224,309.82
Perbelanjaan Pembangunan	7				
Langsung		68,983,841.21		68,096,562.52	
Pinjaman		126,515,041.47	195,498,882.68	69,891,801.36	137,988,363.88
Perbelanjaan Modal					
Pembelian Instrumen Kewangan	4	-	-	-	-
Bayaran Balik Pinjaman	6				
Dalam Negeri		1,618,827.83		12,028,613.19	
Pengeluaran Pinjaman Kepada Agensi		8,436,942.00	10,055,769.83	18,498,871.00	30,527,484.19
Bayaran Lain	7				
Akaun Amanah		-	-	-	-
Jumlah Bayaran			854,609,581.75		755,740,157.89
Tambahan / (Kurangan) Wang Tunai			(14,831,872.57)		53,530,154.20
Wang Tunai Pada 1 Januari			111,351,386.91		57,821,232.71
WANG TUNAI PADA 31 DISEMBER			96,519,514.34		111,351,386.91

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

KERAJAAN NEGERI PAHANG DARUL MAKMUR
PENYATA KEWANGAN TAHUN 2014

PENYATA PRESTASI KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

	Nota	2014		2013
		Anggaran RM	Sebenar RM	Sebenar RM
Hasil	5	811,000,000.00	534,705,425.06	611,051,216.67
<i>Tolak :</i>				
Belanja Mengurus	5	(700,247,130.24)	(650,673,757.07)	(599,252,923.01)
Lebihan/(Kurangan) Hasil		110,752,869.76	(115,968,332.01)	11,798,293.66
<i>Tolak :</i>				
Belanja Pembangunan	7	(79,581,730.00)	(68,983,841.21)	(68,096,562.52)
Belanja Bekalan Air	7	(127,402,670.00)	(126,515,041.47)	(69,891,801.36)
Lebihan/(Kurangan) Keseluruhan		(96,231,530.24)	(311,467,214.69)	(126,190,070.22)
Kurangan Dibiayai Oleh:				
Pinjaman Dalam Negeri	6		114,555,367.00	75,585,640.00
Pelbagai Terimaan	7		26,454,702.16	34,219,755.58
Perubahan Tunai, Pelaburan dan Amanah	3,4,7		170,457,145.53	16,384,674.64
Jumlah Pembiayaan			311,467,214.69	126,190,070.22

Nota:

1. Belanja mengurus termasuk bayaran balik pinjaman dalam negeri
2. Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

KERAJAAN NEGERI PAHANG DARUL MAKMUR
PENYATA KEWANGAN TAHUN 2014

PENYATA AKAUN MEMORANDUM
pada 31 Disember 2014

	Nota	2014 RM	2013 RM
Memorandum Aset	8		
Pinjaman Boleh Dituntut	8a	255,997,974.16	260,781,983.29
Pelaburan	8b	832,058,067.25	873,969,979.25
Memorandum Liabiliti			
Hutang Awam	9	3,231,719,069.45	3,110,345,588.28

Nota-nota pada muka surat yang berikut merupakan sebahagian daripada penyata kewangan ini.

KERAJAAN NEGERI PAHANG DARUL MAKMUR
PENYATA KEWANGAN TAHUN 2014

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

1. DASAR DAN PRINSIP PERAKAUNAN YANG SIGNIFIKAN

Dasar dan prinsip perakaunan diguna secara konsisten dalam penyediaan penyata kewangan kecuali dinyatakan sebaliknya.

- (a) Dasar perakaunan adalah tertakluk kepada undang-undang dan peraturan yang berkaitan dengan pengurusan perakaunan dan kewangan Kerajaan Negeri Pahang.
- (b) Perakaunan Kerajaan Negeri Pahang adalah berasaskan Kumpulan Wang Disatukan selaras dengan:
 - i) Perkara 97 Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan bahawa segala hasil diterima kecuali Zakat, Fitrah, dan Baitulmal atau lain-lain hasil agama Islam dan seumpamanya, dikumpulkan menjadi satu kumpulan wang.
 - ii) Perkara 104 Perlembagaan Persekutuan dan Perkara 43 Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang memperuntukkan bahawa tiada wang boleh dikeluarkan dari Kumpulan Wang Disatukan melainkan diperuntukkan atau dibenarkan dengan cara lain oleh Parlimen/Dewan Undangan Negeri, kecuali untuk perbelanjaan tanggungan tertentu.
 - iii) Seksyen 7 Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61] memperuntukkan Kumpulan Wang Disatukan dibahagi kepada Akaun Hasil Disatukan, Akaun Pinjaman Disatukan dan Akaun Amanah Disatukan.
- (c) Kerajaan Negeri Pahang mengamal asas perakaunan tunai ubahsuai. Semua urusan bayaran dan terimaan diakaunkan apabila bayaran dibuat dan terimaan diperolehi dengan pengubahsuaian seperti berikut:
 - i) Bayaran bagi kerja yang telah dijalankan, bekalan dan perkhidmatan yang telah diterima sehingga 31 Disember tahun kewangan semasa boleh dibayar dalam bulan Januari tahun berikutnya dan dikenakan kepada peruntukan tahun kewangan semasa.
 - ii) Terimaan wang tunai yang belum dibankkan dan wang tunai dalam bank yang belum diambil kira dalam buku tunai Pejabat Perbendaharaan Negeri Pahang pada 31 Disember tahun kewangan semasa merupakan wang tunai dalam perjalanan dan diakaunkan sebagai hasil tahun kewangan semasa.
 - iii) Mengakaun urusan bukan tunai tertentu seperti pindahan peruntukan daripada Akaun Hasil Disatukan ke Akaun Amanah Disatukan, Untung Rugi Pelaburan, Hapuskira Pinjaman Amanah, Penukaran Pinjaman Kepada Ekuiti dan seumpamanya.
- (d) Entiti perakaunan terdiri daripada semua jabatan Kerajaan Negeri Pahang.
- (e) Tahun kewangan sebagaimana yang telah ditetapkan di bawah Seksyen 3 Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61] adalah satu tempoh dua belas bulan yang berakhir pada 31 Disember setiap tahun.

**NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014**

- (f) Mata wang yang digunakan dalam penyata kewangan ini adalah Ringgit Malaysia (RM). Urusniaga yang melibatkan mata wang asing telah ditukar kepada nilai setara Ringgit Malaysia (RM) berdasarkan kadar pertukaran Bank Negara Malaysia atau Jabatan Akauntan Negara Malaysia mengikut polisi yang ditetapkan.
- (g) Penyata Kewangan disediakan mengikut asas yang sama dengan Anggaran Perbelanjaan bagi membolehkan perbandingan dibuat.
- (h) Apabila berlaku perubahan ke atas persembahan atau klasifikasi butiran, angka perbandingan telah dinyatakan semula kecuali dinyatakan sebaliknya.

2. PERSEMBAHAN PENYATA KEWANGAN KERAJAAN NEGERI PAHANG

Persembahan Penyata Kewangan dan nota yang disertakan telah dibuat penambahbaikan bagi memudahkan pemahaman dan penganalisan.

Penyata Kewangan Kerajaan Negeri Pahang disediakan mengikut kehendak Seksyen 16(1) Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61], Piawaian Perakaunan Kerajaan dan 'International Public Sector Accounting Standard (IPSAS) - Financial Reporting under the Cash Basis of Accounting' mengandungi komponen berikut:

- a) Penyata Kedudukan Kewangan
- b) Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai
- c) Penyata Prestasi Kewangan
- d) Penyata Akaun Memorandum
- e) Nota Kepada Penyata Kewangan

3. WANG TUNAI

Wang Tunai terdiri daripada Wang Tunai Dalam Bank, Wang Tunai Dalam Perjalanan dan Wang Tunai Dalam Tangan.

Wang Tunai Dalam Bank terdiri daripada baki akaun semasa dan baki deposit di institusi kewangan. Pelaburan Deposit Dalam Negeri bagi tempoh tiga (3) bulan atau kurang telah diklasifikasi sebagai Wang Tunai Dalam Bank selaras dengan *Para 1.2.3. Cash Basis IPSAS*.

Wang Tunai Dalam Perjalanan menunjukkan wang tunai yang belum dibankkan dan wang tunai dalam bank yang belum diambil kira dalam buku tunai Pejabat Perbendaharaan Negeri Pahang pada akhir tahun kewangan.

Wang Tunai Dalam Tangan merupakan Panjar Wang Runcit yang dipegang oleh jabatan-jabatan kerajaan negeri.

**NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014**

Wang Tunai pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	2014 RM	2013 RM
Wang Tunai Dalam Bank	89,769,973.44	108,146,347.09
Wang Tunai Dalam Perjalanan	6,652,640.90	3,116,139.82
Wang Tunai Dalam Tangan	96,900.00	88,900.00
JUMLAH WANG TUNAI	96,519,514.34	111,351,386.91

4. PELABURAN

Pelaburan terdiri daripada Pelaburan Kumpulan Wang Amanah dan Pelaburan Am dan dinyatakan pada nilai buku.

Pelaburan Kumpulan Wang Amanah ialah pelaburan yang dibuat daripada Kumpulan Wang Amanah selaras dengan arahan amanah Seksyen 9 dan suratcara amanah Seksyen 10, Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61] serta peraturan yang berkuatkuasa. Pelaburan Am adalah semua pelaburan yang dibuat daripada lebihan Kumpulan Wang Disatukan selain daripada pelaburan Kumpulan Wang Amanah. Pelaburan Am juga merangkumi pelaburan daripada penukaran pinjaman kepada ekuiti.

Pelaburan Deposit Dalam Negeri bagi tempoh melebihi tiga (3) bulan telah diklasifikasikan sebagai Pelaburan.

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

Pelaburan pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	2014 <i>Nilai Buku</i> <i>Pelaburan Am</i> <i>RM</i>	2013 <i>Nilai Buku</i> <i>Pelaburan Am</i> <i>RM</i>
Saham		
Tenaga Nasional Berhad	7,449,265.98	7,449,265.98
Telekom Malaysia Berhad	3,050,000.00	3,050,000.00
Malaysia Airport Berhad	10,250,000.00	10,250,000.00
Perbadanan Perkapalan Antarabangsa (M) Berhad	31,322,578.17	31,322,578.17
Amanah Saham Pahang Berhad	44,100,000.00	44,100,000.00
Global Maritime Ventures Bhd	3,000,000.00	3,000,000.00
Alam Flora Sdn. Bhd.	2,000,000.00	2,000,000.00
YTL Cement Bhd	49,788,511.67	49,788,511.67
Malaysian Bulk Carriers Berhad	1,723,080.00	1,723,080.00
Jumlah Saham	152,683,435.82	152,683,435.82
Deposit Dalam Negeri		
Akaun Pelaburan BMMB	-	13,000,000.00
Akaun Pelaburan BSN	-	3,000,000.00
Akaun Pelaburan Bank Kerjasama Rakyat Malaysia	-	19,000,000.00
Akaun Pelaburan Bank Pertanian Malaysia	-	3,000,000.00
Akaun Pelaburan Ambank Berhad	-	5,000,000.00
Akaun Pelaburan CIMB	-	4,000,000.00
Akaun Pelaburan BIMB	10,000,000.00	15,000,000.00
Akaun Pelaburan Public Bank Berhad	-	2,000,000.00
Akaun Pelaburan Maybank	-	2,000,000.00
Akaun Pelaburan Al Rajhi Bank	-	2,000,000.00
Akaun Pelaburan MBSB	-	2,000,000.00
Jumlah Deposit Dalam Negeri	10,000,000.00	70,000,000.00
JUMLAH PELABURAN	162,683,435.82	222,683,435.82

KERAJAAN NEGERI PAHANG DARUL MAKMUR
PENYATA KEWANGAN TAHUN 2014

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

5. AKAUN HASIL DISATUKAN

Akaun Hasil Disatukan mengakaun semua urusan terimaan hasil dan perbelanjaan mengurus Kerajaan selaras dengan Perkara 97 dan 98 Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 7(a) Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61].

Akaun Hasil Disatukan bagi tahun berakhir 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

Perihal	2014			2013	
	Anggaran RM	Sebenar RM	% Anggaran	Sebenar RM	% Anggaran
BAKI PADA 1 JANUARI		192,886,354.74		192,159,741.08	
HASIL					
Hasil Cukai	191,273,790.00	190,958,056.73	99.83	175,589,708.58	99.61
Hasil Bukan Cukai	271,032,360.00	206,379,190.40	76.15	318,125,416.10	75.48
Terimaan Bukan Hasil	348,693,850.00	137,368,177.93	39.40	117,336,091.99	84.32
Jumlah Hasil	811,000,000.00	534,705,425.06	65.93	611,051,216.67	82.92
PERBELANJAAN MENGURUS					
Emolumen	278,450,168.38	274,747,087.56	98.67	254,622,348.37	97.14
Perkhidmatan dan Bekalan	154,904,855.97	151,917,237.36	98.07	139,406,540.25	95.71
Aset	7,970,117.50	7,441,241.43	93.36	6,595,370.33	98.04
Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap(*)	257,479,188.39	215,132,666.01	83.55	196,899,510.73	95.91
Perbelanjaan-perbelanjaan lain	1,442,800.00	1,435,524.71	99.50	1,729,153.33	99.22
Perbelanjaan Mengurus (sebelum pindahan)	700,247,130.24	650,673,757.07	92.92	599,252,923.01	96.41
Pindahan Lebihan Hasil ke Kumpulan Wang Pembangunan	23,846,400.00	23,846,400.00	100.00	11,071,680.00	100.00
Jumlah Perbelanjaan Mengurus (selepas pindahan)	724,093,530.24	674,520,157.07	93.15	610,324,603.01	96.48
Lebihan/(Kurangan) bagi Tahun		-139,814,732.01		726,613.66	
BAKI PADA 31 DISEMBER		53,071,622.73		192,886,354.74	

Nota: (*) - Tidak termasuk pindahan ke Kumpulan Wang Pembangunan.

KERAJAAN NEGERI PAHANG DARUL MAKMUR
PENYATA KEWANGAN TAHUN 2014

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

(a) Hasil

Hasil diakaunkan secara jumlah kasar ke dalam Akaun Hasil kecuali diperuntukkan sebaliknya oleh mana-mana undang-undang.

Hasil mengikut penjenisan bagi tahun berakhir 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

Perihal	2014				2013	
	Anggaran Asal RM	Anggaran Disemak RM	Sebenar RM	% Anggaran	Sebenar RM	% Anggaran
HASIL CUKAI						
Cukai Langsung	179,070,590.00	179,070,590.00	184,690,026.02	103.14	170,106,125.50	103.68
Cukai Tidak Langsung	12,203,200.00	12,203,200.00	6,268,030.71	51.36	5,483,583.08	44.94
Jumlah Hasil Cukai	191,273,790.00	191,273,790.00	190,958,056.73	99.83	175,589,708.58	99.61
HASIL BUKAN CUKAI						
Lesen, Bayaran Pendaftaran Dan Permit	30,900,720.00	30,900,720.00	30,244,208.46	97.88	31,405,490.76	101.63
Perkhidmatan Dan Bayaran Perkhidmatan	20,692,910.00	20,692,910.00	19,884,755.04	96.09	18,659,632.51	90.17
Perolehan Dari Jualan Barang-Barang	193,773,330.00	193,773,330.00	115,654,486.02	59.69	222,959,703.48	64.77
Sewaan	4,177,600.00	4,177,600.00	2,149,282.75	51.45	2,167,120.06	51.87
Keuntungan	16,335,700.00	16,335,700.00	34,204,813.96	209.39	39,025,019.00	238.89
Pembiayaan Dan Perolehan	5,152,100.00	5,152,100.00	4,241,644.17	82.33	3,908,450.29	75.86
Denda Dan Hukuman						
Jumlah Hasil Bukan Cukai	271,032,360.00	271,032,360.00	206,379,190.40	76.15	318,125,416.10	75.48
TERIMAAN BUKAN HASIL						
Pulangan Balik Perbelanjaan	22,868,680.00	22,868,680.00	22,578,823.86	98.73	12,464,087.15	54.50
Terimaan daripada Agensi Kerajaan	325,825,170.00	325,825,170.00	114,789,354.07	35.23	104,872,004.84	90.19
Jumlah Terimaan Bukan Hasil	348,693,850.00	348,693,850.00	137,368,177.93	39.40	117,336,091.99	84.32
JUMLAH HASIL	811,000,000.00	811,000,000.00	534,705,425.06	65.93	611,051,216.67	82.92

(b) Perbelanjaan Mengurus

Perbelanjaan Mengurus terdiri daripada perbelanjaan bagi Maksud Tanggungan dan Bekalan seperti emolumen, perkhidmatan dan bekalan, aset, pemberian dan kenaaan bayaran tetap dan perbelanjaan-perbelanjaan lain.

Perbelanjaan bagi Maksud Tanggungan adalah perbelanjaan yang dikenakan ke atas Kumpulan Wang Disatukan mengikut undang-undang Persekutuan selaras dengan Perkara 98 Perlembagaan Persekutuan.

Perbelanjaan bagi Maksud Bekalan adalah perbelanjaan yang dikenakan ke atas Kumpulan Wang Disatukan berdasarkan kelulusan Parlimen/Dewan Undangan Negeri selaras dengan Perkara 104 Perlembagaan Persekutuan.

Bagi maksud perbelanjaan yang telah melebihi peruntukan, suatu anggaran tambahan akan dibentangkan di sesi Parlimen/Dewan Undangan Negeri bulan Mac - April tahun berikutnya selaras dengan Perkara 101(b) Perlembagaan Persekutuan dan Perkara 44 Undang-undang Tubuh Kerajaan Pahang.

KERAJAAN NEGERI PAHANG DARUL MAKMUR
PENYATA KEWANGAN TAHUN 2014

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

Perbelanjaan Mengurus mengikut Maksud Perbelanjaan bagi tahun berakhir 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

Maksud Perbelanjaan	2014			
	Asal RM	Dipinda RM	Sebenar RM	% Belanjawan
PERBELANJAAN TANGGUNGAN				
T01 Peruntukan DiRaja	7,064,900.00	7,757,526.24	7,592,333.71	97.87
T02 Pej. Setiausaha Kerajaan Negeri	2,660,600.00	2,660,600.00	2,660,600.00	100.00
T03 Pej. Kewangan Negeri	48,965,000.00	70,892,275.00	38,314,676.81	54.05
T04 Pej. Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Negeri	441,210.00	389,160.00	356,561.00	91.62
T05 Dewan Negeri	4,278,350.00	4,278,350.00	4,231,678.10	98.91
JUMLAH PERBELANJAAN TANGGUNGAN	63,410,060.00	85,977,911.24	53,155,849.62	61.83
PERBELANJAAN BEKALAN				
B01 Pej. KDYMM Sultan	7,592,640.00	12,948,836.00	12,018,151.04	92.81
B02 Pej. Menteri Besar Dan Setiausaha Kerajaan	71,363,840.00	84,793,980.00	83,904,732.43	98.95
B03 Pej. Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri	88,915,780.00	139,728,853.00	130,090,586.90	93.10
B04 Pej. Suruhanjaya Perkhidmatan Awam	706,190.00	706,190.00	698,422.35	98.90
B05 Dewan Negeri	7,866,890.00	7,866,890.00	7,696,519.63	97.83
B06 Jab. Kerja Raya Negeri	53,793,580.00	53,793,580.00	53,776,558.39	99.97
B07 Jab. Perhutanan Negeri	46,800,160.00	46,800,160.00	44,977,873.72	96.11
B08 Jab. Perkhidmatan Veterinar Negeri	9,242,730.00	9,694,014.00	9,658,641.41	99.64
B09 Jab. Pertanian Negeri	24,405,430.00	24,405,430.00	24,334,243.04	99.71
B10 Jab. Pengairan Dan Saliran Negeri	21,824,390.00	21,824,390.00	21,158,234.97	96.95
B11 Pej. Daerah Dan Tanah Bentong	5,394,120.00	5,556,120.00	5,523,596.31	99.41
B12 Pej. Daerah Dan Tanah Cameron Highlands	4,518,150.00	4,518,150.00	4,512,954.18	99.89
B13 Pej. Daerah Dan Tanah Jerantut	6,491,010.00	6,491,010.00	6,490,999.08	100.00
B14 Pej. Daerah Dan Tanah Kuantan	8,245,410.00	8,245,410.00	8,230,459.10	99.82
B15 Pej. Daerah Dan Tanah Lipis	6,484,370.00	6,484,370.00	6,206,045.06	95.71
B16 Pej. Daerah Dan Tanah Pekan	7,439,810.00	7,439,810.00	7,144,418.02	96.03
B17 Pej. Daerah Dan Tanah Raub	5,731,590.00	5,731,590.00	5,520,859.46	96.32
B18 Pej. Daerah Dan Tanah Temerloh	8,104,230.00	8,104,230.00	8,095,077.56	99.89
B19 Pej. Daerah Dan Tanah Rompin	5,669,640.00	5,669,640.00	5,604,670.41	98.85
B20 Pej. Daerah Dan Tanah Maran	5,514,250.00	6,187,836.00	6,154,000.49	99.45
B21 Pej. Daerah Dan Tanah Bera	4,729,690.00	4,729,690.00	4,678,430.50	98.92
B22 Pej. Tanah Dan Galian Negeri	9,141,570.00	9,689,970.00	9,465,042.14	97.68
B23 Jab. Mineral & Geosains Negeri	377,190.00	377,190.00	326,234.80	86.49
B24 Jab. Agama Islam Pahang	110,667,760.00	101,667,760.00	100,733,345.25	99.08
B25 Jab. Perancang Bandar Dan Desa Negeri	3,986,290.00	3,986,290.00	3,861,840.81	96.88
B26 Jab. Kebajikan Masyarakat Negeri	19,507,200.00	19,507,200.00	19,351,333.08	99.20
B28 Pej. Mufti Negeri	2,642,830.00	2,642,830.00	2,642,151.88	99.97
B29 Jab. Kehakiman Syariah Negeri	4,249,310.00	4,677,800.00	4,662,485.44	99.67
JUMLAH PERBELANJAAN BEKALAN	551,406,050.00	614,269,219.00	597,517,907.45	97.27
JUMLAH PERBELANJAAN MENGURUS (Sebelum Pindahan)	614,816,110.00	700,247,130.24	650,673,757.07	92.92
Pindahan Lebihan Hasil Ke Kumpulan Wang Pembangunan	23,846,400.00	23,846,400.00	23,846,400.00	100.00
JUMLAH PERBELANJAAN MENGURUS (Selepas Pindahan)	638,662,510.00	724,093,530.24	674,520,157.07	93.15

Maklumat terperinci perbelanjaan mengurus dapat dirujuk di **Lampiran 1** - Penyata Perbelanjaan Mengurus bagi tahun berakhir 31 Disember 2014.

**NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014**

6. AKAUN PINJAMAN DISATUKAN

Akaun Pinjaman Disatukan mengakaun semua terimaan dan bayaran di bawah kuasa undang-undang Persekutuan.

Keseluruhan pinjaman merupakan Sumber Pinjaman Dalam Negeri iaitu pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan. Pinjaman ini adalah bagi membiayai Projek Pembangunan Bekalan Air dan Pinjaman Agensi Kerajaan Negeri.

Pelbagai Pinjaman yang diterima dalam tahun 2014 dan 2013 adalah terdiri daripada pinjaman bagi Pembinaan Bangunan Baru Ibu Pejabat Majlis Perbandaran Kuantan.

Semua Pinjaman yang diterima pada tahun 2014 telah dipindah ke Kumpulan Wang Bekalan Air serta pengeluaran pinjaman kepada Agensi Kerajaan Negeri.

Akaun Pinjaman Disatukan pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	2014 <i>(Debit) / Kredit</i> RM	2013 <i>(Debit) / Kredit</i> RM
PINJAMAN		
Pinjaman Dalam Negeri		
Bekalan Air		
Baki pada 1 Januari	-	-
Terimaan	114,555,367.00	75,585,640.00
Bayaran *	(114,555,367.00)	(75,585,640.00)
Baki pada 31 Disember	-	-
Perumahan Awam Kos Rendah		
Baki pada 1 Januari	-	-
Terimaan	-	-
Bayaran *	-	-
Baki pada 31 Disember	-	-
Pelbagai		
Baki pada 1 Januari	-	-
Terimaan	8,436,942.00	18,498,871.00
Bayaran *	(8,436,942.00)	(18,498,871.00)
Baki pada 31 Disember	-	-
JUMLAH PINJAMAN PADA 31 DISEMBER	-	-

* Bayaran termasuk pindahan ke Kumpulan Wang masing-masing.

Di dalam Penyata Prestasi Kewangan, hanya jumlah Pinjaman Kumpulan Wang Bekalan Air yang diterima dalam tahun semasa sahaja yang diambilkira.

KERAJAAN NEGERI PAHANG DARUL MAKMUR
PENYATA KEWANGAN TAHUN 2014

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

7. AKAUN AMANAH DISATUKAN

Akaun Amanah Disatukan mengakaun semua terimaan dan bayaran wang amanah mengikut kehendak undang-undang, akta-akta amanah, suratcara amanah, arahan amanah dan perjanjian. Akaun Amanah Disatukan terdiri daripada Kumpulan Wang Amanah Kerajaan, Kumpulan Wang Amanah Awam dan Akaun Deposit.

Akaun Amanah Disatukan pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	<i>Baki pada 01.01.2014 (Debit)/Kredit RM</i>	<i>Debit RM</i>	<i>Kredit RM</i>	<i>Baki pada 31.12.2014 (Debit)/Kredit RM</i>
Kumpulan Wang Amanah Kerajaan				
Kumpulan Wang Pembangunan	(225,862,946.30)	68,983,841.21	50,301,102.16	(244,545,685.35)
Kumpulan Wang Bekalan Air	(211,989,926.36)	126,515,041.47	114,555,367.00	(223,949,600.83)
Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	325,828,015.20	4,237,414,504.93	4,331,530,114.29	419,943,624.56
Jumlah Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	(112,024,857.46)	4,432,913,387.61	4,496,386,583.45	(48,551,661.62)
Kumpulan Wang Amanah Awam				
Kumpulan Wang Amanah Awam	129,271,330.50	145,431,818.77	153,025,017.88	136,864,529.61
Jumlah Kumpulan Wang Amanah Awam	129,271,330.50	145,431,818.77	153,025,017.88	136,864,529.61
Akaun Deposit				
Deposit Am	123,901,994.95	69,253,728.33	63,170,192.82	117,818,459.44
Jumlah Akaun Deposit	123,901,994.95	69,253,728.33	63,170,192.82	117,818,459.44
Jumlah Akaun Amanah Disatukan	141,148,467.99	4,647,598,934.71	4,712,581,794.15	206,131,327.43

Terimaan/Bayaran Amanah di Penyata Penerimaan dan Pembayaran Wang Tunai merupakan baki bersih Akaun Amanah kecuali Kumpulan Wang Pembangunan, Kumpulan Wang Bekalan Air dan pindahan dari Kumpulan Wang Pinjaman Disatukan ke Kumpulan Wang Amanah.

(a) Kumpulan Wang Amanah Kerajaan

Kumpulan Wang Amanah Kerajaan mengakaun terimaan dari peruntukan Kerajaan dan bayaran bagi maksud tertentu mengikut Seksyen 10 Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61]. Kumpulan Wang Amanah Kerajaan terdiri daripada Kumpulan Wang Pembangunan, Kumpulan Wang Bekalan Air dan Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan.

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

- (i) Kumpulan Wang Pembangunan mengakaun terimaan dan bayaran pembangunan seperti yang diperuntukkan oleh Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 [Akta 406].

Terimaan utama bagi kumpulan wang ini terdiri daripada pindahan dari Akaun Hasil Disatukan. Bayaran kumpulan wang ini adalah perbelanjaan pembangunan secara langsung.

Kumpulan Wang Pembangunan pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

Perihal	2014 <i>(Debit) / Kredit</i> RM	2013 <i>(Debit) / Kredit</i> RM
<i>Baki Pada 1 Januari</i>	(225,862,946.30)	(203,057,819.36)
Terimaan		
Pindahan Dari Akaun Hasil Disatukan	23,846,400.00	11,071,680.00
Jualan Aset Modal	3,112,286.07	1,320,020.36
Pelbagai Terimaan	23,342,416.09	32,899,735.22
Jumlah Terimaan	50,301,102.16	45,291,435.58
Bayaran		
Perbelanjaan Pembangunan		
Langsung	(68,983,841.21)	(68,096,562.52)
Pinjaman	-	-
Jumlah Bayaran	(68,983,841.21)	(68,096,562.52)
Lebihan/(Kurangan) Bagi Tahun	(18,682,739.05)	(22,805,126.94)
Baki Pada 31 Disember	(244,545,685.35)	(225,862,946.30)

Maklumat terperinci perbelanjaan pembangunan dapat dirujuk di **Lampiran 2** – Penyata Perbelanjaan Pembangunan bagi tahun berakhir 31 Disember 2014.

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

- (ii) Kumpulan Wang Bekalan Air mengaakaun terimaan dan bayaran Projek Pembangunan Bekalan Air Negeri seperti yang diperuntukkan oleh Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 [Akta 406].

Terimaan utama bagi kumpulan wang ini terdiri daripada pindahan dari Akaun Hasil Disatukan dan pinjaman yang diambil bagi maksud pembangunan bekalan air.

Bayaran kumpulan wang ini adalah perbelanjaan pembangunan secara langsung atau pinjaman.

Kumpulan Wang Bekalan Air pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

Perihal	2014 (Debit)/Kredit RM	2013 (Debit)/Kredit RM
Baki Pada 1 Januari	(211,989,926.36)	(217,683,765.00)
Terimaan		
Pindahan Dari Akaun Hasil Disatukan	-	-
Pindahan Dari Akaun Pinjaman Disatukan	114,555,367.00	75,585,640.00
Jumlah Terimaan	114,555,367.00	75,585,640.00
Bayaran		
Perbelanjaan Bekalan Air		
Langsung	-	-
Pinjaman	(126,515,041.47)	(69,891,801.36)
Jumlah Bayaran	(126,515,041.47)	(69,891,801.36)
Lebihan/(Kurangan) Bagi Tahun	(11,959,674.47)	5,693,838.64
Baki Kumpulan Wang Bekalan Air Pada 31 Disember	(223,949,600.83)	(211,989,926.36)

Maklumat terperinci perbelanjaan bekalan air dapat dirujuk di **Lampiran 3** - Penyata Perbelanjaan Bekalan Air bagi tahun berakhir 31 Disember 2014.

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

(iii) Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

Perihal	2014 (Debit)/Kredit RM	2013 (Debit)/Kredit RM
AKAUN PENYELESAIAN		
Akaun Pelarasan Baki Tahun-Tahun Lalu	119,355.14	119,355.14
Akaun Pendahuluan Dari Kerajaan Persekutuan	198,078,917.00	115,178,917.00
Akaun Penyelesaian Bank	(459,823.93)	(8,359,539.12)
Akaun Penyelesaian Cek Terbatal	2,635,590.27	3,568,306.52
Akaun Penyelesaian Pembatalan EFT	773,628.68	976,145.34
Akaun Peruntukan Pendahuluan Jabatan	1,000,000.00	1,000,000.00
Kumpulanwang Simpanan Pekerja	(153,043.00)	(155,884.00)
Akaun Penyelesaian Bayaran Pusaka Kecil	230,583.16	115,978.91
Akaun Kena Bayar	15,362,790.40	13,202,546.78
Jumlah Akaun Penyelesaian	217,587,997.72	125,645,826.57
AKAUN PINJAMAN		
Amanah Saham Pahang	(24,520,896.36)	(25,520,896.36)
Bayaran Terlebih Emolumen	(124,826.70)	(11,131.85)
Kumpulanwang Pendahuluan Pembelian Komputer (Akaun Urusniaga)	(563,842.81)	(547,128.85)
Kumpulanwang Pendahuluan Pembelian Komputer (Akaun Peruntukan)	1,200,000.00	1,200,000.00
Lembaga Kemajuan Negeri Pahang	(37,680,593.14)	(44,211,961.97)
Lembaga Kemajuan Perusahaan Pertanian Negeri Pahang	(19,835,922.31)	(19,835,922.31)
Majlis Daerah Bera	(1,498,500.00)	(1,998,000.00)
Pendahuluan Diri Pegawai Awam - Akaun Peruntukan	200,000.00	200,000.00
Pendahuluan Gaji	(23,547.80)	284.90
Pendahuluan Kenderaan Pegawai-Pegawai Negeri (Akaun Urusniaga)	(241,882.07)	(324,881.66)
Pendahuluan Kenderaan Pegawai-Pegawai Negeri (Akaun Peruntukan)	4,000,000.00	4,000,000.00
Pendahuluan Membeli Kenderaan (Adun)	500,000.00	500,000.00
Pengangkutan Orang Dan Perbelanjaan Sara Hidup (Dalam Negeri)	171,800.00	171,800.00
Pendahuluan Kenderaan (Adun) - Akaun Peruntukan	(36,124.92)	-
Perbadanan Kemajuan Bukit Fraser	(873,283.60)	(873,283.60)
Pinjaman Kepada Badan Berkanun Dan Badan Lain -	178,268,341.03	178,268,341.03
Pinjaman Perumahan DYMM Sultan Dan YTM Tengku Mahkota	648,730.00	648,730.00
Pinjaman Sukan Malaysia	(32,800,000.00)	(36,900,000.00)
Yayasan Pahang	(500,000.00)	(500,000.00)
Jumlah Akaun Pinjaman	66,289,451.32	54,265,949.33
KUMPULAN WANG LUAR JANGKA		
Kumpulanwang Amanah Luar Jangka - Akaun Peruntukan	10,000,000.00	10,000,000.00
Kumpulanwang Amanah Luar Jangka- Akaun Urusniaga	-	-
Jumlah Kumpulan Wang Luar Jangka	10,000,000.00	10,000,000.00
PELBAGAI KUMPULAN WANG AMANAH KERAJAAN		
Kumpulan Wang Amanah Sukan Paralimpik	-	112,804.78
Kumpulanwang Amanah Penyelenggaraan Jalan - Jalan Negeri	113,569,901.95	128,786,887.18
Kumpulanwang Amanah Sukan Malaysia Sukma 2012	5,104,250.57	7,016,547.34
Kumpulan Wang Amanah Pemulihan Bersama	7,392,023.00	-
Jumlah Pelbagai Kumpulan Wang Amanah Kerajaan	126,066,175.52	135,916,239.30
JUMLAH KUMPULANWANG AMANAH KERAJAAN	419,943,624.56	325,828,015.20

KERAJAAN NEGERI PAHANG DARUL MAKMUR
PENYATA KEWANGAN TAHUN 2014

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

(b) Kumpulan Wang Amanah Awam

Kumpulan Wang Amanah Awam mengaun terimaan dan bayaran bagi maksud tertentu mengikut akta khas atau Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61]. Kumpulan Wang Amanah Awam terdiri daripada Amanah Khas yang diwujudkan di bawah aktanya sendiri dan Amanah Am yang diwujudkan di bawah Seksyen 9 Akta Tatacara Kewangan 1957 [Akta 61]. Sumber kewangan kumpulan wang ini adalah daripada badan-badan pertubuhan, persatuan atau orang perseorangan untuk tujuan tertentu.

Kumpulan Wang Amanah Awam pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	2014 RM	2013 RM
KUMPULAN WANG AMANAH AWAM		
Kumpulanwang Pembangunan Hutan Negeri Pahang Darul Makmur	20,874,857.41	13,363,784.00
Kumpulanwang Rancangan Kelas Pengajian Al-Quran dan Fardhu Ain	107,858.08	9,832.25
Wang Amanah Pelbagai Perbadanan Setiausaha Kerajaan	-	14,554,927.64
Wang Amanah Promosi Pelaburan Pahang	3,246,359.98	3,708,706.38
Wang Amanah Pembelian Lot-Lot Komersial Kuota Bumiputera	11,793,145.27	11,246,359.42
Wang Amanah Tabung Pusingan Penjaja, Peniaga Kecil dan Petani Negeri Pahang	2,337,549.67	2,335,516.32
Wang Amanah Pembaikan Jalan JKR (Yang Dikorek Oleh Pihak Selain Dari JKR)	-	433,447.91
Wang Amanah Jawatankuasa Malapetaka Negeri Pahang	5,063,856.93	4,423,074.48
Wang Amanah Pembangunan Tanah-Tanah Terbiar	1,035,108.14	1,035,108.14
Akaun Amanah Perayaan Bulan Kemerdekaan	72,044.72	72,044.72
Akaun Amanah Kumpulan Kesenian Negeri Pahang	10,752.00	13,453.00
Akaun Amanah Program Khidmat Negara	-	9,368.25
Akaun Amanah ICT dan Biotek Pahang	220,950.90	220,950.90
Akaun Amanah Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung	5,181,182.33	7,581,896.78
Akaun Amanah Urusan Peperiksaan Kerajaan	28,028.56	57,066.36
Akaun Amanah Pembangunan dan Pembaikan Perumahan	1,806,665.24	936,320.18
Akaun Amanah Dana Khas Kerajaan Negeri Pahang	6,477,509.46	7,187,424.60
Akaun Amanah Projek Khas Pejabat Kewangan Negeri Pahang	37,625,866.67	42,023,976.56
Akaun Amanah Pelbagai Kewangan Negeri	17,107,092.23	2,347,043.70
Akaun Amanah Pengurusan Sistem Perakaunan Kerajaan Negeri	587,803.02	588,232.22
Akaun Amanah Taman Negara Pahang	1,118,371.80	965,794.10
Akaun Amanah Mini Zoo dan Muzium Perhilitan Pahang	4,369.51	4,369.51
Akaun Amanah Projek Penangkapan dan Pemindahan Gajah-Gajah Liar	8,573.93	8,573.93
Akaun Amanah Wang Gantirugi berkaitan dgn 'Liquidated and Ascertained Damages' (LAD)	296,024.50	296,024.50
Akaun Amanah Pungutan Sewa Gerai Dan Gerai Industri Desa Daerah	432,050.95	459,802.81
Akaun Amanah Program Projek Perintis Pusat Pembangunan Keluarga Islam (PPKI) dan Pusat Pembangunan Sosial (PPS)	51,855.00	51,855.00
Akaun Amanah Bahagian Sokongan Keluarga Pahang	285,770.00	288,170.00
Akaun Amanah Kebajikan dan Kemajuan Orang Asli di Negeri Pahang Darul Makmur	2,347,585.69	2,361,251.69
Akaun Amanah Pembasmian Kemiskinan Negeri	1,091,384.73	387,349.37
Akaun Amanah Bantuan Negeri Pahang	1,127,445.75	1,051,203.55
Tabung Amanah Pelancongan Daerah Cameron Highlands	-	2,260.78
Tabung Usahawan Pahang	5,055,069.13	5,450,704.79
Akaun Amanah Pelbagai SUK Pahang	3,219,187.09	3,622,179.79
Akaun Amanah Caruman Saliran Negeri Pahang	7,966,492.92	2,173,256.87
Akaun Amanah Caruman Sumbangan Pembinaan AC/DC Lane	283,718.00	-
JUMLAH KUMPULAN WANG AMANAH AWAM	136,864,529.61	129,271,330.50

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

(c) Akaun Deposit

Akaun Deposit terdiri daripada Deposit Am dan Deposit Pelarasan. Deposit Am adalah wang yang diterima khusus bagi sesuatu maksud di bawah undang-undang atau perjanjian dan perlu dibayar balik apabila maksudnya telah tercapai. Deposit Pelarasan adalah akaun sementara yang diguna sebelum bayaran dibuat atau pelarasan kepada akaun tertentu.

Akaun Deposit bagi setiap kategori Deposit pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	2014 <i>(Debit)/Kredit</i> RM	2013 <i>(Debit)/Kredit</i> RM
DEPOSIT AM		
Akaun Deposit Tender	12,254.40	653,254.40
Akaun Cagaran	1,998,491.27	1,823,491.27
Akaun Cagaran Kantin	11,320.00	11,220.00
Akaun Cagaran Sewa Bangunan	1,960.00	1,960.00
Akaun Deposit Jaminan Pelaksanaan	21,977,403.91	20,171,747.82
Deposit Tanah	8,918,429.87	10,279,586.61
Akaun Deposit Pajak Gadaai	25,000.00	5,700.00
Akaun Deposit Cukai Hiburan	54,755.50	54,755.50
Bon Jamin Mahkamah Syariah	68,850.00	67,850.00
Akaun Deposit Lesen Jermal	21,600.00	21,600.00
Akaun Deposit Royalti Kayu Kayan	56,328,187.45	56,827,206.40
Akaun Deposit Sewa Rumah Kos Rendah	1,021,630.06	716,501.62
Akaun Cagaran Bekalan Air	10,597,742.94	10,597,742.94
Akaun Rancangan Tanah Pinggir	1,795,743.43	1,775,323.64
Akaun Deposit Pawagam	109,000.00	109,000.00
Akaun Deposit Kontraktor (Kerja)	150,448.71	150,448.71
Akaun Deposit Royalti Kayu Kayan (Lama)	115,372.87	115,372.87
Akaun Deposit Bekalan Air (Private Developer)	725,676.50	725,676.50
Akaun Deposit Wang Pemulihan Bersama	50,000.00	6,212,023.00
Akaun Deposit Wang Pemulihan Lombong	-	190,000.00
Akaun Deposit Upah Sukat & Batu Sempadan	171,887.80	134,894.80
Akaun Deposit Penganjuran Sukan	92,700.00	92,700.00
Akaun Deposit Wang Jaminan Pelepasan Bagi Kesalahan Undang-Undang	185,700.00	163,000.00
Akaun Deposit Pelbagai	13,384,304.73	13,000,938.87
<i>Jumlah Deposit Am</i>	117,818,459.44	123,901,994.95
JUMLAH AKAUN DEPOSIT	117,818,459.44	123,901,994.95

**NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014**

8. MEMORANDUM ASET

Memorandum Aset menunjukkan sebahagian aset kewangan kerajaan iaitu Pinjaman Boleh Dituntut dan Pelaburan yang dikenakan kepada perbelanjaan mengurus atau pembangunan, tetapi tidak dinyatakan dalam Penyata Kedudukan Kewangan.

(a) Pinjaman Boleh Dituntut

Pinjaman Boleh Dituntut adalah baki pinjaman yang diberikan oleh Kerajaan Negeri kepada Agensi Kerajaan Negeri iaitu Pihak Berkuasa Tempatan dan Badan Berkanun.

Pinjaman Boleh Dituntut pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	<i>Baki Belum Selesai pada</i>	
	2014 <i>RM</i>	2013 <i>RM</i>
BADAN BERKANUN		
Perbadanan Kemajuan Negeri Pahang	150,290,219.89	161,439,687.91
Amanah Saham Pahang	54,994,862.36	56,494,862.36
Jumlah Badan Berkanun	205,285,082.25	217,934,550.27
PIHAK BERKUASA TEMPATAN		
Majlis Daerah Raub	198,505.12	204,475.57
Majlis Daerah Lipis	176,831.03	182,149.59
Majlis Daerah Jerantut	157,865.76	162,613.89
Majlis Daerah Bera	1,662,940.93	2,167,386.83
Majlis Daerah Rompin	175,729.75	181,015.18
Majlis Daerah Pekan	193,523.45	199,344.06
Majlis Daerah Cameron Highlands	152,397.42	186,905.19
Majlis Daerah Maran	179,082.45	184,468.71
Majlis Perbandaran Kuantan	47,816,016.00	39,379,074.00
Jumlah Pihak Berkuasa Tempatan	50,712,891.91	42,847,433.02
JUMLAH PINJAMAN BOLEH DITUNTUT	255,997,974.16	260,781,983.29

Maklumat terperinci Memorandum Pinjaman Boleh Dituntut dapat dirujuk di **Lampiran 4** - Penyata Akaun Memorandum Pinjaman Boleh Dituntut pada 31 Disember 2014.

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

(b) Pelaburan

Pelaburan adalah pegangan ekuiti dalam syarikat selain daripada yang dinyatakan di dalam Nota 4.

Pelaburan pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	<i>Nilai Buku</i>	
	2014 RM	2013 RM
SYARIKAT		
Axiata Group Bhd (Terbitan Bonus)	1.00	1.00
Felda Global Ventures Holding Berhad	829,954,466.25	829,954,466.25
Teras Dara Konsortium Sdn. Bhd.	-	376,912.00
Sawira Sdn. Bhd.	-	2,870,000.00
Pascorp Paper Industries Bhd.	-	10,065,000.00
Rangkaian Hotel Seri Malaysia Sdn. Bhd.	2,103,600.00	2,103,600.00
Sentoria Group Berhad	-	16,100,000.00
YTL Corporation Berhad	-	12,500,000.00
JUMLAH PELABURAN	832,058,067.25	873,969,979.25

Maklumat terperinci Memorandum Pelaburan dapat dirujuk di **Lampiran 5** - Penyata Akaun Memorandum Pelaburan pada 31 Disember 2014.

9. MEMORANDUM LIABILITI

Memorandum Liabiliti menunjukkan sebahagian liabiliti Kerajaan Negeri yang terdiri dari Hutang Awam (Hutang Kerajaan Negeri Kepada Kerajaan Persekutuan dan Pinjaman dari Institusi Kewangan) yang tidak dinyatakan dalam Penyata Kedudukan Kewangan. Kerajaan Negeri telah berjaya mendapatkan kelulusan daripada Kerajaan Persekutuan (Kementerian Kewangan Malaysia) sepertimana diperuntukkan di bawah Perkara 111 Perlembagaan Persekutuan bagi Pinjaman dari Institusi Kewangan.

Hutang Awam pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

<i>Perihal</i>	2014 RM	2013 RM
PINJAMAN		
Dalam Negeri		
(a) Kerajaan Persekutuan		
Bekalan Air	2,004,984,093.25	1,890,428,726.25
Perumahan Awam Kos Rendah	285,521,807.51	285,521,807.51
Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri	127,575,017.77	127,575,017.77
Pelbagai	312,853,684.67	306,035,570.50
Jumlah	2,730,934,603.20	2,609,561,122.03
(b) Institusi Kewangan	500,784,466.25	500,784,466.25
JUMLAH HUTANG AWAM	3,231,719,069.45	3,110,345,588.28

NOTA KEPADA PENYATA KEWANGAN
bagi tahun berakhir 31 Disember 2014

10. AKAUN BELUM TERIMA

Akaun Belum Terima pada 31 Disember 2014 adalah berdasarkan rekod Jabatan dilaporkan sebagai maklumat tambahan, walaupun Kerajaan Negeri mengamalkan asas perakaunan tunai ubahsuai.

Akaun Belum Terima pada 31 Disember 2014 adalah seperti berikut:

Jabatan	2014 RM	2013 RM
Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri Pahang	9,779,600.41	10,425,212.48
Pejabat Kewangan Dan Perbendaharaan Negeri Pahang	264,101.91	239,050.00
Jabatan Kerja Raya Negeri Pahang	56,760.19	85,707.92
Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri Pahang	5,079,419.12	4,727,932.88
Jabatan Pertanian Negeri Pahang	5,464.55	31,752.30
Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri Pahang	10,342.35	9,660.01
Pejabat Daerah dan Tanah Bentong	6,671,155.28	5,649,332.28
Pejabat Daerah dan Tanah Cameron Highlands	238,943.80	471,687.59
Pejabat Daerah dan Tanah Jerantut	2,611,128.95	2,357,553.35
Pejabat Daerah dan Tanah Kuantan	39,777,738.54	16,526,376.04
Pejabat Daerah dan Tanah Lipis	1,180,695.00	2,732,490.81
Pejabat Daerah dan Tanah Pekan	2,517,944.00	1,539,644.90
Pejabat Daerah dan Tanah Raub	3,011,340.47	2,368,338.65
Pejabat Daerah dan Tanah Temerloh	2,909,850.39	5,874,440.96
Pejabat Daerah dan Tanah Rompin	1,254,462.84	1,973,734.11
Pejabat Daerah dan Tanah Maran	3,561,771.30	3,466,822.95
Pejabat Daerah dan Tanah Bera	10,452,579.30	3,440,763.00
Jabatan Agama Islam Negeri Pahang	261.02	-
Jabatan Perancangan Bandar dan Desa	99.15	299.15
Jabatan Kehakiman Syariah Pahang	-	899.23
JUMLAH AKAUN BELUM TERIMA	89,383,658.57	61,921,698.61

www.audit.gov.my

JABATAN AUDIT NEGARA MALAYSIA
No. 15, Aras 1-5
Persiaran Perdana, Presint 2
62518 wilayah persekutuan Putrajaya